

Novo leto se je začelo z Andrejčkom

V novomeški porodnišnici se je staro leto končalo z deklico, novo leto pa začelo z dvojnimi presenečenjem: babica Martina Petakovič je povila sinka — Lani se je rodilo 936 dečkov in 826 deklic

Dežurno ekipo so na starega leta dan sestavljali na porodniškem oddelku novomeške bolnišnice dežurna zdravica dr. Minka Maležič, medicinska sestra Zdenka Kaplan, instrumentarka Albin Judež, babica Bosiljka Mihalič, strežnica Marica Brezar, otroška negovalka Štefka Jandrič in bolničarka Milka Kalen.

Ta ekipa je med tem, ko se je po gostiščih, na raznih novoletnih prireditvah in po domovih že razkipelo novoletno razpoloženje, pomagala na starega leta dan ob 21. uri na svet deklici Barbki, ki jo je rodila mamica, doma iz Škocjana. Deklica je bila zdrava, tehtala je 3250 gramov. Srečna mamica in člani dežurne ekipe so si nato oddahnili.

»Katera bo prva v novem letu?« so se spraševali. Izmed nosečnic, ki so na oddelku čakale na porod, ni bila nobena tako daleč, da bi bilo pričakovati porod v naslednjih 24 urah. Mamico in otročička bo moral torej pripeljati dedek Mraz, so se posalili med seboj.

Lahko si mislite, kako so bili presenečeni, ko je 1. januarja ob pol dveh zjutraj

prišla roditi Martina Petakovič iz Novega mesta, Mestne njive 8, ki dela kot babica na njihovem oddelku... Ob 4.10 je s pomočjo članov dežurne ekipe povila dečka, ki je bil težak 3670 gramov. Novo leto se je začelo s sinkom!

Srečna mamica Martina Petakovič je povedala, ko smo ji zaželeli srečno novo leto in ji čestitali, da je bil to njen

drugi porod. Hčerka Natalija je stara 3 leta, sinku, ki se je rodil na Novega leta dan, pa bo ime Andrejček. S soprogom Djordjem, ki dela v IMV, sta si ga zelo želela.

Uredništvo našega lista je Martini Petakovič kot prvi porodnici v novem letu poklonilo šopek nageljčkov, malega Andrejčka pa smo obdarovali s hranilno knjižico, na kateri je naloženih 100 din.

NOVO LETO V BREŽIŠKI PORODNIŠNICI

Deček za konec in začetek

Prvega otroka v letu 1969 je rodila 17-letna mamica iz krške občine — Sinček je zdrav

Na prvega novorojenčka v letu v brežiški porodnišnici že nekaj let niso tako dolgo čakali kot letos. Šele tretjega januarja ob 8. uri in 40 minut je prijel na svet prvorojenec 17-letne mamice Alojzije Kinkove z Raven pri Zdoi. V knjigo so ga vpisali pod imenom Alojz, mama pa ga bo klicala Slavko.

Ob rojstvu je deček tehtal 3.100 gramov. Mlada mamica si je želela sinčka, in sreča se ji je nasmehnila. Upa, da bo ostal zdrav še naprej in da ne bo imela prehudih skrbi z njim. Če bo dobila zaposlitev, bodo najhujše težave mimo. Na zavodu za zaposlovanje je prijavljena že leto dni, vendar primernega dela še ni dobila. Najraje bi šivala v knjižni konfekcijski delavnici. Med tem časom so ji ponudili zaposlitev na Sevnem, vendar se zanjo ni mogla odločiti, ker je zelo daleč. Dve uri bi se morala voziti s kolesom. Krško je bliže, pa tudi zveze so boljše. Do Zdoi ima pol ure vožnje, potem je v eni uri v Krškem. Do tja vozijo tudi avtobusi.

Uredništvo našega lista ji želi mnogo sreče. Poklonilo ji je šopek nageljčkov in prejela bo še 100 dinarjev za novoletno darilo novorojenčku. V bolnišnici so mlado mamico tudi obdarili.

Leto 1968 so na porodniškem oddelku v Brežicah prav tako zaključili z dečkom. Na Silvestrovo je ob 17.30 rodila sina 20-letna Olga Mohor s Čateža.

Praznici so minevali razmeroma mirno. Dežurna babica je bila Silva Fritz-Dvoršak, dežurni ginekolog pa primarij dr. Anton Glušič.

JOŽICA TEPPEY

Martina Petakovič s svojim Andrejčkom, prvim novorojenčkom leta 1969 (Foto: M. Jakopec)

V brežiški bolnišnici je bilo lani 739 porodov. Dvojčki so se rodili osemkrat. Med novorojenčki je bilo 400 dečkov in 357 deklic. Na sliki je Alojzija Kink iz Raven pri Krškem, ki je rodila 3. januarja sinka Slavka. Foto: Jožica Teppey

1. 2. ? 3. !

SREČANJE Z NAJBOLJŠIM IZ KRŠKEGA

Pismonoša, ki ne izpusti nobene hiše

»Z vsakomer navežem pogovor drugače. Tudi za tiste, ki so v tujini ali pri vojakih, zberem naročilnice, če zvem zanje.«

Danes predstavljamo bralcom pismonošo Karla Geršaka iz Krškega. Zjutraj, preden si je optal torbo za na

pot, sem ga zadržala za kratek čas na pošti.

»Tovariš Geršak, saj ne boste zamerili, če vam ukradem malo časa za pogovor. Čez dan vas skoraj ni mogoče dobiti, ker se pozno vračate. Ze nekajkrat sva se zgrešila. Glede vaše prizadevnosti pri zbiranju novih naročilnic smo slišali že veliko pohval. Koliko naročilnic že imate?«

»Do sedaj sem jih oddal 152. Pa ne bom še odnehal.«

»Ze od vsega začetka ste na prvem mestu. Kako pristopate k ljudem, da imate tak uspeh?«

»Ravnam se po tem, kakšen je človek, s katerim pridem v stik. Z vsakomer navežem pogovor drugače. Predvsem se mi zdi važno to, da ima zbiralec naročilnic vsaj malo trgovskega duha. Pa tudi take, ki so zaposleni v tujini, in pa ljudi, ki živijo v drugih predelih Slovenije, če slučajno naletim nanje med obiskom v domačem kraju.«

»Tovariš Geršak, v katerih krajih ste imeli doslej največ sreče?«

»Na Vidmu in bližnjih vaseh. Zdalj hodim po hribih, na Sotelsko, na Sremič, Bučarico in Kremen. Približno 23 kilometrov prehodim na dan. Seveda so tu možnosti za nove naročnike manjše, pa vseeno ne spustim nobene hiše.«

»Najlepša hvala za pogovor in veliko uspeha tudi po Novem letu.«

JOŽICA TEPPEY

OD 9.—19. JANUARJA

Vreme bo nestalno s pogostnimi padavinami, včasih otoplitve, skoraj do južnega vremena. Po 17. januarju razjasnitve in ohladitve.

Dr. V. M.

Kdaj tovarna za predelavo krompirja?

Na več shodih so ljudje povpraševali, kaj je z gradnjo tovarne za predelavo krompirja v krompirjevo moko in pire, od česa si obeta veliko korist tudi kmetijstvo vse Dolenjske. Za gradnjo se poteguje Trebnje, ki je središče pridelovanja krompirja, tovarna pa bi bila obrat ljubljanske KOLINSKE tovarne, ki bo tuji investitor. Zagotovljeno je, da bodo še ta mesec pripravljene načrti, na podlagi katerih bo investitor zaprosil za kredite. Za zdaj priprave ugodno kažejo, razveseljivo je zlasti, da obstaja veliko možnosti za izvoz tovarskih izdelkov. Več bomo o tem še poročali.

Kakšna vloga za Spodnje Posavje?

Medobčinski svet Zveze komunistov spodnjeposavskih občin je v sredo, 8. januarja, sčital v Krškem posvetovanje o bodoči vlogi Spodnjega Posavja v slovenskem gospodarstvu. Nanj so bili vabljene tudi gospodarstveniki in predstavniki nekaterih republikanskih institucij. Vprašanja, ki so jih z vabilu prejel deleženci, naj bi bila izhodišča za razpravo. Več bomo o zanimivem posvetovanju poročali prihodnji teden.

Glavna proslava tabora bo 2. maja

Stoletnico sevnškega tabora bomo praznovali na isti dan — 2. maja letošnjega leta, organizirali bomo množično kulturno prireditev, na katero se bodo kot pred sto leti ljudje pripeljali z vozovi. Tako so sklenili na pripravljalnem sestanku prejšnjega teden. Sevnica bo zaprosila za pokroviteljstvo republiško konferenco SZDL, za stoletnico tabora pa bodo izdali tudi Sevnški zbornik, ki ga pripravlja prof. Orožen in ki bo pomembna pridobitev za sevnško občino. Na sestanku so predlagali, naj bi bila proslava dopoldne na istem prostoru kot pred sto leti — na sevnškem sejmišču, popoldne pa naj bi bili nastopi različnih kulturnih skupin.

Priznanje našemu listu

Pomočnik državnega sekretarja za narodno obrambo, generalni podpolkovnik Ivan Dožničar, je konec decembra lani poslal uredništvu našega tednika pismonošo zahvalo za lanske napore in plodno delo pri obveščanju javnosti o življenju in delu pripadnikov ter enot JLA.

Motoskikjöring v Krškem

Na stadionu »Matije Gubca« zadnje dni opazujemo nekatere ljubitelje motosikikjöringa, ki smučajo tako, da jih vlečejo avtomobili. Prizideži novega športa so navdušeni in pravijo, da bodo pričeli z organizirano vadbo in celo ustanovili klub.

L. H.

OD 1. XI. 68 DO 7. I. 69

2301 nov!

14 DNI JE MINILO — v tem času pa smo pridobili 210 novih naročnikov, kar je glede na praznike prav lep uspeh. Akcija teče naprej in vedno več ljudi bere domači tednik. Stanje v torek popoldne:

BREZICE:	222
ČRNOMELJ:	182
KOČEVJE:	139
KRŠKO:	332
METLIKA:	63
NOVO MESTO:	436
RIBNICA:	91
SEVNICA:	200
TREBNJE:	296
Razne pošte:	252
Inozemstvo:	88

tedenski mozaik

Vojaška diktatura v Braziliji je dosledna. Celo božično poslanico papeža Pavla VI. so časopisi objavili cenzurirano. ZDA se »shudujejo« na hudobne generale; prekinile so gospodarsko pomoč Braziliji — za dva tedna... Franco je izgnal iz Španije princa Karla iz dinastije Bourbon-Parma. V Španiji je ostal drugi pretendent na španski prestol Juan Carlos, ki je menda Francu všeč. Če je to tudi všeč španskemu ljudstvu, je Francu očitno vseeno... V Hamburgu so ustanovili komunistično partijo Nemčije, marksistično in leninistično (KPN/ML), ki pa je v bistvu maocistična oziroma prokitajska. Po ponovni legalizaciji stare zahodnonemške KP in po ustanovitvi še ene KP in ni so zdaj v ZR Nemčiji kar tri komunistične partije. Mor-da bodo letos ustanovili še katero. Takoj po novem letu je nekdo spet prisilil ameriško potniško letalo, da je pristalo na Kubi. Ob istem času je neki Grk prisilil potniško letalo, ki je vzletelo v Rimu, da je pristalo v Kairu. Če bo šlo tako naprej, ne bo mogoč nihče več jamčiti potnikom da bodo prišli tja, kamor so namenjeni... Ljudje po svetu imajo najrazličnejša mnenja o starem letu. V Britaniji in na Nizozemskem je anketa pokazala, da večina meni, da je bilo leto 1968 zanič. V Vietnamu, Nigeriji, na Češkoslovaškem in še kje drugod niso delali take ankete, toda odgovor bi bil najbrž isti... Na Severnem Irskem so se spet udarili protestanti in katoličani. Decembra lani so neredi dosegli vrhunec. Policija je skoraj brez moči in deželi grozi propad, kakor je dejal ministrski predsednik. Ljudje so iznajdljivi; če se ne tepejo zato, ker so različne rase, se tepejo zato, ker so različne vere. V resnici pa se tepejo za koristi — po navadi tuje... Blatberg, prvi človek s tujim srcem, je pred nekaj dnevi praznoval obletnico svoje čudežne ozdravitve. Povabil je tudi dr. Barnarda, ktruga, ki mu je rešil življenje. Toda ta ni mogel priti — ima čir na želodcu.

Enak položaj vseh naših državljanov

Hkrati z novim zakonom o narodni obrambi bo zvezna skupščina kmalu obravnavala tudi predlog zakona o vojaški obveznosti

Odloke o vojaški obveznosti jugoslovanskih državljanov je doslej vseboval zakon o narodni obrambi, ki je bil sprejet leta 1955. Ti odloki so bili večkrat spremenjeni in dopolnjeni, vendar je zakon v osnovi ostal isti. Sedaj pa se, na enakih temeljih, pripravljajo nove spremembe, ki naj bi odpravile nekatere preživele oblike in zajamčile enak položaj državljanov pred zakonom.

Spremembe nekaterih odredb o vojaški obveznosti terjajo tudi načrt zakona o narodni obrambi, ki je bil malo prej pripravljen in predložen skupščini. Ena najpomembnejših odredb tega zakona na primer predvideva, da imamo razen enot JLA tudi enote teritorialne obrambe, katere osnujejo, opremijo in vzdržujejo delovne organizacije in družbeno-politične skupnosti. S tem se odredbe o narodni obrambi prilagajajo zasnovam splošno narodne obrambne vojne.

SPREMENJENA OBVEZA SLUŽBE V REZERVNEM SESTAVU

Po predlogu novega zakona o vojaški obveznosti, katere

ga je nedavno potrdil zvezni izvršni svet in ga poslal zvezni skupščini, se spreminja dolžnost služenja v rezervnem sestavu oboroženih sil. Ta dolžnost ne bi bila zgolj v opravljanju vojaške službe v JLA, po odslužitvi vojaškega roka, ampak tudi v enotah teritorialne obrambe, katere predvideva predlog zakona o narodni obrambi. Ta odredba omogoča, da se enote in službe teritorialne obrambe dopolnjujejo z vojaškimi obvezniki in da se v njih poučuje rezervni sestav oboroženih sil.

VOJASKA OBVEZNOST ŽENSK

Bistvene spremembe so predvidene tudi glede vojaške obveznosti žensk. Po dosedanjih predpisih so bile vojaške obveznice samo ženske-strokovnjakinje in njihova obveznost je bila v tem, da so služile v rezervni sestavi JLA.

Sedaj je predlagana temeljito nova rešitev: v rezervni sestavi oboroženih sil morajo služiti vse ženske, ki so starejše od 19 in mlajše od 40 let. Kot vojaške obveznice bi bile poslej lahko tudi v mirodopskem času poklicane na vaje in razporejene na službo v teritorialni obrambi, neglede na njihovo strokovnost.

POVRACILO ZA VSE DRŽAVLJANE

Vaje in poduk v enotah teritorialne obrambe so izenačene z vajami v enotah JLA. Po predlogu novega zakona naj bi enote teritorialne obrambe postale pomembne dejavniki vojaškega poduka prebivalcev, zlasti mladine in oseb v rezervnem sestavu.

Predložen je tudi povsem nov način povračila državlja-

SENATOR EDWARD KENNEDY (levo) je bil pretekli teden izvoljen za pomočnika vodje demokratske večine v ameriškem senatu in disciplinskega vodjo senatne večine. Ta izvolitev pomeni za mladega »Teda« Kennedyja pomembno odskočno desko za politično in javno uveljavitev. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

Dva mlada Arabca sta vrgla zažgalne bombe in streljala z brzostrelko na potniško letalo izraelske družbe »El Al« na atenskem letališču. To dejanje je imelo dve neposredni posledici. Prva: en potnik na letalu je bil ubit, nekaj je bilo ranjenih. Druga: dva dni pozneje, 28. decembra, so se štirje izraelski helikopterji, polni izraelskih komandosov, spustili na mednarodno letališče v Bejrutu, v Libanonu. V 45 minutah, kolikor so izraelski komandosi gospodarili na letališču, so popojoma uničili 13 potniških letal samo arabskih letalskih družb v vrednosti kakih 50 milijonov dolarjev. Letal drugih narodnosti se niso dotaknili.

Toda širše posledice teh dveh dogodkov so neprimerne hujše. Položaj na Srednjem vzhodu, ki je bil že tako in tako slab, se je skrajnje zaostрил. Varnostni svet, ki so ga sklicali na vrat na nos, je v resoluciji obsodil Izrael. V Izraelu so rekli, da se za varnostni svet ne menijo, ker samó podpira Arabce. V Libanonu so zavpili na Izrael, zakaj je bil potreben ta napad, ko je vendar Libanon zmeraj puščal Izrael pri miru in jih je zato moral celo slišati od bojevitejših arabskih sosedov, posebno Sircev. De Gaulle je zagrožil Izraelu, da Francija ne bo gledala križem rok, če bo Izrael napadel Libanon. Izrael se lahko obriše pod nosom za 50 francoskih lovskih letal »mirage«. Ne bo jih dobil.

V širšem ozadju se je pospešeno nadaljevala igra med vesilami. Posebno dejavna je zdaj sovjetska diplomacija, ki »sondira terena« v Washingtonu, Parizu in Londonu. Rusi predlagajo, da bi se sestali vsi štirje in da bi sklenili, da skupno nastopijo in naredijo red. Sovjetski predlog določa izpolnitev resolucije varnostnega sveta iz novembra 1967, po kateri bi se morali Izraelci umakniti z vseh okupiranih ozemelj, v zameno pa bi jih arabske države priznale in jim zagotovile nemoteno plovo skozi Sueški prekop in drugod. Izraelci, ki bi se radi pogajali z Arabci »na štiri oči« brez navzočnosti vesilj, odgovarjajo na ta sovjetski predlog z vprašanjem: »Kje so jamstva?«

Eno je očitno: položaj na Srednjem vzhodu je tako dolgo »gnil«, da je temeljito okužil tudi mednarodno ozračje. Ne ZSSR ne ZDA ni do tega, da bi se položaj tako poslabšal, da bi spet prišlo do vojne, ki bi utegnila potegniti eno ali drugo »super-

» v vrtinec. Zdaj imajo tako Rusi kakor Američani močne pomorske sile v Sredozemlju. Eni in drugi se bojijo, da se ne bi te sile nekoga dne spopadle. Potem bi šlo zares!

Ves svet — ali vsaj tisti, ki ima televizijo — je bil neposredno pričr ameriškega in človeškega znanostjstva, ko so trije ameriški astronomi obkrožili Mesec in se vrnili

Dva atentata

na Zemljo. Prvič se je zgodilo da se je tudi človek iztrgal zemeljski težnosti in »padel v objem« Meseca. Neki pesniško navdahnjen komentator je tri astronave primerjal s svetimi tremi kralji, ki so to pot sledili Mesecu. In kaj so našli? To je tisto vprašanje, ki si ga zastavljajo največji znanstveniki in misleci današnjega sveta.

Nihče ni nevoščljiv in posebno znanstveni svet je navdušen nad tem velikanskim uspehom, ki je sad dela stotisočev ljudi. Dvajset tisoč podjetij je sodelovalo pri projektu »Apollo«. Kdo ne bi bil pretresen in vznemirjen ob nadzemskem tuljenju 2660 ton težke nosilne rakete Saturn V, nažrte kerosina in tekočega kisika in vodika, ko se je pognala v vesolje? Če bi ta pošast ob vzletu eksplodirala, bi bila eksplozija po jakosti podobna eksploziji atomske bombe v Hirošimi. Vse to in še marsikaj drugega v zvezi s tem poletom je po pravici burilo domišljijo ljudi pred koncem leta. Toda sredi navdušenih čestitk in zmagoslavnega vzklikanja se je marsikdo zamislil: Koliko je še na zemlji lakote in boleznin in koliko dobrega bi lahko te milijarde dolarjev in vsi ti možgani naredili tukaj, ne na Mesecu. Znana britanska revija »New Scientist« je v uvodniku zapisala: »Ali je povsem dostojanstveno, če se košatimo v lepih oblačilih tehnološkega Versailles, medtem ko bi množicam lačnih na svetu lahko tako odločili, no pomagali vsi ti možgani in dolarji, ta čudovita organizacijska sposobnost, pogum vztrajnost, ki so pripeljali Apollo do uspeha. Zakaj si mi nedostedni ljudje tolikokrat izberemo brezdušne smotre in se ne znenimo za plemenitejšo človeško nalogo ki križimo na našem nrao?«

CARACAS — Venezuelška vlada je uradno zankala, da bi podpirala oboroženi upor na jugu Gvajane, kjer se vedno dvajajo boji

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

UGODNA GOSPODARSKA GIBANJA — Lani je jugoslovansko gospodarstvo po zastoju, v katerega ja zašlo po reformi, spet oživel. Narodni dohodek se je lani povečal za 5%, produktivnost za 7%, industrijska proizvodnja za 6%. Gradbeništvo je povečalo obseg del za 7%. Družbenih stanovanj smo lani zgradili kakih 135.000 ali 6% več kot leto prej. Kmetijstvu se je, žal, slabše godilo, deloma zaradi neugodnega vremena, deloma pa zaradi slabše prodaje oziroma izvoza, zlasti živine. Na družbenih posestvih je bila sicer proizvodnja za 1% večja kot predlanskim, zato pa je bila v zasebnem kmetijstvu manjša za 4%. Pšenice smo pridelali 4,5 milijona ton (10% manj kot leta 1967), koruze pa 6,8 milijona ton (6% manj).

Zivljenjski stroški so se lani povečali za 5% (najbolj so se povečale stanarine, promet in nekatere druge storitve), osebni dohodki pa za 9% in znašajo povprečno 858 din. To pomeni, da se je skupna moč povprečnega Jugoslavana povečala povprečno za 4%.

Medtem ko se je število zaposlenih prejšnja leta zmanjševalo, se je lani prvič po reformi spet začelo rahlo povečevati (za 0,6%). Zal se je po nekaterih podatkih sorazmerno predvsem povečalo število uradništva. V vsej državi je bilo lani zaposlenih (če ne štejeemo ljudi, ki so zaposleni v vojski in milici) 3.584.000 ljudi, kar pa je še zmeraj nekaj manj kot leta 1965. Računajo pa, da se bo letos zaposlenost povečala za 2%.

Manj ugodna sta bila lani izvoz in uvoz. Industrija je sicer izvozila za 7,6% več blaga, zato pa se je skoraj za tretjino zmanjšal izvoz kmetijskih pridelkov in izdelkov. Ob tem pa se je uvoz povečal za 3%.

PODRAŽITEV AVTOMOBILSKEGA ZAVAROVANJA — Konec decembra so zavarovalnice sprejele nove premijske cenike za avtomobilsko zavarovanje, ki veljajo od 1. januarja dalje. Po teh cenikih se je avtomobilsko zavarova-

Po zastoju spet vzpon

nje precej podražilo, predstavniki zavarovalnic pa trdijo, da tudi zdaj še ne bodo mogli kriti izgube.

V SVICO BREZ VIZUMA — Jugoslavija in Svica sta sklenili sporazum, ki določa, da smejo jugoslovanski državljanji potovati v Svico samo s potnim listom, brez vizuma. Enako velja za potovanja Švicarjev v Jugoslavijo. Vizum pa si morajo priskrbeti tisti, ki se želijo v Svico (oziroma v Jugoslavijo) zaposliti.

PRVI JUGOSLOVAN S TUDJIM SRCEM — Dušana Vlača, 16-letni Jugoslovian iz Elmira je pred Božičem zapustil bolnišnico v Houstonu, kjer se mu 18. septembra

presadili srce. Dušana Vlača, ki se odlično počuti, je operirala skupina zdravnikov pod vodstvom dr. DeBakeya.

NEZIVLJENJSKI ZAKONI — Slovenski zvezni poslanci Bogo Gorjan, Ludvik Golob, Marjan Dolenc, Marjan Dajčman, Zoran Polič, Tine Remškar, Viktor Avbelj, Marijan Breclj in Tone Bole so poslali predsedniku zvezne skupščine predlog, da bi po hitrem postopku spremenili tri lani sprejete zakone s področja obrti oziroma odpravili omejitve, ki jih določajo ti zakoni. Tako naj bi odpravili zakonska določila, po katerih sme zasebni gostilničar zaposlovati največ tri delavce, dalje omejitve tonaže tovornjakov zasebnih prevoznikov do največ pet ton ter določilo, po katerem smejo prevažati zasebniki le z avtomobili do 5 sedežev (marsikje v Sloveniji npr. prevažajo šolarje s kombiji samo prevozniki). Po predlogu slovenskih poslancev naj bi te zakonske rešitve prepustili republikli.

KRAJSA DELOVNA DOBA — Zvezni sindikati ponovno zahtevajo skrajšanje delovne dobe za pokojnine na 35 let za moške in na 30 let za ženske. V tem primeru naj bi pokojnina znašala 75% osebnega dohodka, tisti, ki bi delali dije, pa naj bi dobili ustrezno večjo pokojnino.

KAZNOVANI ORGANIZATORJI NEREDOV — Sodniki za prekrške na Kosovu so kaznovali 55 organizatorjev nedavnih šovinističnih neredov z zaporom od 15 do 30 dni, proti 20 ošbam pa teče kazenski postopek

Pred kongresom ZK Jugoslavije

Deveti kongres ZKJ je določen za 11. marec 1969

Ob koncu tretjega leta razdobja, ki je omejeno s srednjeročnim planom, so opravljene obširne analize o vsem, kar smo dosegli in o tistem, kar je odslej treba narediti za nadaljnji uspešni potek reforme v gospodarstvu. Razprave v mnogih družbenih forumih so se zaključile z dvema resolucijama zvezne skupščine. Prva postavlja naloge za prihodnji dve leti (1969 in 1970), druga pa kon-

stel po stopnji od 10 do 12% letno. Ne gre samo za izvoz kmetijskih pridelkov čeprav je ta problem najbolj pereč, ampak za celoten izvoz. Izvoz spremene je omejen z materialnimi možnostmi dežele, ki ne more tekmovali glede dajanja ugodnejših pogojev na mednarodnem tržišču, kjer imajo kupci na kredit vse daljše roke odplačevanja in čedalje nižje obresti.

Gospodarstvo v četrtem letu reforme

Štiri vprašanja, od katerih je mnogo odvisno: izvoz, počasna rast zaposlovanja, težave kmetijstva in nerazviti kraji - Od njihove pravilne rešitve je odvisen splošni napredek jugoslovanskega gospodarstva

kretizira ekonomsko politiko v letošnjem letu.

S poostrenim bilanciranjem smo vendar dosegli pozitivni saldo. Bila je želja, ki se je tudi uresničila, da prva tri leta gospodarskega načrta od skupno ustvarjenega nacionalnega dohodka gre več na dvig življenjske ravni kar je eden izmed temeljnih namenov načrta. Kupna moč prebivalstva je rasla letno povprečno za sedem odstotkov. V letnem se je zlasti 1968 okreplila izgradnja stanovanj in druga vlaganja v življenjski standard.

Zaupanje v dinar

Ponudba blaga na tržišču je v glavnem presežala potrebnostjo, kar je omogočilo stabilnost dinarja, kot enega izmed bistvenih pogojev za ohranitev odtajev, ki jih je postavila reforma. Spomnimo se znatnega porasta varčevalnih vlog, kajti to je v sleherni deželi možno le tedaj, če je zaupanje v določeno valuto.

V razpravah o razvoju našega gospodarstva do konca leta 1970 in o osnovah bodoče ekonomske politike so se očitno pokazali štirje »balasti«: stagnacija izvoza, počasna rast zaposlovanja, težave kmetijstva in nerazviti kraji.

Ti problemi so tako povezani, da ne vemo, kje se nehajo težave zaradi premajhnega naraščanja izvoza in kje se začne glavobol zaradi nezaposlenosti ali zaostrovanja »križe« kmetijstva.

V načrtu je, da bi izvoz v naslednjih dveh letih srednjeročnega načrta ra-

Od izvoza je najneposrednejše odvisen nadaljnji porast celotne gospodarske aktivnosti, s tem pa tudi možnost zaposlovanja vseh, ki danes iščejo delo. Teh je sedaj okrog 300.000, kar je za 10% več kot leta 1967.

SOLIDARNOST VSE DEZELE

Če se znova ne odpro možnosti rentabilne prodaje kmetijskih proizvodov na tuja tržišča, ne bi mogli najti pravega izhoda za kmetijstvo, ki je prišlo v zelo neugoden ekonomski položaj. Poslabšanje položaja v kmetijstvu zmeraj pripelje do večjega pritiska delovnih noč s podeželja, kjer ljudje iščejo zaposlitev v industriji.

Na prvi pogled bi rekli, da četrti »balast« - nerazviti kraji - s katerim se nadaljuje uresničevanje srednjeročnega načrta, nima neposredne povezave s prejšnjimi. Toda tudi tukaj gre za izvoz, za kmetijstvo, za zaposlovanje, torej za področja, v katerih se izrazitejša težava pojavljajo ravno v nerazvitih krajih.

Razen tega je od prodaje v inozemstvu, od napredka kmetijstva in zmanjšanja števila nezaposlenih odvisen splošni napredek vsega gospodarstva, s tem pa tudi možnosti hitrejšega razvoja zaostalih področij. Solidarnost vse dežele bi se laže uveljavila v pogojih splošne blaginje, zato moramo tudi probleme nerazvitih reševati le v odvisnosti od gibanja nacionalnega bogastva vse nacije.

LJ. DJURIC

V kratkem bodo komunisti in vsi delovni ljudje dobili v roke dva temeljna in zelo resna dokumenta, ki bosta skupaj s političnim referatom tov. Tita predstavljala ogrodje večdnevne debat na 9. kongresu ZKJ, ki se bo začel 11. marca. Pred tem bodo načrti tez »O nalogah Zveze komunistov Jugoslavije v nadaljnji graditvi samoupravnih družbeno ekonomskih odnosov« in novega statuta ZKJ predmet javne razprave, ki bo dala koristne dopolnitve in pa tudi spremembe, od katerih bosta ta dva dokumenta samo še bolj pridobila na kakovosti.

Jubilej

S sprejetjem datuma za deveti kongres ZKJ, s katerim bo obeležena tudi 50-letnica Zveze komunistov Jugoslavije, in z načelno osvojitvijo načrta tez in statuta, je 11. seja CK ZKJ pomenila intenzivno pripravo za ta zbor jugoslovanskih komunistov. Temeljne priprave so se seveda začele že znatno prej in se razvijajo na kvalitetno novih osnovah od vseh dosedanjih.

Najpogljnejši izraz te nove prakse, ki izhaja iz reformiranja same Zveze komunistov, so republiški kongresi in pokrajinske konference ZK pred devetim kongresom.

Doslej je bilo v praksi, da so republiški kongresi in pokrajinske konference bile po kongresu CK ZKJ. Sprememba je v tem, da republiške organizacije sedaj ne obravnavajo načela in sklepe zveznega kongresa, ampak dajejo ustvarjalni prispevek splošnemu gibanju ZKJ za lastno transformacijo kot avantgardne idejne organizacije, v duhu širokega razvijanja samoupravnih družbenih odnosov v naši večnacionalni socialistični družbi.

Pristop

Ta duh delovnega in ustvarjalnega pristopa, ki je osvojen kompleksa »čakanja direktiv od zgoraj«, je v ospredju na vseh doslej obdržanih republiških kongresih. To bo nedvomno dalo poseben pečat in kvaliteto tudi 9. kongresu kot zboru predstavnikov vseh jugoslovanskih komunistov, ki bodo združili izkušnje in poglede republiških in pokrajinskih organizacij in določili smer akcije in programa za delo ZKJ v dobi prihodnjih štirih let.

Prav gotovo bo v predkongresnih razpravah posebno pozornost komunistov in vseh delovnih ljudi pritegnila koncepcija boja ZKJ za nadaljnji razvoj samoupravnih družbeno ekonomskih odnosov. Na seji CK ZKJ je bilo

poudarjeno, da teze o tem predstavljajo konkretno izdelavo smernic, sprejetih junija letos, ki so postale eden izmed pomembnih dokumentov, sprejetih po osmem kongresu.

Prispevek

Praktično to pomeni, da bodo komunisti in državljani lahko v javnih razpravah izrazili svoje zadovoljstvo ali nezadovoljstvo do tega, kako se postavljajo najpomembnejši problemi naše družbe in o ukrepih, kako se ti problemi rešujejo. Njihova dolžnost je, da konstruktivno pomagajo pri ustvarjanju preciznega in jasnega akcijskega programa ZKJ za bitke, ki nas čakajo, da našo samoupravno družbo osvobodimo ostankov etatizma in birokratske samovolje.

»V sedanjem času« je na 11. seji CK ZKJ rekel Edvard Kardelj, »težišče akcije ZK ni več na načelni obrambi socialističnega obrambnega sistema, ker je ta bitka že dobljena. Tisto, kar danes bolj kot vse drugo slabi in ogroža konstantni napredek v razvoju socialistične in samoupravne družbe, so njene notranje slabosti, nedograjenosti, nerazrešena protislovja, nepotrebne stagnacije, pojavi premajhne delovne in poslovne učinkovitosti, pogoste eno-

stranosti, toleriranje vdora socialne neenakosti, ekscenzi, posamezni pojavi družbene negotovosti, premajhna odgovornost itd.«

Načrt

Iz načrta statuta ZKJ, v katerem je zelo veliko novih stvari, je v razpravah o republiških statutih že zbudila posebno pozornost naša vodilna institucija - konferenca, s svojim stalnim sestvom, ki voli kongres, in z delegati občinskih organizacij, ki se volijo za vsako zasjedanje konference. Predvideno je, da naj bodo take konference najmanj enkrat na leto. In čeprav gre le za četrtino skupnega števila delegatov konference, ki imajo status štirih let, je ta delitev zbudila določene rezerve. Zato je tudi razumljiv predlog, podan na seji CK ZKJ, da se vse konference izenačijo v vseh pravicah, razen razlik v načinu izvolitev; ta bi ostal zaradi kontinuiranega dela konference med dvema kongresoma in zato, da se zagotovi enotno uresničevanje kongresnih sklepov.

M. MAROVIC

Televizorjev je že 1.240.000

Neverjetno hitro se širi število televizijskih sprejemnikov: še pred 3 leti smo imeli v Jugoslaviji komaj pol milijona TV sprejemnikov, zdaj pa ima tak aparat doma že skoraj vsako tretje ali četrto gospodinjstvo. Prijavljenih je 1.240.000 TV sprejemnikov oz. skoraj četrtnina več kot konec leta 1967.

Radijskih sprejemnikov je zdaj prijavljenih 3.200.000 in ga ima že vsak šesti Jugoslovane. Pri tem niso všteti tranzistorski sprejemniki.

Izvoz je zaostal

Čeprav je jugoslovanska industrija lani izvozila za 7,6 odstotkov več blaga kot leto dni prej, to ni moglo nadomestiti izpada v izvozu kmetijskih pridelkov, ki je bil kar za tretjino manjši kot leta 1967.

Mleka preveč - masla premalo

Zakaj mlekarne ne odkupijo vsega mleka od kmetov, maslo pa moramo uvažati? - Kanec novega upanja: sodelovanje kočevske mlekarne in Ljubljanskih mlekar

Mnogi živinorejci tožijo, da zlasti poleti ne morejo prodati vsega mleka, ker ga mlekarne ne marajo ali ne morejo odkupiti. Že v zgodnji jeseni pa smo uvozili več 100 ton masla. Naša trgovina prodaja uvoženo maslo po enaki ceni kot domače. Zakaj torej kmetom ostaja neprodano mleko, maslo pa uvažamo?

V mariborski mlekarni, ki ima široko območje od Mure do Koroške, pravijo, da res nimajo masla niti za lastne prodajalne v poletnih mesecih, ko so imeli kmetje veliko mleka, niso mogli narediti več masla, ker nimajo skladišča, v katerem bi ga lahko shranili do zime.

Živinorejci sprašujejo, ali ni moči ničesar narediti, da bi lahko prodali vse mleko in uvažali manj masla.

Prejšnja leta so v naših mlekarnah trdili, da imajo pri proizvodnji masla zgubo,

ker jim hudo konkurira uvoženo maslo po dumpinskih cenah (nenavadno nizke cene, pri katerih ne upoštevajo proizvodnih stroškov - izvozne cene so veliko nižje kot v domači trgovini).

Sedanji predpisi preprečujejo tako konkurenco pri maslu in drugih uvoženih živilih Mlekarne, ki še vedno ne odkupijo vsega mleka, ki bi ga kmetje radi prodali, pa se izgovarjajo na premajhne zmogljivosti svojih obratov, podobno kot mariborska. Pri zvečani ponudbi mleka, ko so kmetje zadovoljni z zajamčeno odkupno ceno, je to tudi res. Odrpno pa je vprašanje: zakaj mlekarne ne zvečajo svojih zmogljivosti?

Mlekarne lahko verjame, da nimajo dovolj sredstev za vse potrebne investicije. Včasih je tega krivo tudi premajhno sodelovanje z njimi. Zato kmetom na kočevskem območju lahko da nekaj upanja pogodba med Ljubljanskimi mlekarnami in mlekarno kmetijskega gospodarstva Kočevje o sodelovanju v prihodnjih petih letih. Podobno sodelovanje bo potrebno tudi v drugih krajih.

Verjetno pa tudi taka sodelovanja med mlekarnami ne bodo odpravila vseh težav pri prodaji mleka. V Volvodini so ubrali še drugo pot. Mlekarne v Subotici je sklenila pogodbe z 20 kmetijskimi organizacijami, od katerih prevzema mleko, da bodo prispevale sredstva za modernizacijo obratov in zvečanje zmogljivosti mlekarne. Kmetijske organizacije bodo prispevale za investicije štiri milijone dinarjev od potrebnih šest milijonov. Pri mlekarni so ustanovili posebni upravni odbor, v katerem so tudi zastopniki kmetijskih organizacij, da bo upošteval koristi živinorejcev.

Nekateri naši živinorejci tr-

dijo, da bi mlekarne morale podpirati razvoj živinoreje in ne obratno, živinorejci mlekarne. V sedanjih razmerah pa je gotovo najpomembnejše vprašanje, kako naj živinorejci prodajo vse mleko. Mlekarne so torej sestavni del živinoreje in ne nad njo, kot je bilo včasih, če naj delajo v korist živinorejcev. Tako bi jih morali živinorejci tudi obravnavati.

JOZE PETEK

Kmetijski nasveti

Kdaj gnojiti na zalogo

Če iz kateregakoli vzroka gnojimo za več let vnaprej, pravimo, da gnojimo na zalogo. Na tak način preskrbimo s hranili tiste rastline, ki jim gnojil ne moremo vnašati v zemljo v času rasti. Zadnja leta poraba gnojil v Sloveniji vztrajno pada, ker ni ustreznega odnosa med ceno pridelka in gnojila, zato je vredno dobro premisliti, kako porabiti gnojilo, da bo dalo kar najboljši učinek.

Potrebno je povedati, da lahko na zalogo gnojimo le s tistimi gnojili, ki se v zemlji počasi topijo. Zato dušična gnojila ne pridejo v poštev, z njimi je treba celo dognojevati, saj jih voda hitro izpira iz tal. Založno gnojenje, kot tudi imenujemo gnojenje na zalogo, je odvisno tudi od tal. V težkih, glinastih zemljah se gnojila dlje držijo kot v lahkih.

Poljščinam v glavnem ni priporočljivo, niti potrebno gnojiti na zalogo, zato njim tudi fosforna in kalijeva gnojila pokladamo vsako leto sproti v poljubnih količinah. Tudi za travnat svet založno gnojenje ni priporočljivo, ker prekomerno gnojenje ne dá pravega učinka, saj travnata ruša nanj niti ni pripravljena.

Cisto drugače pa je v vinogradih in sadovnjakih. Tu moramo gnojiti na zalogo, zato zemlje tako globoko, kot so korenine, sploh več ne bomo obdelovali. Ko pripravljamo zemljišče, spravimo v tisto globino, kjer bodo korenine, velike odmerke fosfornega in kalijevega gnojila. Ker ima vinograd globlje korenine, mu moramo tudi gnojiti globlje kot sadovnjaku.

Količine gnojila pri založnem gnojenju so lahko zelo velike in dosegajo 5 ali še več ton gnojila na hektar. Odvisne so seveda tudi od kakovosti zemlje in količine hranilnih snovi v tleh ter od gnojenja z gnojem ali kompostom. Odvisne so tudi od trajnosti nasada ter od namere, kako intenzivno bomo nasad izkoriščali. Izkušnje učijo, da pretirana varčnost pri tem ni na mestu.

inž. M. L.

— Plačala bosta vsak po milijonček davkov... —

(Karikatura iz Žeja)

„Vsem želim veliko novih uspehov!“

Intervju generalnega direktorja RTV Beograd Zdravka Vukovića s predsednikom republike Josipom Brozom Titom
Temeljna ocena zunanjih in notranjepolitičnih problemov

Predsednik republike Josip Broz-Tito je 25. decembra sprejel na Brionih generalnega direktorja Radiotelevizije Beograd Zdravka Vukovića in mu odgovoril na več vprašanj. Novoletni pogovor s predsednikom republike objavljamo v celoti, saj vsebuje tudi poslanico našim delovnim ljudem za 1969. leto.

1

»Vaša tiskovna konferenca s tujimi in domačimi novinarji v Jajcu je zbudila veliko pozornost in pozitiven odmev v svetu. Vendar pa so nekateri tuji komentatorji v tej zvezi pisali tudi o dozdevnem preokretu ali spremembi v jugoslovanski zunanji politiki. Prosim vas, da mi poveste, kaj mislite o tem?«

»V Jajcu sem govoril o načelin, na katerih je od nekdanj temeljila naša zunanja in notranja politika, in ne more biti niti govora o kakšnem preokretu ali kakšni drugačni poti,« je poudaril predsednik Tito. »Taki komentariji — na obeh straneh, ne samo na eni — ki jih je slišati v zadnjem času, nimajo nobene osnove. Poudaril sem našo pripravljenost, da sodelujemo z vsemi, ki to želijo, na enakopravni podlagi, ob obojestranskem spoštovanju in nevmešavanju v notranje zadeve. Drugačna naša politika niti ne more biti, ker smo trdno prepričani, da za svet ni druge alternative kot enakopravno sodelovanje, s katerim je predvsem mišljeno spoštovanje neodvisnosti in suverenosti vsa ke dežele in pravica slehernega naroda, da sam, brez kakšnega vmešavanja od zunaj, izbere svojo pot notranjega razvoja. V nasprotnem primeru se zastrujejo mednarodni odnosi in prihaja v nevarnost svetovni mir, kar je že pokazala izkušnja v preteklosti.

Dandanašnji je zlasti nevarna praksa, da urejajo sporne probleme z uporabo sile in z različnimi oblikami pritiska, najpogosteje na rovaš majhnih in srednjih dežel, posebnost pa dežel v razvoju.

Vzemimo na primer vojno v Vietnamu. Ze vrsto let divja tam srdita vojna, v kateri ubijajo ljudi in uničujejo vse, kar sta ustvarila človeška roka in um. Ta vojna terja velikanske žrtve, in to na obeh straneh: ne padajo samo tisti, ki so žrtve napada, ampak tudi tisti, ki uporabljajo silo proti narodu, ki želi sam urejati svoje notranje življenje. V zadnjem času so se res zgodile nekatere pozitivne stvari, v Parizu so se namreč sestale delegacije, ki se pogajajo o prenehanju te vojne. Podoba je, da sta obe strani prišli do prepričanja, da je treba tu nekaj storiti, še posebno zato, ker vse človeštvo odločno zahteva, naj napravijo konec vojni proti vietnamskemu ljudstvu in mu priznajo pravico, da samo odloča o svoji usodi.

Tudi mi smo se odločno zavzemali v vseh naših akcijah, tako v OZN kot nasploh na mednarodnem torišču, za to, da se vietnamska vojna čimprej konča, da prenehajo bombardirati Demokratično republiko Vietnam itd. Prepričan sem, da bo sedanji razvoj, iskanje politične rešitve za ta problem, obrodil dobre sadove, se pravi, da bo dosežen mir.

Drugi problem, to je izraelski napad na arabske države, pa že poldrugeto leto tiči na mestu. Izrael je zasedel veliko ozemlja arabskih držav in še malo ne kaže dobre volje in pripravljenosti za politično ureditev tega problema. Se več, Izrael si trdovratno prizadeva okrepiti pozicije, ki jih je zavzel, se pravi obdržati ozemlje, ki ga je bil zasedel, če že ne vse, pa vsaj njegov največji del. To seveda ni sprejemljivo za arabske države; noben arabski državnik ne more v to privoliti. Izrael je šel omalovaževalno preko vrste resolucij OZN, zlasti resolucije varnostnega sveta. To pomeni, da smo v taki fazi, da utegne vsak hip izbruhniti spopad, ki bi imel daleč segajoče posledice, ne samo v tem delu sveta, ampak za svetovni mir nasploh.

Jasno je torej, da nas skrbi zlasti to, kar se dogaja v tem delu sveta, zakaj Izrael in arabske države so tako rekoč naši sosedje, loči nas samo majhno morje. To bi vplivalo tudi na evropske države. Zato si prizadevamo po vseh svojih močeh prispevati k temu, da bi nekako dosegli mirno ureditev tega problema. Znano je, da sem po tem napadu

pred poldrugim letom potoval v arabske države, predvsem v tiste, ki so bile žrtve agresije, in si osebno vztrajno prizadeval, da bi se našla ureditev s političnimi sredstvi, ne pa z vojno. V tem pogledu je bilo nekaj rezultatov. To pa je potem obtičalo, vse do slej tiči na mestu in se nikamor ne premakne.

Mislím, da bi morale zdaj vse miroljubne države napeti vse moči in storiti, kar je le mogoče, da bi preprečili najhujše, to je ponovni vojni spopad. Tedaj namreč verjetno ne bi ostalo samo pri spopadu med temi državami, ampak bi se spopad razširil naprej. Zato si je treba vztrajno prizadevati, da bi na miren način dosegli rešitev in da bi z moralnim pritiskom prisilili Izrael, da se odpove svojim pretenzijam in pozicijam, ki jih je bil osvojil z vojno. Toliko o teh vprašanjih.

Se naprej se bomo odločno zavzemali za to, kolikor bo v naših močeh, da bi v okviru OZN dosegli rešitve za ta vprašanja. V tem pogledu bo naša dejavnost prihodnje leto še prizadevnejša.

Kar zadeva neuvrščene države, se za prihodnje, 1969. leto pripravljamo vrhunski sestanek voditeljev držav in vlad, tako da bi lahko pretehtali položaj, v katerem smo. Ne

v notranje zadeve. Vsako zaostrovanje namreč ne prizadeva samo tisti dve državi, med katerima se zaostrijo odnosi, ampak se prenaša tudi na druge.«

3

Vprašanje: »Kar zadeva notranji razvoj, bi vas prosil, da poveste, kaj imate za največji uspeh v letu 1968 in kaj za najvažnejšo nalogo v letu 1969?«

Odgovor: »Teško mi je kaj posebej izvesti in povedati, kaj imam za največji uspeh, kaj pa za največjo težavo. Enega in drugega smo imeli obilo.

V minulem 1968. letu smo dosegli nemalo dobrih rezultatov, dobrih uspehov. Letos nam je na primer uspelo stabilizirati naš gospodarski položaj, to se pravi, stabilizirali smo tako cene kakor tudi dinar, ki je danes precej trdna valuta. Dosegli smo tudi številne druge uspehe. Tako se je na primer v podjetjih povečala proizvodnost dela. Cela vrsta sorodnih podjetij, ki so bila raztresena in majhna, se je integrirala. Pri delovnih ljudeh se je začela utrjevati in se je že dokaj razmahnila zavest, da majhna podjetja ne morejo obstajati in biti rentabilna. In tako je integracija začela zavzemati širši obseg. Se vedno pa mislim, da gre to prepričati in da bi moralo iti hitreje. Rezultati ti

najbolj rentabilna proizvodnja, si tedaj tudi drugi prav tako prizadevajo postaviti kako majhno rafinerijo. V tem primeru postane njihova rentabilnost dvomljiva. Za rentabilnost rafinerije namreč ne zadoščajo zmogljivosti dveh, treh, marveč pet milijonov ton in več. Torej je nesmiselno misliti, da so vlaganja v taka majhna podjetja koristna. Ne velja pa to samo za rafinerije, ampak tudi za druga podjetja. Zato se zavzemam za integriranje, kar hkrati pomeni zraščanje, in ne za ustanavljanje novih podjetij, ampak za modernizacijo in avtomatizacijo industrije, ki jo že imamo in ki je dokaj razvita. Zdaj smo že precej industrijsko razvita dežela.

Naši delovni kolektivi so pokazali, da so na zelo visoki stopnji. Nedavno sem obiskal več tovarn in se seznanil z njihovim stvarjalnim delom in prizadevanjem ter sem bil zelo zadovoljen. Naše samoupravljanje je pokazalo vso svojo veljavo in zdaj se ni več mogoče vpraševati, ali je koristno ali ne. Samoupravljanje se je pri nas utrdilo ravno v najtežjih obdobjih, in zdaj ga je treba razvijati, izpopolnjevati kot sistem, mu ustvarjati močnejšo materialno bazo. To bo omogočilo naš nadaljnji napredek in močan razmah graditve naše socialistične dežele.«

4

Vprašanje: »Ali ste zadovoljni z dosedanjim uresničevanjem smernic, pri čemer mislim na različne kongrese in priprave na IX. kongres Zveze komunistov Jugoslavije?«

Odgovor: »Ne bi vam mogel natančneje reči, ali sem zadovoljen s tem, kar smo doslej dosegli, ali ne. Nisem še videl dovolj konkretnih stvari. Zdaj je treba vse to uresničiti, potem šele bom lahko povedal kaj več. Toda smernice so potrebne in v njih je jasno vsebovano, kaj je treba delati in kakšna je bodoča smer našega razvoja. Šele čez nekaj mesecev bomo videli, kako se bo to uresničevalo v praksi.«

5

Vprašanje: »Na koncu bi vas prosil, da poveste, kakšna je vaša poslanica občanom Jugoslavije ob novem, 1969. letu?«

Odgovor: »Ne glede na to, da moramo žal ugotoviti, da se je položaj v zadnjem času poslabšal, upam, da bosta v svetu s povečanimi prizadevanji in dejavnostjo vse mednarodne skupnosti vendarle prevladala razum in zavest o tem, da je nujno treba ohraniti in okrepiti mir, da bi se izognili najhujšemu. Jugoslavija bo po svojih močeh prispevala k uresničitvi teh težnj človeštva.

Kar zadeva naš notranji razvoj, sem kljub temu da imamo še veliko težav in nerešenih problemov, prepričan, da bomo v letu 1969 dosegli nove uspehe pri nadaljnji krepitvi in izpopolnjevanju samoupravnih socialističnih odnosov in materialne baze družbe, tako da bodo vsi naši delovni ljudje čutili večje sadove naših stvarjalnih naporov v nadaljnjem zboljševanju življenjskih in delovnih razmer. Pri tem moramo misliti tudi na naše obveznosti, da po svojih močeh pomagamo manj razvitim, kot so na primer dežele v Aziji in Afriki, ki so se nedavno osvobodile kolonialnega suženjstva.

Naj se duh požitovanja in optimizma, ki preveva naše proizvajalce širom po državi, prenese na vso družbo in naj bo vsem na srcu potreba po nenehni krepitvi naše pobratene skupnosti. Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Uporabljam to priložnost, da delovnim kolektivom, vsem delovnim ljudem, mladini in pionirjem, pripadnikom Jugoslovanske ljudske armade, vsem občanom naše socialistične skupnosti čestitam za novo 1969. leto in zaželím veliko uspeha pri nadaljnjem stvarjalnem delu.

varnost namreč grozi prav neuvrščenim državam, ker je med njimi več majhnih in srednjih držav, ki so zoper blokovsko politiko.«

2

Vprašanje: »Ne glede na vse težave ste se vedno zavzemali za to, da bi ustvarili možnosti za sodelovanje?«

Odgovor: »Da, in to za sodelovanje z vsemi državami, ne glede na razlike v družbenih sistemih. Tudi ko so se nedavno pripetili neljubi dogodki v Evropi, smo povedali svoje mnenje, se pravi, obrazložili smo svoja stališča, pri katerih bomo vedno ostali, ker so načelna. Povedali smo, kar smo mislili, hkrati pa smo poudarili — o tem sem tudi govoril v Jajcu — da želimo mirno in enakopravno sodelovanje, brez vmešavanja

stih, ki so se integrirali, so namreč taki, da bi moral vsakdo sprivodeti, da je to zelo dobra in koristna stvar.

Seveda imamo še probleme, ki jih moramo imeti pred očmi. Naš notranji razvoj je povezan z razvojem v svetu. Dejansko je dandanes ves svet zelo tesno povezan, gospodarsko, pa tudi sicer. Zdaj moramo bolj misliti na to, da bodo naša podjetja čim bolj sposobna izvažati na tuja tržišča. Da pa bi bila čim bolj sposobna za to, morajo še povečati proizvodnost dela. Edino tako lahko konkurirajo na tujem tržišču. Da pa bi se povečala proizvodnost dela, je treba pospešiti modernizacijo naše industrije. V tem pogledu smo resda že dosegli pomembne uspehe. Računajo, da je že okrog 60 odstotkov naše industrije modernizirane. Toda da bi modernizacija zajela še preostalih 40 odstotkov, je treba sredstev. Seveda bi želel in hotel, da se najdejo sredstva za modernizacijo, ne pa da ustanavljajo nova industrijska podjetja, ki ne bodo rentabilna.

Tu naj omenim še nekaj. Pri nas so podjetja, ki zelo dobro napredujejo. Vzemimo na primer rafinerije. Kar ta sredstva potrebujejo, si jih morajo sami ustvariti. Če bi imeli več sredstev, bi jih lahko dali tudi drugim podjetjem, ki jih potrebujejo.

Prva poделitev Kraigherjevih nagrad

Dobitnikom nagrad Borisa Kraigherja je osebno čestital tudi predsednik republike tovariš Josip Broz Tito, ki je poudaril zasluge šestih nagrajencev

V soboto, 4. januarja, so prvič podelili nagrade Borisa Kraigherja, ki jih je lani junija razpisala Gospodarska zbornica SRS. Nagrada se je že v prvem letu izkazala kot

odlično družbeno, moralno in materialno priznanje za izjemne dosežke gospodarstvenikov in za praktično uporabo znanstvenih spoznanj. Nagrada hkrati izpolnjuje poredno vrzel v družbenem vrednotenju uspehov posameznikov in organizacij na področju slovenskega gospodarstva. Odziv na razpisano nagrado je bil izredno lep: gospodarske, znanstvene, raziskovalne in druge organizacije so poslale 69 predlogov za 59 kandidatov; predlaganih je bilo 47 vodilnih gospodarstvenikov in 12 drugih strokovnjakov.

Potem, ko so v soboto dopoldne počastili spomin na Borisa Kraigherja na njego-

vem grobu na Zalah, so v prostorih Gospodarske zbornice podelili denarne nagrade in diplome 6 direktorjem oz. znanstvenikom. Tokrat so jih prejeli: Ivan Atelšek, generalni direktor tovarne GORENJE iz Velenja; Jože Lesar, gen. direktor industrije pohištva BREST iz Cerknice; Stojan Perharc, generalni direktor tovarne avtomobilov TAM iz Maribora; Oleg Vrtačnik, glavni direktor tovarne pohištva MEBLO iz Nove Gorice, ter prof. dr. Alojzij Vadnal in docent dr. Viljem Rupnik iz ekonomske fakultete univerze v Ljubljani. Nagrajencem je nato priredil sprejem predsednik IS Slovenije Stane Kavčič.

Kaj napraviti z INIS?

Na seji sveta za nekovine pri republiški gospodarski zbornici so govorili tudi o nadaljni usodi novomeške tovarne stekla, ki je v likvidaciji. Smatrali so, da bi bilo najbolje, če bi nadaljevali s proizvodnjo ravnega stekla. Postaviti pa bi morali na noge tako proizvodnjo, da bi bila donosna, za kar bi morda zahtevali že trije milijoni novih dinarjev. Seveda bi bilo možno to doseči le, če bi bilo pri roki dovolj strokovnega kadra. Je pa še vprašanje, kako bi šlo novomeško ravno steklo v denar. Toda ob tem so na omenjeni seji opozorili na zanimivo ugotovitev, da steklarna v Pančevu zmanjšuje dobavo stekla svojim odjemalcem, odkar je šla novomeška tovarna v likvidacijo, medtem ko je prej močno konkurirala. Zato ponudba ravnega stekla zdaj spet ne dohaja potreb

8,8 milijard hranilnih vlog

Konec lanskega leta so imeli državljani SFRJ v hranilnicah in bankah že skoraj 9 milijard novih dinarjev hranilnih vlog. Število potrošniških posojil pa se je lani povečalo za dobrih 56 odstotkov oz. v denarju na približno 4 milijarde din. Z upanje v dinar narašča iz meseca v mesec, o čemer najbolj prepričljivo govore vedno višje hranilne vloge.

Jože Ožbolt - general

Ob zadnjem prazniku JLA je bil imenovan za generala tudi narodni heroj Jože Ožbolt-Stanko. To je prvi polvojni general, ki je po rodu iz kočevske občine.

Rodil se je 4. januarja 1922 v Bečici pri Osilnici. Bil je delavec, 1942 pa je odšel v partizane. Bojeval se je v različnih partizanskih enotah in postopoma napredoval. Bil je mitraljezec, komandir voda čete, komandant bataljona namestnik komandanta in komandant Levstikove brigade.

Tudi po vojni je bil na odgovornih vojaških položajih po skoraj vsej Jugoslaviji, ob prvi agresiji Izraela na Egipt pa tudi komandant naših enot v sklopu sil OZN na Sinaju. Zdaj je komandant enote v Postojni.

Ob njegovem napredovanju mu iskreno čestitamo!

54 borcev dobilo enkratno pomoč

Kakor vsako leto je tudi konec 1968 občinski odbor ZZB NOV v Metliki poslal svojim bolnim, najzaslužnejšim in socialno ogroženim članom enkratno denarno pomoč. Okoli 5000 din so razdelili med 54 člane ZZB, vsak pa je dobil povprečno 100 din.

Sejmišča

Velik sejem v Novem mestu

V ponedeljek, 6. januarja, je bil na novomeškem sejmišču precejšen promet. Naprodaj je bilo 367 pujskov in 190 glav govedí. Medtem ko so bili skoro vsi prašiči prodani (339), je bilo prodanih 135 glav goveje živine. Cene: prašički od 130 do 230 din, voli 4 do 4,4 din kg, krave 3 do 3,40 din kg, mlada živina 4 do 4,30 din kg. Tokrat je bilo tudi za zakol odkupljenih 16 glav govedí.

V soboto spet sejem v Sevnici

Od 1. januarja 1969 so na območju občine Sevnica odprti živinski sejmi in dogon ter promet z živino nasploh. Vse žvintorejce obvešča veterinarska inšpekcija občinske skupčine Sevnica, da lahko pritrjene živine naprodaj na sejem, ki bo v Sevnici v soboto 11. januarja.

Brežiško sejmišče

4. januarja je bilo na brežiškem sejmišču naprodaj 270 prašičkov, prodani pa so jih 226. Za manjše so zahtevali 8 din za kg žive teže, za večje pa 5,50 din kg.

rdečila za ustnice in laki za nohte

BB

BRIGITTE BARDOT

NOVA PRODAJALNA MESA!

Kmetijsko gospodarstvo Slovenska vas je odprlo v Novem mestu na Cesti komandanta Staneta 15 prodajalno svežega mesa in mesnih izdelkov. NOVOMEŠCANI, obiščite našo prodajalno! Vljudno vabljeni!

Naročnina DL za delovne organizacije, ustanove in vse druge pravne osebe

Vse delovne kolektive gospodarskih in drugih organizacij, ustanov, podjetij, šol in društev ter drugih pravnih oseb obveščamo, da znaša letna naročnina za izvod Dolenjskega lista tudi letos zanje 50 dinarjev. Proizvodni stroški za izvod našega lista znašajo precej čez 50 dinarjev, zato velja redna naročnina 32 dinarjev samo za zasebne individualne naročnike. Vodstva vseh delovnih organizacij prosimo, da takoj nakazejo celotno naročnino (50 dinarjev) na žiro račun Dolenjskega lista: 521-8-9 (pri podružnici SDK v Novem mestu).

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

SGP PIONIR NOVO MESTO

gradi in prodaja

zasebnikom, podjetjem in ustanovam kvalitetne

garsonjere in dvosobna stanovanja v stolpičih na Znančevih njivah

v Novem mestu po ugodnih cenah.

Garsonjere in stanovanja so vseljiva takoj.

Za kupoprodajne pogoje in druge informacije se obrnite na SGP «PIONIR», Novo mesto, Kettejev drevored 37, oddelek gradnje za trg.

IZID NOVOLETNEGA NAGRADNEGA ŽREBANJA 500 UR ZA 500 KUPCEV VELETRGOVSKEGA PODJETJA KOKRA — KRANJ

Cenjene kupce obveščamo, da so bile v naših prodajalnah v Metliki izžrebane naslednje številke paragonskih blokov:

Za prodajalno KOKRA, Metlika: 359. D 32 — 9752 362. D 26 — 9794
360. D 13 — 9734 363. D 43 — 9751
361. D 11 — 9738 364. D 22 — 9785

Za prodajalno KRANJEC, Metlika: 365. C 10 — 3164 367. C 02 — 3165
366. C 21 — 3161 368. C 08 — 3169

Srečni dobitniki lahko prevzamejo ure s predložitvijo kopije paragonskega bloka v prodajalnah, kjer so blago kupili. Vse srečne dobitnike naprošamo, da prevzamejo ure najkasneje do 15. februarja 1969 v prodajalnah, kjer so izžrebanih. Po tem roku veljavnost izžrebanih številk zapade.

Cenjenim kupcem se toplo priporočamo še za nadaljnjo naklonjenost!

Veletrgovsko podjetje KOKRA — KRANJ

TRGOVSKO PODJETJE

PETROL — Ljubljana

Vošnjakova 2 — PE BREŽICE

sprejme

VEČ PRODAJALCEV NA SERVISIH NOVO MESTO in OTOČEC

Pogoji: KV prodajalec trgovske stroke. Nastop dela takoj ali po dogovoru.

Osební dohodki po pravilniku podjetja.

Ponudbe pošljite na naslov: Trgovsko podjetje «Petrol», poslovna enota Brežice.

Da ne bi trepetali pred jutrišnjim dnevom

Želje niso neuresničljive — Naši bralci si želijo miru v svetu, splošnega družbenega napredka, zdravja in družinske sreče — Kaj nam bo prineslo leto 1969?

Leto je spet naokoli. V svetu smo bili priče velikih dogodkov. Zadnjega nadvse pomembnega smo doživeli prav v zadnjih dneh lanskega leta, tedaj, ko so se trije ameriški vesoljci proslavili z letom okoli Lune. Dogodkov in presenečenj v preteklem letu ni bilo malo. Naši bralci so pozorno spremljali dogajanja v svetu in so jih z odgovori na troje vprašanj, ki smo jim jih zastavili, tudi po svoje komentirali. Ob obiskih so v večini primerov bili vsi enakih misli: ČLOVEŠTVO POTREBUJE MIR, kajti le to je zagotovilo za nadaljnji še hitrejši napredek. Njihove želje niso ostale samo pri tem, bilo jih je na koše, vendar so v glavnem takšne, da se dajo uresničiti. Mi se pridružujemo vsem tem številnim željam naših bralcev z eno samo mislijo, da bi bile izpolnjene. Želimo, da bi z veseljem pričakovali vsak naslednji dan, ne pa tako kot zdaj, ko še vedno trepečemo.

Franc Cimerman, načelnik oddelka za gospodarstvo pri občinski skupščini Črnomelj:

— Najbolj me je presenetila okupacija Češkoslovaške. Tega menda res ni nihče pričakoval.

— Najsrečnejšega trenutka v pretečenem letu nisem dočkal. Srečen pa bom, če se bo proračunsko leto izteklo brez posebnih težav in velikih kupov neplačanih računov.

— V novem letu si želim predvsem mir na svetu in dobro poslovanje naših podjetij. Če bi se to uresničilo, bi ob tem tudi naši občani našli zase kanček osebnosti sreče.

Vera Jukič, prosvetna delavka iz Črnomlja:

— Največje presenečenje sem doživela zadnje dni, ko je bil za člane Centralnega komiteja ZKS izvoljen naš kandidat Tone Fabjan. Predlagali smo ga zadnji hip, ker smo bili užaljeni, ko na listi za nove člane CK nismo zasledili nobenega Belokranjca.

— Kar zadeva srečne trenutke, ne morem nič reči. Ob napornem vsakdanjem delu se mi ni zgodilo nič takega, kar bi lahko ocenila kot posebno srečo.

— Zelja pa imam čuda veliko! Najbolj si želim, da bi v letu 1969 vprašanje šolstva rešili tako, da bi se prosvetni delavci nehali ukvarjati z materialnimi vprašanji in da bi se lahko bolj posvečali pedagoškemu delu. Želim, da ne bi bilo v našem poklicu več toliko negotovanja in da bi prosvetni delavci v družbi dobili priznanje, kakršnega zaslužimo.

Slava Mižigoj, upravnik otroškega vrtca v Krškem:

— Največje in najlepše presenečenje je bilo zame odprtje nove varstvene ustanove v Resi, na katero smo tako dolgo čakali.

— Tisti trenutek, ko sem zagledala vesele otroške obraze na otvoritveni slovesnosti.

— V novem letu si najbolj želim vsaj še dva oddelka, da bi dobili vzgojo in varstvo vsi cicibani našega mesta.

Stanko Arnšek, predsednik DS v KOVČNARSKI, Krško:

— Najbolj me je presenetila invazija Sovjetske zveze na Češkoslovaško. To ni bilo samo presenečenje leta, ampak presenečenje daljšega obdobja, ki so ga verjetno tudi drugi neprijetno občutili.

— Sodelujem pri dramski družini v Kostanjevici. Pred kratkim smo gostovali v Gorici. Zelo sem bil srečen, ko sem videl, kako navdušeno so nas sprejeli zemljski Slovenci.

— V letu 1969 in tudi v prihodnjih letih si želim, da ne bi več doživel ta-

kega presenečenja, kot sem ga omenil v prvem odgovoru.

Slavko Zupančič, strojevodja iz Cegelnice pri Novem mestu:

— Največje presenečenje sem doživel tedaj, ko so mi povedali, da bomo tudi v Brslinu dobili novo šolo.

— Najsrečnejše je bilo zame vse leto 1968, ker sem se vedno vrnil brez nezgod domov v krog svoje družine.

— Želim, da bi imeli kmalu novo šolo, tako da bi hčerka Dorica hodila že v bršlinsko šolo.

Ruža Modic, matičarka, Novo mesto:

— Najbolj me je presenetila tiskovna konferenca maršala Tita v Jajcu, ki je bila ob 25-letnici rojstva republike. Ta razgovor z novinarji je bil tako izviren in sproščen, da je bil zame posebno doživetje.

— Moj najsrečnejši trenutek je tedaj, ko vidim srečne pare pri sklepanju zakonske zveze. Vedno želim, da bi bil vsak njihov nadaljnji dan tako vesel in slavnosten. Moja največja želja je, da bi bil v svetu mir, tako da ne bi trepetali pred jutrišnjim dnevom.

Marijo Bajuk, uslužbenka iz Metlike, so v letu 1968 presenetili trije dogodki: čez noč spremenjen položaj na Češkem, Kennedyjeva smrt in uboj dr. Martina Kinga.

— Ob prvih korakih sinčka Borisa

sem doživela nekaj srečnih trenutkov, sicer pa v preteklem letu nisem doživela dosti lepega.

— V letu 1969 želim mir vsem ljudem na svetu, želim, da bi tovariš Tito še dolgo ostal med nami in da bi v Metliki kmalu dobili novo varstveno ustanovo. Sebi in svojim pa želim predvsem več zdravja, kot smo ga bili deležni letos.

Adreja Flajs, vodja skupščinske pisarne pri ObS Sevnica:

— Globoko me je presunila resnica, da so države iz vzhodnega bloka vkorakale v prijateljsko deželo Češkoslovaško.

— Nepozabni trenutek sem doživela tedaj, ko sem opravila šoferski izpit.

— V tem letu se moje želje ustavijo pri zdravju.

Jelko Stojs, sekretar občinske konference SZDL Sevnica:

— Kot večino naših ljudi tisti žalostni dogodki na Češkoslovaškem.

— Najsrečnejši sem tedaj, kadar sem v krogu družine in ko vidim, da otroci v šoli dobro napredujejo.

— Miroljubno sodelovanje med vsemi narodi brez izjeme, plodno izvajanje gospodarske reforme in vsaj takšen uspeh sevniške občine, kot smo mu bili priča v letu 1968.

Mija Kranjc, knjižničarka v Brežicah:

— Največje presenečenje je bila zame vest o zasedbi Češkoslovaške.

— V preteklem letu je bil zame najsrečnejši dan 18. december, ko sem napravila zadnji izpit iz knjižničarstva na pedagoški akademiji.

— Želim si, da bi občina prihodnje leto redno nakazovala denar brežiški matični knjižnici, da bi lahko kupovali vsaj najnujnejšo literaturo in si tako zagotovili večji obisk bralcev.

Franc Balon, kmet z Bizeljskega:

— Najbolj me je presenetil napad na Češkoslovaško in napetost, ki jo je ta napad povzročil v svetu.

— Delam v krajevni skupnosti in se zato veselim vsakega njenega uspeha. Lani smo si uredili novo cestno razsvetljavo in te pridobitve sem se kot predsednik KS zelo razveselil.

— V novem letu si želim predvsem zdravje v družini in da ne bi bilo toče ter drugih elementarnih nezd.

1. Kaj vas je v letu 1968 najbolj presenetilo?

2. Vaš najsrečnejši trenutek v preteklem letu?

3. Kaj si najbolj želite v novem, 1969. letu?

Zalka Majerle, socialna delavka, Trebnje:

— Najbolj so me presenetili dogodki na Češkoslovaškem.

— Najsrečnejši trenutek je bil 21. november, ko sem dobila fička.

— Želim, da bi končno dobili zavod za alkoholike v republikli. S tem bi nam precej olajšali delo.

Tone Gole, podpredsednik občinske skupščine Trebnje:

— Največje presenečenje je bil zame dosežek tehnike s pletom Apolla 8 v vse-mirje.

— Najsrečnejši trenutek sem doživel z obiskom maršala Tita v lanskim jeseni.

— Želim, da bi v tem letu imeli več denarja, tako da bi lahko še več gradili.

Angelca Rus, uslužbenka krajevnega urada v Loškem potoku:

— Kot uslužbenka krajevnega urada, matičarko in domačinko me je najbolj presenetilo veliko število smrti med moškimi v Travniku.

— Najbolj sem bila srečna, ko sem zvedela, da je moj sin Janko opravil sprejemni izpit na srednji ekonomski šoli v Ljubljani, saj vsi vemo, kako težko je z vključevanjem mladih ljudi v šole.

— V novem letu si želim predvsem zdravja v družini in mir na svetu.

Andrej Puhar, ravnatelj glasbene šole v Ribnici:

— Vsekakor me je najbolj presenetil odziv za vpis učencev v našo glasbeno šolo.

— Najsrečnejši trenutek je bil, ko smo po večletnem prizadevanju lahko odprli nova oddelka za harmoniko

in kitaro v Sodražici.

— Želim, da bi bili uspehi glasbene šole v Ribnici v prihajajočem letu vsaj takšni, kakor letos, če ne še boljši.

Ivan Zavodnik, pek v Kočevju:

— Najbolj me preseneča, da od lakote umre v majhni državi, kakor je Biafra, na dan menda okoli 15.000 ljudi.

— Zame je bil najsrečnejši trenutek, ko je naša delovna enota začela razvažati kruh

vsem večjim odjemalcem, kar je bila dolgoletna želja potrošnikov in pekov.

— Letos sem si dogradil hišo do prve plošče, v prihodnjem letu pa si najbolj želim, da bi jo spravil pod streho.

Rudi Cmak, trgovski pomočnik v Kočevju:

— Najbolj me je presenetila smrt Roberta Kennedyja.

— Najsrečnejši trenutek je bil, ko sem si kupil avto.

— V novem letu si najbolj želim, da bi dobil primerno stanovanje.

NOVOLETNI MOTIV (Foto: S. Dokl)

*Ali ste kdaj pomislili
zakaj ima prav vaš list naklado
30.810* izvodov?*

*Mi smo o tem res veliko
razmišljali in ugotovili, da zato:*

- ☒ ker poroča o vsem, kar se v vašem kraju zanimivega zgodi;
- ☒ ker piše preprosto, razumljivo in kratko;
- ☒ ker daje vsem svojim bralcem možnost, da v njem sodelujejo;
- ☒ ker je glede na obseg med vsemi podobnimi časopisi najcenejši!

*

DOLENJSKI LIST

ima najvišjo naklado med 63 jugoslovanskimi pokrajinskimi listi

Odbornik naj samoupravno odloča

Referat sociologa Franca Šalija in razprava sta opozorili, da je v zakonodaji in v sistemu še veliko ovir, ki onemogočajo popolno odbornikovo delovanje v samoupravnem smislu in pomenu

Pogodbena skupnost »Občan« je priredila 24. decembra na Otočcu posvet pod naslovom: vloga občinskega odbornika v občinski skupščini in v odnosu do volivcev. Posvet je bil eden iz niza podobnih, ki jih prireja pogodbena skupnost »Občan« v želji, da bi našli odgovor na mnoga protislovna in zanimiva vprašanja v našem komunalnem in samoupravnem sistemu. Na odbornika, ki je voljen predstavnik občanov v najvišjem samoupravnem organu v občini, leti nemalo pripomb in kritik, na njegova ramena pa nalagamo tudi veliko bremen.

Ta resnica seveda močno vpliva na prizadevnost odbornikov, saj na sejah ne odločajo samostojno in neodvisno, pač pa le potrjujejo to, kar je bilo v zvezi in republikli že odločeno. Pet občinskih skupščin v Sloveniji je sprejelo letos 900 odlokov in le tretjina teh odlokov je bila sprejeta kot samostojna, neodvisna samoupravna odločitev odbornikov, ostalih 600 odlokov pa so morale skupščine sprejeti zaradi zakonitih predpisov.

Iz povedanega sledi, da odborniki nimajo možnosti odločati o zadevah, ki so pomembne za njihove občane, zato pa tudi niso pripravljeni posebno veliko sodelovati pri delu skupščine. Ta ugotovitev je veliko bolj očitna v nerazvitih občinah kot v tistih, ki so gospodarsko razvite.

Na posvetu so omenili tudi druge vplive na odbornika. Govorili so o vplivu SZDL in sindikata na delovanje odbornikov, o tem, da je potrebno odbornike izobraževati, ter skrbeti za boljši kadrovski sestav občinskih skupščin. Brez dvoma bo vse to laže rešljivo, ko bodo občinske skupščine z ustavnimi spremembami dobile več materialnih pristojnosti, odborniki pa s tem večjo samostojnost in neodvisnost pri samoupravnem odločanju. Odbornik pa bo lahko dejavnejši tudi takrat, ko bo občinska skupščina imela dolgoročni program gospodarskega in družbenega razvoja občine, na katerega se bo lahko pri svojem delu opiral.

M. J.

Primarij dr. ALOJZ BOH

Čestitke primariju dr. Bohu

V četrtek, 26. decembra, je svet delovne skupnosti splošne bolnišnice v Novem mestu soglasno potrdil imenovanje dr. Alojza Boha, predstojnika otroškega oddelka, za primarija. Predlog je posredoval sekretariat za zdravstvo SRS, soglasje pa je izdala komisija zveznega sveta za zdravstvo in socialno politiko.

Kot predstojnik otroškega oddelka je dr. Boh v času svojega delovanja zelo razvil to službo. Velik uspeh njegovega dela je padec umrljivosti dojenčkov od 5,3 odst. v letu 1960 na 2,82 odst. v letu 1967.

Razen tega je primarij dr. Boh aktiven v zdravniškem društvu, kjer je imel več strokovnih predavanj s področja pediatrije. Nekatera

njegova dela so bila tudi priobčena. V zborniku, ki je izšel ob 100-letnici ustanovitve prve otroške bolnice na Slovenskem, je izšla njegova razprava — Razvoj pediatrične službe na področju Dolenjske. Napisal je tudi strokovna poročila za tovarno PLIVA in KRKO.

Dr. Boh se udeležuje v raznih samoupravnih organih; je tudi predsednik pediatrične sekcije Slovenskega zdravniškega društva.

Ob njegovi 40-letnici in pridobitvi naziva primarija mu želimo še naprej uspešno delo in se pridružujemo čestitkam!

V študijskem poročilu, ki je služilo za uvod, je sociolog Franc Šali, strokovni sodelavec družbeno-političnih organizacij občine Novo mesto, tehtal odbornikovo vlogo in delo s treh platí. Na odbornika vpliva kot pomemben pogoj njegovega delovanja samoupravna pristojnost občine, dalje sestav občinske skupščine, v kateri deluje, in končno tudi občani, politične skupine in občinska skupščina, v kateri je odbornik.

V razpravi ni nihče nasprotoval tehtnim in podkrepljenim ugotovitvam uvodnega poročila, mnoge stvari pa so prisotni dopolnili. Samostojno in neodvisno samoupravno odločanje odbornikov je občinski skupščini omejeno, ker je občina kljub ustavnim določilom še vedno odvisna, kar se denarja tiče, od odločitev zveze in republike. Zveza in republika namreč še vedno določata okvir tistega dohodka, s katerim razpolaga občina. Na občine smo sicer prenesli mnogo nalog, odločitve o denarju, s katerim naj občina te naloge uresničuje, pa so še vedno ostale v pretežni meri v rokah zveze in republike.

Že 19 - krat je dal kri

Krvodajalec je od leta 1953 — Večkrat je pomagal reševati življenja — Rad bi videl zveznega poslanca in vzdrževano Podgorsko ulico

Jože Legan iz Kočevja, zaposlen pri ITAS, je med tistimi krvodajalci, ki so največkrat dali kri. Doslej jo je dal kar 19-krat.

— Kdaj ste prvič dali kri?

— Leta 1953 med krvodajalsko akcijo v Novem mestu.

— Ste kdaj dali kri tudi ob posebnih priložnostih?

— Leta 1954 sem dal kri

Jože Legan, delavec pri ITAS Kočevje, je doslej že 19-krat dal kri (Foto: Prime)

iz žile v žilo. Nekoga je bronil konj, da je hudo krvavel. Bil sem menda edini, ki mu je lahko dal kri, imam namreč skuplno 0.

Nekod pa sem dal kri 12-letnemu fantu, ki so ga operirali na srcu. V ljubljanski bolnišnici niso imeli dovolj primerne krvi, zato so nas krvodajalce klicali po radiu. Sel sem in dal.

— Imate krvodajalci v podjetju kakšne ugodnosti?

— Tisti dan, ko dajemo kri, smo prosti, a dobimo plačano, kot da smo delali. Sindikalna podružnica in uprava podjetja sta za krvodajalce in krvodajalstvo pokazala vse razumevanje.

— In za zaključek: kaj želite, da bi se v Kočevju ali v občini izboljšalo?

— Vsaj enkrat bi rad videl v Kočevju kakšnega zveznega poslanca. Prepričan sem, da bi volivci zvedeli od njega lahko marsikaj novega in zanimivega.

Zelel bi tudi, da bi asfaltirali ali pa vsaj redno vzdrževali Podgorsko ulico do kamnoloma. Ta cesta je zelo prometna in zdaj zelo slaba. Pa bi bilo lahko bolje, saj je prav ob njej — kamnolom.

J. P.

IZ NAJBOLJŠIH UVOŽENIH TKANIN, KI JIH NE LIKAMO, SO SRAJCE

LABOD

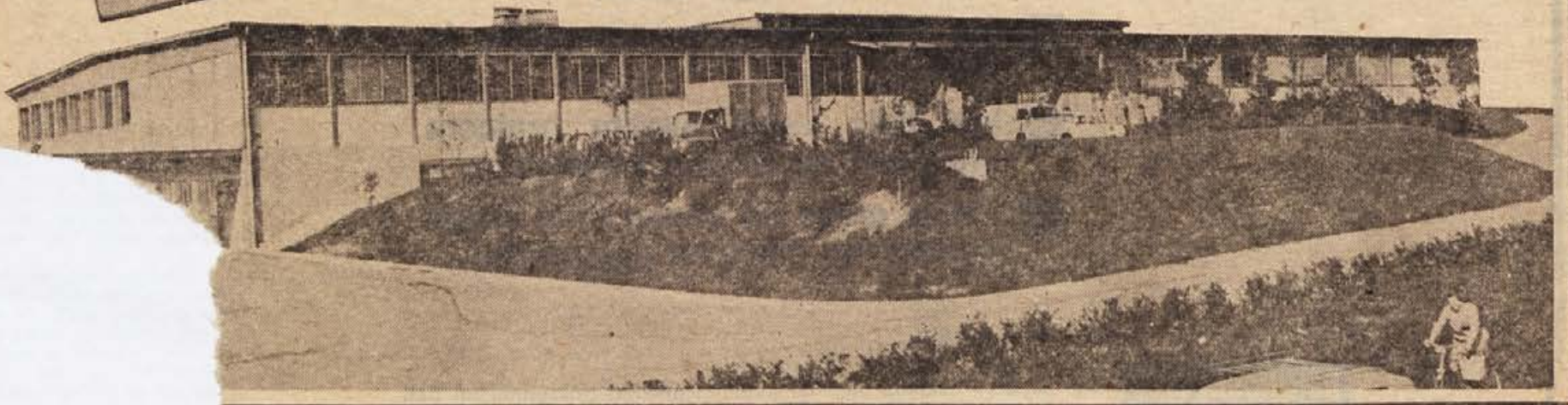
- POJEM KVALITETE
- ELEGANCE
- DOBREGA POČUTJA

V SRAJCI LABOD BOSTE ZABLESTELI TUDI V NAJBOLJŠI DRUŽBI!

NAJVEČJE DOSEŽKE LABODOVE PROIZVODNJE:

SRAJCE, BLUZE IN PIŽAME SI OGLEJTE NA SEJMU MODA 69!

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN BRALCEM DOLENJSKEGA LISTA ŽELIMO USPEŠNO NOVO LETO 1969!

IGRAČE

Najboljša igrača: HRANILNIK!

Že otroci naj se mimogrede nauče varčevati in v igri bodo spoznavali življenjsko resnico: zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača! Tudi vi lahko dobite hranilnik za svojega otroka pri

Dolenjski banki in hranilnici

v NOVEM MESTU in njenih poslovnih enotah
v KRŠKEM, TREBNJEM ali METLIKI!

NE POZABITE:

Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu je avgusta 1967 zvišala obrestne mere: za navadne vloge na 6,50%, za vezane vloge do 8%! — in ne pozabite tudi na ugodne obresti za sredstva na deviznih računih občanov, za katera plačuje banka od 4–6 odstotkov v devizah, razen tega pa dodatno še od 1,5 do 2,5 odstotka v dinarjih!

Predsednik novomeške občinske skupščine Franci Kuhar je 25. decembra lani podelil petim rezervnim podoficirjem in oficirjem odličja, s katerimi jih je odlikoval predsednik republike. Medaljo za vojne zasluge s srebrnima mečema so prejeli Kostja Virant, Milan Gorenc, Franc Klemenčič, Jože Berdavs in Stanko Hudoklin. Na sliki: predsednik Kuhar izroča odličje znanemu letalcu Francu Klemenčiču. (Foto: S. D.)

Kmečko zavarovanje bremene dolgovi

Prispevek povečan od 8 na 9 odstotkov in pavšal od 160 na 200 din. — Izredni prispevek v višini dveh odstotkov podaljšan še za pet let

V marsičem bi lahko dali prav razpravi članov skupščine komunalne skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov na seji 26. decembra 1968. Stanje tega sklada je gotovo med najslabšimi. Res ima za leto 1968 manj priložnosti kot prejšnje leto, vendar še vedno veliko — ob koncu novembra nad sto milijonov Sdin. Potrošnja ni bila večja, kot so predvidevali, v velikem zaostanku pa so prispevki: kar 23 odstotkov celotnih dohodkov sklada so konec novembra dolgovali zavezanci. K temu je treba dodati še 232 milijonov dolga iz prejšnjih let. Zdravstvena služba je imela v tem času do sklada za 377 milijonov Sdin terjatev. Ob vsem tem pa še 18 odstotkov zavarovancev nima potrjenih zdravstvenih izkaznic, se pravi, ne morejo biti deležni zdravstvenih uslug v breme sklada.

Tistih, ki plačujejo v ta sklad, je veliko manj kot tistih, ki uporabljajo pravice tega zavarovanja. Kdor je oproščen plačila prispevka na dohodek iz kmetijstva, je oproščen tudi prispevka za zdravstveno varstvo, razen pavšalnega prispevka, ki ga plačuje vsako gospodinjstvo.

Takih, ki imajo majhen katastrski dohodek, je v teh občinah veliko, vendar ravno ti največ uporabljajo zdravstvene usluge. Je pač tako, da gresta siromaštvo in bolezen vedno skupaj.

Kdo je kmet in kdo ni, to bi morali pri nas dokončno razčistiti! Tako so zahtevali člani skupščine. In druga zahteva: upravljanje z gozdovi naj prepuste lastnikom, ki so sedaj glede dohodka od gozda močno prikrajšani. Precej dobre zemlje so z arondacijami in drugimi »prijemijem« odvezali zasebnikom v korist družbenih posestev, sedaj pa jo posestva prodajajo ali na njej

ustvarjajo veliko izgubo. Zaradi čedalje težje prodaje kmetijskih proizvodov in padanja cen so dohodki zasebnih kmetov iz leta v leto manjši. Prispevek za zdravstveno varstvo naj bi solidarno plačevali vsi lastniki obdelovalne zemlje, ne le zasebniki.

Soočeni s problemi sklada, katerih rešitev terja ali večje prispevke ali zmanjšanje pravic zavarovancev, so se po dolgi in mestoma vroči razpravi odločili za prvo. Menili so, da nikakor ne bi mogli pred zavarovanci zagovarjati zmanjšanja pravic do zdravstvenega varstva, lažje zagovarjajo delno zvišanje prispevka, samo da bodo ostale pravice v sedanjem obsegu. Zeliyo pa, da bi s temi prispevki, to je z zvišanjem prispevka od 8 na 9 odstotkov na katastrski dohodek in pavšala od 16.000 na 20.000 Sdin, prišli s financiranjem zavarovanja na zeleno vejo. S podaljšanjem izrednega prispevka v višini dveh odstotkov pa bi v prihodnjih letih predvsem plačali stare dolgove. Člani skupščine so priporočili, naj bi uprave za dohodek odločneje izterjemale tudi prispevke za zdravstveno varstvo.

MARMOR

GRADAC

tel. 76-177, lok. 8

Po konkurenčnih cenah izdelujemo vse vrste zagrobnikov, spomenikov, spominskih obeležij in vsa teracerska dela hitro in kvalitetno.

Avgust Jazbinšek-Iko:

BIL SEM POD TOČO KROGEL

Ko me danes zanese pot ob Krki proti Straži in Dolenjskim Toplicam, se mi nehote vzbujajo spomini na partizanska leta. Vesel sem naglega razvoja Straže, ki postaja iz dneva v dan pomembnejše gospodarsko in kulturno središče obsežnega bazena v dolini Krke. Med NOV so bili kraji ob Krki, zlasti Straža, Vavta vas, Jurka vas in Romanja vas v stalni nevarnosti, da jih obišče sovražnik, ki je imel močno postojanko v bližnjem Novem mestu. Razumljivo, saj so ti kraji predstavljali dohod do glavnega stana vrhovnega vodstva narodnoosvobodilnega gibanja slovenskega naroda — dohod do »Baze 20«. V teh vaseh je bilo že od vsega začetka leta 1941 dalje živahno politično delovanje vseh naprednih sil in sovražnik je to dobro vedel. Zato je v te vase prihajal vedno v večjih vojaških skupinah, ki so bile do zob oborožene in največkrat v spremstvu nemških tankov. Naši kurirji, obveščevalci in politični delavci so prav na tem terenu velikokrat doživeli usodna srečanja s sovražnikom, kajti naše vodstvo na tem področju ni zadrževalo večjih enic, to pa seveda iz razumljivih razlogov.

Naj na kratko opišem enega izmed dogodkov, ki sem ga preživel v času NOV in se ga še danes živo spominjam*, čeprav je od tedaj minilo že 24 let.

Bilo je 23. novembra 1944. Nebo je bilo prepreženo s težkimi oblaki, ob Krki pa so se vlekle pretrgane megle, iz katerih se je usedala vlaga, nič kaj prijetna za človeka, zlasti ne za partizana na stalnih pohodih. Kot organizacijski sekretar okrajnega komiteja KPS Novo mesto sem se napolil iz Podhoste v Gor. Stražo, kjer je bil napovedan ožji sestanek z aktivisti OP. Z menoj sta

šla tudi Franc Šegedin, pomočnik načelnika Narodne zaščite za Novo mesto, in Bogdan Vrančič, član okrajnega odbora OF Novo mesto.

Iz Podhoste smo krenili po desnem bregu Krke do Barbičeve hiše. Ker pa je bil most, ki je vodil v vas Polje porušen, smo se prepeljali s splavom čez Krko in nadaljevali pot po levem bregu do Gornje Straže.

Dogovorjeni sestanek je bil v Beletovi hiši. Sem je prišel tudi poročevalec iz okupiranega Novega mesta. Kakega izdajstva se nam ni bilo bač, saj so bili vsi vaščani na strani OP. Tudi mladinska organizacija je bila zelo delavna ter je poskrbela za stražo, da je naš sestanek lahko nemoteno potekal. Med sestankom je Beletova mama poskrbela tudi za naše želodce in nam skuhalo zelja in ajdovih žgancev.

Po uspelem sestanku smo se poslovili in spet krenili ob levem bregu Krke proti Polju in Dol. Toplicam, kjer bi morali imeti širši sestanek OF.

Ze v Gor. Straži nam je prišla naproti Šobarjeva Cilka iz Vavte vasi. Ker je bil most med Stražo in Vavto vasjo porušen, se je Cilka pri Romanji vasi prepeljala čez Krko s čolnom. Namenjena je bila v vinograd na Straški gori. Vprašal sem jo, če je kaj novega in če je kje videla kakšno sovražno patroljo. Cilka je bila naša zvesta sodelavka in obveščevalka. Povedala nam je, da ni nobene nevarnosti, in nas povabila na kozarček cvička v zidancici. Prav radi bi se odzvali njenemu vabilu, a čakal nas je še sestanek v Dol. Toplicah. Za vabilo smo se lepo zahvalili in nadaljevali pot ob levem bregu Krke.

Ko smo že zapuščali Gornjo Stražo, smo se za tre-

nutek ustavili še pri hiši, kjer je stanoval moj prijatelj Tone Kranjc, doma iz Sevnice. Njega in njegovo družino so Nemci že 1941 izselili in je pribežal v Gor. Stražo. Bil je zanesljiv in tudi vključen v delo za NOV. Po kratkem razgovoru smo se poslovili in nadaljevali pot. Pogovarjali smo se o razveseljivih dogodkih na vzhodni fronti in o svobodi, ki se je že približevala.

Nenadoma se je oglasila strojnica z desnega brega Krke in Šegedin je bil takoj ranjen v levo pogo. V trenutku smo vsi trije polegli na tla ob rob ceste na čistini, brez vsakršnega zaklonišča. Bogdan se je pognal čez cesto in dosegel zasilno zaklonišče, od tam dalje pa se je prebil v bližnje grmovje, da ga sovražnik ni več videl. S Šegedinom sva ostala sama. Ležala sva nepremično, kot da sva mrtva. To je verjetno mislil tudi sovražnik, kajti streljanje je za hip ponehalo. Tedaj pa se je Šegedin zaradi hudih bolečin premaknil. Sovražnik je to opazil in ponovno odprl na naju gost ogenj. Po kratkem in hudem streljanju so spet prenehali. Slišala sva povelje komandanta posadke bele garde:

»Sedaj pa trije s čolnom čez Krko in tista dva, če sta še živa, pripeljite sem! Če pa sta mrtva, jina poberte vse, kar imate pri sebi!«

To povelje sva slišala oba. Tov. Šegedin mi je rekel: »Za vsako ceno naju hočejo dobiti!«

Jaz pa sem ga tolažil in bodril:

»Kar je rečeno, še ni storjeno.«

Bil je prepričan, da kakšna naša patrolja kroži v bližini Romanje vasi in da bo pravočasno stopila v akcijo in prekrizala načrte sovražniku.

Zaradi hudih bolečin v nogi, se je Šegedin spet malo premaknil in ponovno se je usula na naju toča krogel. Tedaj je bil moj tovariš smrtno zadet in je negibno obležal. Streljanje je spet ponehalo. Spet sem zaslišal povelja komandanta sovražne posadke, ki je ukazal patrolji, ki se je že prepeljala s čolnom čez Krko, naj gre takoj po ona dva, ki tam ležita, in opravi svojo nalogo.

(Nadaljevanje prihodnjš)

Novo vodstvo pri »Sodobnosti«

Pesnik, pisatelj, prevajalec in esejist Ciril Zlobec je postal pred novim letom novi glavni in odgovorni urednik »Sodobnosti«, osrednje slovenske revije za književnost in kulturna vprašanja. Uredniško delo pri reviji bo v naslednjih dveh letih opravljal tričlanski uredniški odbor, v katerem je tudi Zlobec. Tudi novi uredniški svet je imenovan za dve leti. Pod novim vodstvom bo revija predvsem uveljavljala kritiko in polemiko, odprta pa bo vsem ustvarjalnim generacijam.

Slovenska poezija v norveščini

Na Norveškem so izdali zbornik sodobne jugoslovanske poezije, ki jo je v norveščino preli Svein Monneslund. Slovensko poezijo v tem zborniku zastopajo pesmi Edvarda Kocbeka, Kajetana Koviča, Daneta Zajca in Saše Vegri.

Ribnica: idejno izobraževanje

V naslednjih mesecih bodo v ribniški občini storili marsikaj za idejno-politično izobraževanje. Namenjeno je predvsem mladim komunistom oziroma vsem mladim, ki jih ta vprašanja zanimajo. Za izobraževanje mladih je predvidenih osem tem: Zgodovinska vloga in cilji komunistov, Marksistični pogled na svet, Osnovni problemi socializma — njegove osnovne vrednote, Vprašanja socializma kot svetovnega procesa, Graditev samoupravne družbe in ZK, Naša pot do gospodarske razvite države, Metode in oblike političnega dela ter Vprašanja in problemi mladine in vključevanje mladih v družbeno življenje.

Predvidene teme bodo posredovali okrog 40 mladim komunistom — vabljeni so tudi ostali mladi — na dveh seminarjih (v soboto in nedeljo), večino tem pa bodo obravnavali na tedenskih sestankih.

Vrsto predavanj bodo pripravili tudi za vodstva Zveze komunistov in ostale članke ZK. Težiče bo predvsem na proučevanju gradiva minulega VI. kongresa ZKS. Razen tega bodo člani vodstev ZK obravnavali še vprašanja socializma, predvsem pa metode dela in vodenja sestankov osnovnih organizacij. Posebno mesto pri družbenem izobraževanju v naslednjih mesecih bo dobilo tudi proučevanje aktualnih problemov občine v širšem regionalnem planiranju.

-veo

Mali kulturni barometer

■ PRAVLJICNO IGRO »Plešči očelček« bodo uprizorili prihodnji teden v Novem mestu za nižje razrede osnovne šole »Kajla Rupena«. To bo zadnja predstava te igre v občini. Prireditev bi morala biti že pred novim letom, pa so jo zaradi bolezni v ansamblu odložili.

■ KONCERTE za osnovnošolsko mladino v novomeški občini bodo nadaljevali v februarju oziroma, ko se bo otopilo. Tudi letos bodo nastopili znani slovenski vokalni in instrumentalni solisti.

■ PO KRAJSEM PREMORU je novomeški potujoči kino spet prišel delati. Letos bo predvajal predvidoma 50 filmov, predstava pa bo okoli 250. Obiskoval bo vse večje kraje v novomeški občini.

■ OB 100-LETNICI slovenske bibliografije je študijeta knjižnica »Mirna Jurca« v Novem mestu razstavila izbor iz tekoče slovenske bibliografije.

■ »RAZVALINO ŽIVLJENJA« bo Novomeško amatersko gledališče uprizorilo tudi na podeželju. Skupina bo odšla gostovat, brž ko se bo otopilo.

Plodno desetletje založbe »Borec«

Tudi letos bo izšla vrsta zanimivih romanov, partizanskih spominov in dokumentarnih del iz domače in prevedene literature

Založba »Borec« je izdala do zdaj okoli 200 knjig v skupni nakladi 800.000 izvodov. Za slovenske razmere je to število zelo veliko. Še več pove podatek, da tri četrtine knjig tudi prodajo. S temi dejstvi lahko založba ovrže trditve, da zanimanje za domačo vojno literaturo usiha.

Ustanovitev založbe »Borec« je leta 1958 narekovalo prav spoznanje, da je tiskanje spominke literature in literature o NOB za slovenske založnike mučno in prisiljeno opravilo, saj so nenehno izjavljali, da ljudje ne kupujejo takih knjig in podobno. Nova založniška hiša je zajadrala v vode slovenskega knjigotrštva brez takih pred-

sodkov in kmalu dokazala, da so bili kakršnikoli predsodki glede nadaljnega objavljanja spominke oziroma vojne literature bolj ali manj plod zavestnega odpovedovanja te ali one slovenske založniške hiše. Danes izlaja »Borec« razen 20 knjig na leto tudi revijo »Kuriček«, časnik TV 15 in revijo »Borec«.

Letos bo založba »Borec« izdala predvidoma okoli 50 odstotkov del domače literature, ob tem nekaj prevodov iz književnosti jugoslovanskih narodov ter nekaj prevodov iz svetovne spominke in vojne literature.

Založba bo letos med drugim natisnila roman Nade Gaborović — »Partizansko gospodarstvo« dr. Metoda Mikuža »Spomine«, ki jih je napisal Lado Grad-Kljev, »Mrtvi ne lažejo« Ivana Jana, nadalje Jožka Ošnjaka »Spomine iz Benečije« itd. »Borec« bo ponatisnil knjigo o Begunjah, pripravila pa tudi knjigo o taborišču Jasenovac (prevod iz hrvaščine) in natis iz srbohrvaškega jezika prevedeno knjigo »Kralj in vlada v emigraciji«. Prav tako bodo pri »Borec« izšli iz srbohrvaščine prevedeni spomini Jugoslovancev, ki so se udeležili oktobrske revolucije.

Med deli, prevedenimi iz tujih literatur, velja omeniti predvsem »Jalta« francoskega pisca Arthurja Comta in vzhodnonemško dokumentarno delo »Roparski zaklada«, ki ga je napisal Julius Mader. Med drugim pripravila založba za tisk zgodovino o italijanskem odporniškem gibanju, zanimivo knjigo o Kitajski in zbornik »Slovenke v NOB«.

Jugoslovanska antologija v Indiji

V Indiji bi radi izdali antologijo jugoslovanske poezije. Pred kratkim je v našo državo prispel znani indijski pesnik, romanopisec, kritik in založnik Sačidanans Vatsjagan. S predstavnički Zveze književnikov Jugoslavije se je pogovarjal o izboru del in pripravah na izid antologije.

Kaj pripravljajo »Obzorja«?

Mariborska založba OBZORJA bo letos natisnila 48 izvirnih slovenskih leposlovnih del in 29 prevodov iz tujih književnosti. Izšla bo vrsta pesniških zbirk, romani, eseji in druga dela starejših in najmlajših ustvarjalcev. Letos ima založba v programu novo zbirko »Znamenjas«, v kateri bo izšlo predvidoma šest izvirnih leposlovnih in esejističnih del.

OB RAZSTAVI RUDIJA SIMČIČA

Življenje je iskanje

V Likovnem salonu v Kočevju bo razstavljal Rudi Simčič 18 olj, 20 grafik in 11 skulptur

V soboto, 11. januarja ob 18. uri, bodo v Likovnem salonu v Kočevju odprli razstavo slikarskih, grafičnih in kiparskih del Rudijsa Simčiča. Razstava bo nato odprta do 29. januarja (ob sredah in sobotah od 15. do 18. ure) in ob nedeljah od 9. do 18. ure) Skupno bo Simčič razstavil 18 olj, 20 grafik in 11 skulptur.

Rudi Simčič je bil rojen 10. marca 1920 v Ljubljani. Že v mladosti je spoznal, kako težko si je služiti kruh. Med drugo svetovno vojno je bil zaradi sodelovanja z OF interniran v Gonarsu in na Rabu, kasneje pa so ga internirali še Nemci.

Domov je prišel bolan. Po okrevanju se je za nekaj časa zaposlil. Nemirna kri pa mu ni dala miru, dokler ni za-

pustil mirnega kotička redne službe in ga zamenjal za negotovo, a lepo in privlačno življenje svobodnega ustvarjalca.

Prvič se je predstavil občinstvu s samostojno razstavo 1957 in sicer v Ljubljani. Kasneje je priredil še 13 samostojnih razstav. Simčičovo delo izvira iz realizma in prehaja prek ekspresionizma ter surealizma v nadrealizem. Ta nemirni svet je značilen za Simčičovo nemirno naravo, ki hoče iz plastii neznanih svetov iztrgati prikrite lepote. Vedno znova se vrača k zemlji, ki mu je tako draga spremljevalka, in išče njene lepote. Sam pravi: »Življenje je iskanje — v iskanju pa je jedro življenja.«

J. P.

DR. BRATKO KREFT:

Cankar in socializem

Odlomki iz študije dr. Bratka Krefta o »Hlapcu Jerneju in Cankarjevem odnosu do socializma«. Studija zajema okrog 130 strani in je priložena jubilejni izdaji »Hlapca Jerneja«, ki je izšla v zbirki »Iz slovenske kulturne zakladnice« 1967 pri založbi OBZORJA v Mariboru. Odlomke iz študije objavljamo z avtorjevim dovoljenjem, hkrati pa s tem opozarjamo bralce na to najnovejšo izdajo »Hlapca Jerneja« z ilustracijami akademskega slikarja Ive Šubica in v opremi Janeza Vidica.

OPOMBA UREDNISTVA

Cankarjev oficijalni vstop v socialno-demokratsko stranko in njegova kandidatura na njeni listi za poslanca državnega zbora leta 1907 nikakor ni bila slučajna. Cankar je bil že od vseh svojih pisateljskih začetkov dotlej najostrejši živeči kritik in satirik naših razmer in družbe. Njegova kritika in polemika sicer nista bili dotlej neposredno politični, vsekakor pa v marsikakšnem delu vsaj etično-politični. O tem pričata poleg nekaterih del predvsem dve njegovi dramski deli pred letom 1907: komedija »Za narodov blagor« in »Kralj na Betajnovi«. V prvi je za takratne razmere nezasiščano ostro obračunal z lažno »narodno« politiko našega meščanstva in malomeščanstva, z lažnim rodoljubarstvom in frazerskim hejstlovanstvom. Čeprav se v komediji ne govori ne o liberalizmu in ne o klerikalizmu, velja Cankarjeva kritika obema.

Klerikalno politično meščanstvo je neposredneje zagrabil v »Kralju na Betajnovi«, kjer župnik neskrupulozno podpre kandidato morilca Kantorja, ker pričakuje od njega tudi gnotne koristi. Tako bedne in klavrne kreature božjega služabnika dotlej ni bilo v slovenski književnosti. Že s tema dvema igrama je Cankar dovolj jasno, kolikor je pač za pisatelja potrebno, povedal, kaj misli o vladajoči družbi.

Junakom teh dveh taborov je postavil nasproti dva svoja lika: novinarja Ščuko in študenta Maksa Krnca. Ščuka vodi na koncu komedije demonstrante (ljudstvo) zoper meščanske in malomeščanske politike, ki ljudstvo le lažejo, ko govore, da se bore za »narodov blagor«. Kakor ne izvemo v komediji nič podrobnejšega o političnem programu vladajoče gospode, tako tudi Ščuka ne izvemo politično ničesar podrobnejšega, marveč le to, da se začenja boj »proti blagorju naroda... proti narodovim idealom...«. Te grozljive besede so dovolj stvarne in hkrati tudi dovolj simbolične, da moremo razumeti tudi tisto, česar Ščuka v komediji ne pove. Maksimalni boj zoper Kantorja je predvsem etično-individualen, vendar napoveduje dovolj neposredno in grozljivo Kantorju in vsem Kantorjem: »In dali boste krono z glave, žezlo iz roke... Ali ste čutili, da se že giblje tam doli, da se že upirajo sužnji?... Kantor ubije Maksa, kakor je ubil Ninčinega očeta. Maks ni Ščuka, ker je mehkejši in bolj zasanjan, toda kljub temu sta oba otroka istega idejnega-etičnega in političnega Cankarjevega protesta. Maks je z vsem svojim mišljenjem individualist, celo solipsist. Nekaj plemenitega anarhista je v njem, toda v istem smislu je anarhist tudi Ščuka, le da ima ta množico že za seboj, medtem ko je Maks še sam. Oba pa sta, in sicer vsak po svoje, utopična anarhosocialista, čeprav stoji Ščuka bolj na realnih tleh kakor Maks — kljub vsemu simboličnemu. Ne smemo pa preslišati Maksovih »preroških« besed: »Vaše kraljestvo je ukradeno, kolikor je v njem beraveč, ste jih vi okradli, ste jih slekli, ste jih vrgli na cesto. Krono z glave, žezlo iz roke... In dali boste krono z glave, žezlo iz roke. Niti noraka dalje, ne za palec ne boste razširili kraljestva. Ali ste čutili, da se že giblje tam doli, da se upirajo vaši sužnji?... Čeprav govori Maks v figurah, je njegova misel jasna, hkrati pa simbolična: boj zoper Kantorja-kapitalista se začne. Maks plača svoj napad z življenjem prav tako kakor Jernej, toda ti dve smrti ne pomenita kapitulacije, marveč le postaji na poti v revolucijo.

Glavni junak Cankarjeve povesti »Martin Kačur« stoji nekje sredi med Ščuko in Maksom Krncem. Po poklicu je učitelj, Ščuka pa je novinar. Maks pa »vočni študent«. Mislim, da ni naključno, da je Kačur učitelj, ljudski prosvetar napredne smeri, kakor bi rekli danes. Cankar mu je dal ta poklic po dobrem premisleku, kajti Kačur ni le učitelj šolske mladine, marveč hoče biti tudi učitelj ljudstva, ki ga more razveseliti in izobraziti. Pri tem jo zaradi zaostalosti razmer temeljito in tragično izkupi, skoraj podobno kakor neki kovač pred njim. Ker očita Kačur poklicnemu tovarišu Ferjanu, ki je po oportunistični poti postal nadučitelj, da je klečepaltec, mu vrže Ferjan v obraz očitek, da je socialist. To je bila v tistih časih za mnoge psovka, kakor je bila za oficijalno družbo med obema vojnama psovka komunist ali boljševik. Kačur sicer pripomni, da bogvedi kaj je to, toda »stebi nakljub, Ferjan, socialist sem! To je logičen korak naprej od Ščuke in Maksa. Na sestanku, ki ga je prej nekoč sklical Kačur, so ga podprli le delavci. Tudi tisti kovač, ki so ga ubili, je moral biti socialist, čeprav Cankar ne omenja tega izrecno, toda iz razmer in zgodbe jasno to sledi. Ta kovač je predhodnik kovača Kalandra in »Hlapcevs«, s katerim je Cankar ustvaril klasični lik proletarce-borca in upornika.

(Nadaljevanje prihodnjtč)

Vzajemnost ne pozna meja

V Selih nič več sledu po pogorišču – V kratkem času s pomočjo ljudi zaceljene rane, ki jih je povzročil požar – Pogorelci ne najdejo besed za zahvalo!

7. julija 1967 je ob 13.30 ogenj, ki ga je povzročila slaba električna napeljava, upepelil gospodarski poslopji Alojza Mahnič iz Sel Števíka 5 pri Karteljevem in Alojza Metelka iz hiše št. 4. Tistega dne je bilo lepo poletno vreme, dalj časa je že bila suša. V Selih pa se ni čutila, vodnjaki so bili polni.

Ogenj se je hitro razširil. Samo prisebnosti vaščanov, ki so pritekli s polja, voznikom osebnih vozil (domačiji sta streljaj od avtomobilske ceste) in hitremu posegu gasilcev gre zahvala, da so požar omejili. Reševalci so rešili pred pogubo le živino in nekaj malenkosti. Škodo so ocenili na 120.000 din. Prisebnosti je treba pripisati, da ni bila nesreča še večja.

Poldruge leto po tistem usodnem dnevu sem odšel na kraj tragedije. Najprej sem poiskal na domu odbornika občinske skupščine Franca Hrastarja. Skupaj sva odšla na pogorišče. Na pogorišče? Saj ga ni več! Na tisti usodni dan nemo spominja samo ogrodje poljedeljskega stroja in nekaj ožganih brun. Vse ostalo je izginito! Na mestu, kjer je bilo pred meseci še črno pogorišče, se danes ponosno vzpenjata dve gospodarski poslopji, ki sta vzorno urejeni. Električna napeljava je pravilno speljana. Pri gradnji je v glavnem prevladoval beton, manj les. Drži, kot je zatrjeval lastnik, da ne more več priti do podobne nesreče. Sedaj je vse lepo urejeno.

Kako se je odvijala humana akcija, o kateri govori vsa dolina, sem vprašal Franca Hrastarja. Povedal je:

»Po tistem groznem dnevu sta bila oba gospodarja obupana. Kaj ne bi bila, saj jim je dejansko zgorelo vse, razen stanovanjske hiše! Tragedija nas je vse močno presunila. S predsednikom krajevne konference SZDL Francem Strgarjem sva organizirala zbiralno akcijo. Ustanovili smo 12 ekip, ki so obiskale vse občane; od Otočca, Mirne peči in Prečne tja do Trebelnega. Ni je bilo niše, ki je ne bi obiskali in ki bi nam zaprla vrata. Ljudje, ki so sami v vojnem času občutili podobne težave, so se brez izjeme odzvali prošnji za pomoč. Če ni bilo denarja pri hiši, so pa prispevali v materialu ali z delom. Precej so prispevali tudi delovni kolektivi Krka, NOVO-TEKS, Opekarna Zalog, Gozdno gospodarstvo in drugi. Tudi občinski odbor RK je precej prispeval. Iz vseh teh akcij je prišlo 7220 dinarjev, če pa prištejemo še zbrani material, se je vsota povzpela na 20.000 din. Ko smo zbrali denar in material, smo se lotili gradnje. V rekordnem času nam je uspelo postaviti dve stavbi, ki bosta ostali

trajen spomenik človeške solidarnosti.«

Zakonca Justina in Alojz Mahnič pred obnovljenima gospodarskima poslojema na Selih (Foto: S. Dokl)

Po ogledu novih stavb sva se namenila še na obisk k pogorelcema Justini in Alojzu Mahnič. Drugega soseda ni bilo doma; malo prej je s svojim konjičem peljal mleko v dolino. Prijazno sta naju sprejela in sta v pogovoru dejala:

»Danes se počutimo bolje kot pred letom. Najhuje je bilo tedaj, ko je bilo okoli hiše vse črno in ko smo rešeno živino imeli pod kozolcem. Res je bilo strašno! To lahko ve samo tisti, kdor je kaj takega že doživel. Ne morem verjeti, da je vse to, kar danes vidim, mogoče. Smo res s skupnimi močmi napravili tako veliko dejanje? Za vse, kar so občani prispe-

Sevnica: za tatom žage ni sledu

13 in pol kilograma težak kamen je 24. decembra ob 3. uri zjutraj neznanec vrgel v izložbeno okno prodajalne kmetijskega kombinata ZASAVJE na glavni ulici v Sevnici in brez sledu odnesel motorno žago, vredno 2750 novih dinarjev. Nekateri znaki kažejo, da se je ta pripeljal z avtomobilom, drugi pa, da s kolesom. Ker so tisti dan videli moškega, ki je proti Blanci peljal na kolesu večji predmet, menijo, da je izgubil v tej smeri, vendar je bila tudi tu izgubljena vsaka sled.

Ribnica izgubila

V sobotnem (4. januarja) radijskem tekmovanju »Spoznavajmo svet in domovino« sta se pomerila Ribnica in Žiri. Tekmovanje med mladinskima ekipama se je končalo neodločeno, medtem ko so poslušalci v dvorani boljše odgovarjali v Žireh in tako v končnem seštevku točk zmagali z 21:19. Mladinski ekipi obeh krajev sta si denarno nagrado razdelili – vsaka je dobila po 500 din.

vali, in za vse njihove napore in sočustvovanje ne morem najti prave besede zahvale. Nikoli ne bom pozabil njihovega prizadevanja, da čimprej odstranimo sledove, ki so nas pekli. Ljudje so me pričeli spodbujati, da sem se z vsemi lotil dela. Če ne bi bilo teh dobrih ljudi in njihove vztrajnosti, ne bi nikoli uspeli. Če že pišete o naši tragediji, zapišite, da se vsem od srca zahvaljujemo in bomo svoje dobrotnike ohranili v spominu vse življenje.«

Mahničevima je nesreča zarazala v obraz globoke brazde, umljivo veliko je bilo pregaranih dni in neprespanih noči. Vendar se je splašalo. Vsa bližnja in daljna okolica je sprejela njuno tragedijo kot svojo in jo skušala čimprej odstraniti. S skupnimi močmi jim je tudi uspelo!

Poštenost, nesebičnost, solidarnost in dobrotta so si na Selih pri Karteljevem postavili trajen spomenik. Ta naj opozarja vse, ki so malodušni, da še živijo pravi ljudje.

S. DOKL

Hvala najboljšim - pa tudi vsem drugim sodelavcem!

9 tednov naše akcije je za nami – za 2.301 novega naročnika smo bogatejši! Iskrena hvala vsem, ki so nam pri tem pomagali, zlasti pa vsem delavcem PTT v 9 občinah, ki vodijo letošnje akcije! Približali smo se tudi že 30.000-emu naročniku našega lista, toda ponovila se je mnovoletna bolezen: zadnji teden smo morali izbrisati iz naših vrst nekaj nad 400 starih naročnikov, ki so domači tehnik odpovedali v zadnjih tednih. Med temi je tudi kakih 100 slabih plačnikov, ki smo jim list žal morali ustaviti, ker tudi na ponovno terjatev niso odgovorili. Dobro vemo, da si bodo mnogi zdaj odpovedanja naročniki spet premislili; to se dogaja vsako leto in nam povzroča samo nepotrebno dodatno delo. Glavno pa je seveda: visoka naklada domačega tedinika, ki tudi znižuje proizvodne stroške.

Obljuba dela dolg, zato najprej seznam 10 pošt, ki so v zadnjih dveh mesecih, vključno do 7. januarja 1969, dosegle najboljše uspehe v novi akciji:

pošta KRSKO:	164 novih naročnikov
pošta TREBNJE:	122 novih naročnikov
pošta NOVO MESTO:	110 novih naročnikov
pošta VINICA:	85 novih naročnikov
pošta SENTJERNEJ:	71 novih naročnikov
pošta ČRNOMELJ:	71 novih naročnikov
pošta KOPRIVNICA:	68 novih naročnikov
pošta BREŽICE:	57 novih naročnikov
pošta MIRNA:	57 novih naročnikov
pošta SEVNICA:	52 novih naročnikov
itd.	

Vrstni red treh najboljših se že nekaj tednov ni spremenil – vsi si prizadevajo ostati res »na vrhu«, čeprav se jim tudi nekatere manjše pošte hitro približujejo. – V upravi lista pogrešamo še malce večjo aktivnost skoraj vseh pošt iz občine Brežice, močno pa zaostaja tudi občina Ribnica.

Zdaj pa še pregled 10 najboljših pošt delavcev, ki tekmujejo, kot je znano, še posebej za specialne nagrade, ki smo jih razpisali v novembru. 7. januarja letos je bil njihov vrstni red takle:

Karel Geršak, Krško:	157 naročnikov
Anton Hren, Trebnje:	85 naročnikov
Pavel Kastelic, Vinica:	70 naročnikov
Marica Toplišek, Koprivnica:	43 naročnikov
Vinko Franko, Sentjernej:	41 naročnikov
Anton Dragoš, Črnomelj:	41 naročnikov
Ivan Knez, Sevnica:	30 naročnikov
Janez Smrke, Mirna:	26 naročnikov
Franc Sinko, Sentjernej:	26 naročnikov
itd.	

TEKMOVALEC »IZVEN KONKURENCE« ...

Ne smemo pozabiti tudi zaslužnega sodelavca, ki tekmuje s pismonoši sicer sive konkurence, pa zato nič manj uspešno: to je naš zvesti Cvetko Križ iz Kočevja, ki je v istem času pridobil že 108 novih naročnikov in bi sodil v gornji lestvici na 2. mesto. Vendar beležimo njegove uspehe posebej in zares sive konkurence vseh pismonoš. Da ne bo zamere – pa da bi se uslužbenci vseh pošt v občinah KOČEVJE in RIBNICA vsaj malo zgledevali po prizadevanjem tovarišu Cvetku Križu, ki trdi, da bi pridobil vsak teden najmanj 20 novih naročnikov, če bi bil pismonoša... Pa še res je – saj jih je lani pridobil sam rekordno število; njemu gre glavna zasluga, da se je število naročnikov na DOLENJSKI LIST v kočevski občini lani tako razveselivo povečalo.

KAJ PA VSAKA POŠTA POSEBEJ?

ZMANJKUJE NAM PROSTORA v temle okvirčku, pa moramo zato obljubljeni pregled pridobljenih novih naročnikov za vse pošte odložiti na prihodnji četrtek. Brez zamere, prosimo, toda s prostorom nam že v prvi ponovoletni številki trda prede in vse kaže, da se bomo letos oglašali naročnikom in bralcem večkrat v razširjenih številkah. Ker se naročnina ne bo spremenila, bodo tega stari in novi naročniki prav gotovo veseli...

Do prihodnjega tedna – vsem lep pozdrav!

DOLENJSKI LIST

DESET NOVIH KNJIŽNIH NAGRAD

Med nove naročnike smo z žrebanjem razdelili v torek opoldne 10 knjižnih daril. Danes jih bodo dobili po pošti:

Alojz Simonšek, Pavlova vas 10, Pišce; Alojz Pate, Gorenja vas, Mirna na Dol.; Fanika Span, »Liscas«, Sevnica; Zalka Murn, Podturn 66, Dol. Toplice; Ivana Zupeve, Lokve 10, Brestanica; Jurij Rogina, Stara Lipa 19, Vinica pri Črnomlju; Alojzija Petrovičič, Vranoviči 27, Gradec v Beli krajini; Matija Cetinski, Kolodvorska 21, Kočevje; Stane Klun, Ribnica 222 a na Dol. in Rudi Levak, Artiče 68.

Odbornik občinske skupščine Franc Hrastar je bil eden od pobudnikov za organizacijo humane akcije.

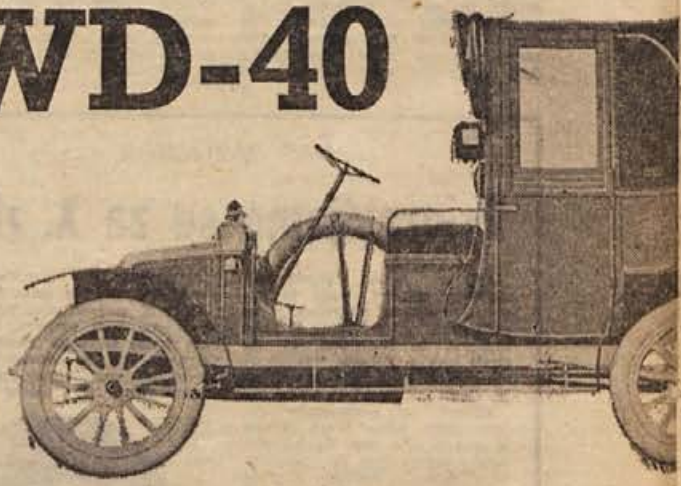
VESOLJSKI obzorju je Lune zapuš videli...

Med

Ze večkrat in zapisana lenjske prav panine iz pred našim pomembne, vanja velič dišč na Dol letih: v S mestu, so to trdila in p stih, ki se vsem svetu. heoloških prihajajo k lepe in bog keltske najd

UPORABLJA

WD-40

IN TUDI VAŠ AVTO BO DOSEGEL TAKO

UPORABLJAJTE WD-40 • UPORABLJAJTE WD-40 • UPORABLJAJTE WD-40 • UPORABLJAJTE WD-40

- WD-40 lahko uporabite, kadar hočete hitro posušiti vlažni in olajšati start. Potrebno je samo, da ga razpršite po raznih vodih, svečkah in po površini akumulatorja. Tako boste stranili vlago, marveč boste preprečili tudi preboj toka, kondenzirana vlaga. WD-40 lahko vbrizgate celo v notranjaka: tako ga posušite in izboljšate električne lastnosti vžigalnika.
- WD-40 penetrira, maže in odstranjuje vlago, zato je njegova uporaba v avtomobilizmu res vsestranska. Ker naglo prodira in razmaže, velika pomoč, kadar je treba odviti zarjavele vijake, matic, de brzinomera, sestavljive antene itd.
- WD-40 ne škoduje laku!

TUDI VI UPORABLJAJTE WD-40 • TUDI VI UPORABLJAJTE WD-40 • TUDI VI UPORABLJAJTE WD-40

KRKA

CENTER, HOUSTON: Takole vzhaja Zemlja na Luni! Prizor »Zemljinega vzhoda« na Luninem skozi okno svoje kapsule videla posadka vesoljske ladje Apollo 8, ko je med kroženjem okrog čala tisto stran našega samotnega in pustega satelita, ki je Zemljani do tega časa še nikoli niso
Telefoto: NASA prek UPI

Narodni sloves dolenskih izkopanin

je bila izrečena še pred kratkim odkrili. Kako daleč seže glas o dolenskih izkopaninah, naj navedem dva primera.

Pred dnevi sem prejel iz Avstralije pismo, v katerem me arheolog Vincent Megaw (predavatelj na univerzi v Sidneyju, strokovnjak za keltsko umetnost) prosi za fotografijo izredno lepe keltske posode z obrazoma, ki smo jo izkopali poleti 1967 na Znančevih njivah v Novem mestu. Novica o naših najdbah je prodrla celo v daljno Avstralijo! Jeseni 1969 namerava ta avstralski arheolog celo obiskati Novo mesto, da bi na svoje oči videl naše lepe izkopanine.

Drugi primer je iz Nemčije. Docent dr. Otto-Herman Frey (vsakoletni sodelavec pri arheološkem raziskovanju v Stični in velik prijatelj naše ožje domovine) mi je poslal drobno, toda vzorno urejeno publikacijo z naslovom: Alma mater Philippina, zimski semester 1968-69. To je

glasilo, ki ga ob vsakem semestru izdaja častljiva in staroslavna univerza v Marburgu ob Lahni, prva protestantska univerza Nemčije. V njej je dr. Frey (ki predava na arheološkem oddelku marburške univerze) objavil daljši bogato ilustriran članek o rezultatih izkopavanja v Stični, z naslovom: Knežje gradišče v Stični v Sloveniji. S toplimi besedami je predstavil kraj, okolščine, zgodovino raziskav in potek dela v zadnjih dveh letih. V članku omenja tudi druga bogata dolenska najdišča, med njimi naše izkopavanje v Novem mestu.

Dva drobna dokaza, da znanost ne pozna meja in o slovesu, ki ga uživajo v širnem svetu dolenske arheološke izkopanine.

STONE KNEZ

Iz Titograda pišejo

»Zelo daleč od domačih krajev se spominjamo domačih, znancev in prijateljev ter jim pošiljamo priske pozdrave z najlepšimi novoletnimi željami.«

Tako nam pišejo naši fantje, ki služijo vojaški rok v Titogradu: Jože Penca, Tine Marolt in Mirko Dimc.

HARFA — PRVIČ V VAVTI VASI!

EDINSTVENO DOZIVETJE so imeli mladi poslušalci uspelega koncerta, ki sta ga v Straži pri Novem mestu priredila prejšnji teden tenorist Mitja Gregorač in harfistka Pavla Uršič-Petričeva. Njihovi žareči obrazi so pokazali da si takih koncertov in kulturnih prireditelj še želijo, podjetju NOVOLES pa se pionirji in vodstvo šole iskreno zahvaljujejo, saj jim je kolektiv največjega domačega podjetja omogočil srečanje z obema umetnikoma. (FOTO: fotografski krožek učencev šole v Vavti vasi)

Dolgi prsti v novoletni noči

Dolgoprstna in razgrajška žilica tudi med novoletnimi prazniki nista mirovali. V novem mestu in bližnji okolici so prijaviteli več tatvin in razgrajstev, ki so kvarili praznično razpoloženje.

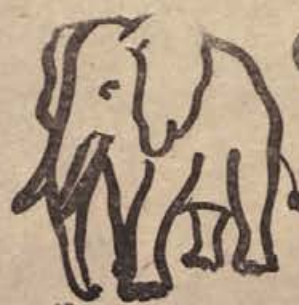
Francu Severju je nekdo že 30. decembra dopoldne ukradel plašč z rokavicami v Kosovi gostilni v Ločni, kjer se je zadrževal s prijatelji.

Vekoslavju Novakoviču je nekdo vzel plašč med silvestrovanjem v spodnjih prostorih kavarne na glavnem trgu v Novem mestu, Alojzu Šilerju pa je zmanjkala denarnica s 170 dinarji na novoletni zabavi v Prečni.

V Skalickijevi ulici je neznanec ukradel pri Jožetu Auerspergerju zajca, pri njegovem sosedu Antonu Umečku pa petelina in kokoš. Na Otočcu so v silvestrski noči vlomili v dva zagrebška osebna avtomobila, parkirana pred hotelom.

Novomeščan S. T. je ob odhodu iz Riblje restavracije v Dlančevji ulici v Novem mestu v novoletni noči razbil šipo na vhodnih vratih.

2. januarja sta v novomeškem hotelu Kandija razgrajala dva pijanca. Razbila sta več kozarcev in nadlegovala goste. Patrulja milice je enega spravila v prostor, kjer se je iztreznil, drugega pa so odnesle pete.

Če slon pobesni

DOŽIVEL IN ZAPISAL RICHARD SCOT

Če slon noli in zadoq

DOŽIVEL IN ZAPISAL RICHARD SCOT

Moj prijatelj Steve Catlin iz Columbusa v Ohiju se nikoli ni bil videl divjega slona. In ko se je skupina mladih iznajdljivih Črncev, ki so hajkali divjad, vrnila iz pragozda in so povedali, da so videli mirno se pasočo čredo slonov komaj tri milje daleč od našega taborišča v centralni Tanganjiki, sem Stevu obljubil, da mu bom pokazal slone iz neposredne bližine. Se sanjalo se mi ni, da bo to začetek pravcate verižne reakcije nevarnosti in smrti.

Prihitotapil sem se do črede na sto metrov. Bilo je samo 26 slonov — 11 samic, devet mladih in pet odraslih samcev, vso čredo pa je vodil stari, osiveli »monarh«.

Bil je večji od vseh drugih. Visok je bil skoraj tri metre, vsak okel pa mu je tehtal najmanj 70 kilogramov. Vodja črede je bil vznemirljen. Živčno se je prestopal po odpadkih in jezno renčal. Takoj smo videli, zakaj.

»Monarh« mora dokazati moškost

Mlad in pogumen slon, najmočnejši med petimi samci, se je vzpenjal na zadnje noge in poln moške sile napadal samice. To je bilo veliko izzivanje »monarhu«, ki je edini v vsej čredi imel pravico do »sharema«. Vodnik črede je njen nedotakljivi vladar in mož vseh samic, dokler ga moči ne zapustijo. Toda ko se postara, se mora boriti z najmočnejšim slonom v čredi. Če bitko izgubi, ga spodijo iz črede in pogine kot osamlje klatež. Iz masčevanja postane včasih pravi ubijalec.

»Prej ali kasneje bo hudo med mladim slonom in stari vodnikom,« sem rekel Stevu.

»Odlično,« je odgovoril prijatelj. »Morava se vtihotapati čisto blizu in opazovati boj.«

»Posebnega boja ne bo,« sem pripomnil, »kajti »monarh« je neprimerno večji od mlajšega nasprotnika.«

Mladi slon poskusi srečo ...

Čakala sva eno uro, vendar se nič ni zgodilo. Mladec je paradiral med slonicami kot kak Casanova. Monarh je čedalje bolj živčno teptal po odpadkih in sumljivo opazoval tekmece. In ravno ko sva se obrnila in hotela nazaj v taborišče, je v pragozdu odjeknil močan krik neke slonice. Mladec si je bil izbral najdebelejšo in jo poskušal osvojiti. Z rilcem jo je, ne premočno, tolkel po lakotnicah.

Monarh ga je opomnil s krikom, od katerega je zdrhnel ves pragozd. Toda mladec se ni zmenil za opomin in je še naprej nadlegoval svojo izvoljenko. Tedaj je starec zamahnil z rilcem in udaril mladca po vratu. Zaljubljenec se je opotekel, pal na tla in dvignil oblak prahu.

Bil sem presenečen, ko je spet hitro vstal. Ni se pogljal v beg, marveč je kljuboval starcu in sprejel boj. Monarh je planil proti njemu in mahal z rilcem kot z velikanskim bičem. Mladi slon se mu je zapodil naproti in oba pragozdna orjaka sta trčila kot tovorna vagona. S svojo veliko težo je vodnik črede podrl tekmece na tla. Mladec se je zgrudil v prah in monarh, ki se v zaletu ni mogel ustaviti, je padel čezenj in zatulil na ves glas, ko je butnil ob tla.

Stari orjak se je zrušil na tla

Mlajši je prvi vstal. Bil je hitrejši in je z rilcem močno tolkel monarha po lakotnicah. Starec je stokal od bolečin, vendar je vstal. Oči je imel vse krvave od prahu in besa. Preden se je lahko pripravil za napad, mu je mladec ovil svoj rilce okrog noge in ga začel butati z glavo v ramo, da bi ga prevrnil. Zapleten in pod močnim pritiskom svojega tekmece se je stari orjak zrušil na tla kot nebotičnik ob potresu. Vendar je spet vstal.

Bojeval se je čedalje manj spretno. Starost mu je zmanjšala reflekse. Mladec, čeprav manjši in lažji, je dobil nekaj rund. Starec mu po vztrajnosti in naglici ni bil kos. Mladec ga je šibal s svojim gibčnim, žilastim rilcem. Monarh je bil izmučen, vendar se ni vdal. Presenetil je tekmece z bliskovitim udarcem z rilcem po vratu in vsiljivec je padel kot posekan. Brez moči je obležal na tleh. Starec je menil, da je boj že odločen. Planil je, da bi podrtega nasprotnika z zadnjo močjo prebodl z oklom. Toda mladec se je bil že osvestil in se bliskovito ognil penastemu nasprotniku. Okla sta zgrešila cilj in se globoko zarila v trda tla. Starec je ostal prikovan za zemljo.

»Zobobol«, ki vodi do ubijanja

Mladec se je vzpel na zadnje noge in začel s sprednjimi kopiti na vso moč udarjati starca po glavi. Monarh se je onemogel prevrnil. Pri tem se mu je odlomil levi okel in ostal zaplčen v tla. Ko se je mukoma dvignil, mu je iz škrbine od okla tekla kri kot kača, iz rane pa je visel živec.

Mladec mu ni dal oddiha. Zaletel se je v monarha, toda staremu kralju črede je bilo boja dovolj. Spoznal je, da je premagan. Obrnil se je in izginil v gosto zelenje.

»Bog nebeški,« je osuplo zamrmral Steve, »to trpi z odlomljenim oklom. Kako strašen zobobol mora to bitile!«

»Da,« sem mu odgovoril, »strašen zobobol.«

Nadaljevanje prihodnjic

TE

STAROST

ABLJAJTE WD-40

vžigalni sistem delilniku, grelne ne samo odki ga povzročajo najostrost razdelilničnega sistema. ova uporabnost naže, vam je v tice kljuge, vo-

ABLJAJTE WD-40

KRKA TOVARNA ZDRAVIL NOVO MESTO

Domačini za podvoz pod železnico

Dob. včani se boje, da jih ne bodo poklicali k sodelovanju takrat, ko bodo odločali o podvozu oz. nadvozu čez železniško progo. Krajevna skupnost se je priporočila občinski skupščini, da bi njene predstavnike povabili zraven, kadar bodo strokovne komisije ocenjevale teren. Domačini so najbolj v strahu pred tem, da bi speljali čez železnico nadvoz in tako pokvarili sliko kraja. Predstavniki krajevne skupnosti trdijo, da ni talne vode in da so jo pri najvišjem vodnem stanju našli šele v globini 7,75 m. Po tem sklepajo, da bi bil podvoz primernejši kot nadvoz.

Spet priznanje tabornikom

Taborniška zveza Slovenije je ob koncu minulega leta že sedmič proglasila odred MATIJE GUBCA za partizanski odred. To visoko priznanje je podelila zveza še devetim taborniškim organizacijam v Sloveniji.

Praznični izkupiček - 110.000 din

Za rezervacije na Silvestrovo so v Čateških Toplicah dobili približno 67.000 dinarjev, razen tega so imeli v dneh od 31. decembra do 2. januarja za 43.000 dinarjev gotovinskega prometa. Novo leto je dočakalo v zdraviliških prostorih nad 700 gostov. Del zmogljivosti so prodali GENERALTURISTU iz Zagreba ter agencijam PUTNIK in TURIST iz Ljubljane. Veliko omizij so zasedli tudi Brežičani.

Most z luknjo

Most čez Krko je zaprt za tovorni promet. Ljudi zanima, kdaj bodo luknjo zakrpali. Ko je odbornik sprožil to vprašanje na zadnji seji občinske skupščine, za rok ni mogel zvedeti. Dobil je le pojasnilo cestnega inšpektorja, da je pristojna služba naročila v Kostanjevi ci posebno hl dovino za popravilo.

Na vrsti so Skopice in Cerklje

V prvi četrtini leta bo trgovsko podjetje LJUDSKA POTROSNJA popolnoma obnovilo prodajni lokal v Krški vasi in dogradilo trgovino v Skopicah. Zidati so začeli vaščani sami, pa jim je zmanjkalo denarja.

V Cerkljah bo podjetje sodelovalo pri investiciji za novo poslovno zgradbo. Za gradnjo se LJUDSKA POTROSNJA dogovarja z občinsko skupščino, podjetjem PTT in AGRARIO. Do konca leta bo v vasi že stalo novo poslopje s trgovino, pošto, krajevnim uradom in družbenimi prostori, če ne bo več zapletov zaradi parcele.

Prebujeno društvo

Kulturno-prosvetno društvo »Stanko Černelc« bo v začetku februarja presenetilo občinstvo z dramsko uprizoritvijo. Igralska skupina študira »Plinsko luča« v režiji Vlada Podgorška.

Pogodbe za oddajo mleka

Pogodbe za oddajanje mleka sklepajo predstavniki AGRARIE te dni na posestvih v Cerkljah in Globokem, pa tudi v Brežicah, v Kapelah in na Bojskem. Podpisovanje pogodb bodo zaključili 23. februarja.

SVETOVALSKA SLUŽBA JE SMELA DO SEDAJ LE SVETOVATI

Ni vse prav, če se preveč učencev prezgodaj poslovi od šolskih klopi

Učitelji ponovno priporočajo popravne izpite v višjih razredih - Na nekaterih šolah so premalo upoštevali strokovnost zaposlenih

V minulem šolskem letu je obiskovalo osnovne šole v brežiški občini 3186 otrok. 2868 šolarjev je bilo v samostojnih razredih, 318 pa v kombiniranih oddelkih. Nekaj več kot tretjina vseh učencev je obiskovala osnovno šolo v Brežicah in njene podružnice. Ko so odborniki dobili poročilo o učnih uspehih, so na seji skupščine 26. decembra poskušali zvedeti za vzroke velikega osipa učencev pred dokončanim osmim razredom.

Junija je končalo šolsko obveznost 417 otrok, od tega 1 v tretjem, 4 v četrtem razredu, 19 v petem, 43 v šestem, 88 v sedmem in 262 ali 62,8 odst. v osmem razredu. S tem je sicer doseženo republiško povprečje, vendar niti prosvetni delavci niti svetovalci Zavoda za prosvetno-pedagoško službo niso zadovoljni.

Največji osip učencev so zabeležili na bizeljski osnovni šoli, kjer je le 34,8 odst. v istem letu vpisanih otrok končalo v osmih letih tudi osmi razred. Dve tretjini otrok sta se že prej poslovili od šolskih klopi.

Po statističnih podatkih je končalo lani šolsko obveznost v osmem razredu 51,7 odst. otrok na Veliki Dolini, v Artiču 53,7 odst., v Cerkljah 65,8 odst. in v Brežicah 67,7 odst. v Pišecah 68,5 odst., v Dobovi 71,8 in v Globokem 76,9 odst. V podatkih so upoštevani le tisti otroci, ki so v istem letu začeli obiskovati pouk v prvem razredu.

Vzrokov za slabo napredovanje učencev je več in jih je treba iskati tako v okolju, iz katerega učenci izhajajo, kakor tudi v šoli. Uspeh je odvisen od usposobljenosti učnega kadra, od pedagoških naziranj in načina dela z otroki. Največ negativno ocenjenih otrok je iz tujega jezika, matematike in slovenskega jezika. Učitelji predlagajo ponovno uvajanje popravnih izpitov za višje razrede osnovnih šol, ker se dosedanje napredovanje učencev z negativno oceno ni obneslo.

Na osnovnih šolah v brežiški občini so učitelji v minu-

lem šolskem letu opravili 2787 ur dodatne pomoči. Ta pomoč je bila namenjena učencem, ki pri rednih urah niso mogli utrditi svojega znanja. Učitelji so pomagali tudi izredno sposobnim učencem. Zanje so opravili 216 dopolnilnih ur. Dopolnilno delo ni plačano,

zato se ga ponekod branijo. So primeri, ko je najbolj pomanjkljivo tam, kjer učni uspehi najbolj šepajo in kjer je osip učencev največji. Statistični podatki niso verna podoba dela na šolah, ampak le približna slika njihove prizadevnosti, ki jo lahko uspešno dopolni napredovanje učencev na srednjih šolah. Odborniki so se v razpravi zanimali predvsem za strokovno usposobljenost učiteljstva, zlasti na tistih šolah, kjer največ učencev preneha šolsko obveznost pred osmim razredom.

GOSTIŠČA V BREŽIŠKI OBČINI SO BOLJE UREJENA

Zakaj inšpekcija ne dobiva prijav

Med obrtniki je še veliko šušmarjev - Inšpekcija sama težko odkriva kršilce

Gostinska mreža v brežiški občini je po mnenju tržne inšpekcije boljše urejena kot leto, dve nazaj. Gostišča so večinoma v zasebni lasti. Lani je bilo na novo odprtih kar šest gostišč in zdaj že ni več jega kraja brez tovrstnega lokala.

Nekateri gostinci vlagajo velike zneske za obnovo inventarja in prostorov, marsikje pa ne pazijo na okolico gostišč, ki zaradi neurejenosti zbuja slab vtis pri gostih. Lokale, ki kvarijo sliko gostinstva s svojo zanemarjenostjo, bi morali pravzaprav zapreti. Takega ukrepa se do sedaj v občini še niso poslužili. Lastnike opozarjajo na pomanjkljivosti z odločbami inšpekcijskih organov.

Pri pregledih sodelujeta s tržnim inšpektorjem sanitarni inšpektor in enolog, ki pregleduje kakovost vina. Lani so na štirih krajih našli na pokvarjeno vino.

Med obrtniki je še vedno

precej šušmarjev, ki opravljajo obrtno dejavnost brez dovoljenja. Nekaj je med njimi tudi starejših ljudi, ki so obrt odjavili, pa se bodisi zaradi majhne pokojnine ali drugih skromnih dohodkov še naprej ukvarjajo z obrtjo. S temi ni težav.

Za inšpekcijo so bolj trd

S pionirske likovne razstave v Brežicah. (Foto: Jožica Teppey)

Darilo iz Volčjega potoka

Okolico dobovske šole so učenci lepo uredili. Ob cesti so spremenili bivše zbirališče v cvetlični vrt. Najprej so odstranili gramoz. Blizu 150 kubikov so ga zvozili na dvorišče, od tam pa spet velike količine zemlje za vrt na drugi strani hiše.

Vrt so obdelovali člani vrtnarskega krožka pod vodstvom tovarišice Pečnikove. Arboretum Volčji potok je poklonil krožku okrasno rastlinje.

Da jih suša ne preseneti

Dobovska krajevna skupnost bo letos poskrbela za ureditev dveh vodovodov. Potreba po njih se je pokazala v sušnih mesecih zlasti v Gaberjih in Selih.

ZAPIS S SEJE TEMELJNE IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI

V blagajno brežiške TIS se steka premalo denarja za izobraževanje

Lani je bil najbolj negotov vir prispevkov od prometnega davka

Skupščina temeljne izobraževalne skupnosti v Brežicah se je 19. decembra začela sestati v tem koledarskem letu. Na sejo je prišla komaj dobra polovica članov. Za vse manjkajoče bi težko našli opravičilo v poledenih cestah zato je predsednik TIS Janez Volčanšek kritiziral tak odnos do dela v TIS.

Skupščina se je tokrat sestala četrtič. Na dnevnem redu je bilo poročilo o njenem delu, poročilo Zavoda za prosvetno-pedagoško službo v Krškem, informacija o osnovnih šolah in učnih uspehih v občini ter obravnava meril za razporejanje finančnih sredstev učno-vzgojnim zavodom.

Želje na gladkih cestah

Zimo brez snega si želijo vozniki osebnih avtomobilov, avtobusov in tovornjakov v brežiški občini. Z zadnjim snegom so imeli neprijetne izkušnje. Ceste so bile slabo preorane ali pa sploh ne. Na Veliki Dolini zaradi nesplužene ceste dva dni niso imeli avtobusne zveze.

Cestno podjetje iz Novega mesta ni poskrbelo za posipavanje cest tretjega reda, pa tudi občinskih cest se ni nihče usmili. Zlobni jeziki trdijo, da upravljavci cest na ta način najbolj učinkovito varčujejo z družbenim denarjem. Ljudje, ki zaradi poledenih cest razbijajo avtomobile, se pa tako ali tako ne spomnijo, da bi zahtevali odškodnino od cestnih podjetij.

J. T.

Tudi prispevki od osebnega dohodka iz delovnega razmerja se niso stekali po planu in tako je bil do 8. decembra skupen primanjkljaj dotoka v blagajno TIS 247.395 dinarjev.

Od lanskega aprila dalje se na poseben račun TIS stekajo tudi prispevki za dnevno varstvo otrok. Do sedaj se je zbralo 100.200 din. Za nakup opreme v otroških vrtcih v Brežicah, v novo ustanovljenem varstvenem oddelku pri dobovski osnovni šoli in za dopolnitev opreme v vrtcu osnovne šole v Cerkljah je bilo doslej porabljenih 21.000 din. Preostala vsota je namenjena za investicije v varstvene ustanove.

J. TEPPEY

RADIO BREŽICE

PETER, 10. JANUARJA: 18.00 do 18.20 - Nove plošče RTB, obvestila in reklame 18.20-19.30 - Glasbena oddaja: Izbrali ste sami

NEDELJA, 12. JANUARJA: 11.00 - Domače zanimivosti - Mihajlo Aleksić: Varnostni ukrepi v sistemu narodne obrambe - Danilo Koritnik: Struktura organizacije turizma Za naše kmetovalce: Dž. Darko Jelčić: O kmetijskih strojih - Zabava vas Vaški kvintet z Božom in Miškom - Muzikofonski zapis razgovora s predsednikom Lovske zveze Krško in Vladom Jenkom - Pozor: nimate prednosti! - Obvestila, reklame in sponzorizirane oddaje 19.00 - Občani čestitajo in pozdravljajo

TOREK, 14. JANUARJA: 18.00 do 19.00 - Svetujemo vam - Jugotom vam predstavlja - Iz naše glasbene šole - Športni komentar - Obvestila, reklame in filmski pregled 19.00-19.30 - Mladinska oddaja: S konferenco ZM Brežice - II del

V poldrugi minuti izmenjan format

Odpri se so možnosti za večjo in boljšo proizvodnjo - Za nakup novih strojev iz tujine je letos dal kolektiv 740.000 dinarjev

V PAPIRKONFEKCIJI v Krškem so pred kratkim spustili v poskusno obratovanje stroj za izdelovanje kartonskih škatel, ki so ga uvozili iz tujine. Podjetju bo izredno veliko koristil za izdelovanje manjših serij, ker ima veliko naročnikov za majhne količine.

Vodja kartonažnega oddelka Franc Oberč je povedal, da se bo proizvodnja kartonske embalaže lahko povečala za 150 do 200 odstotkov. Stroj je idealen za izdelovanje manjših serij predvsem zaradi tega, ker lahko v zelo kratkem času menja format. Za to potrebuje poldrugo minuto.

Operacije, ki jih opravlja novi stroj, so delali prej na treh strojih. Starega stroja niso prodali niti niso opustili dela na njem. Se vedno ga uporabljajo za izdelovanje pohištvene embalaže. Zanj potrebujejo 1800-milimetrske škatle, ki jih lahko izdelujejo samo na tem stroju. Novi stroj dela škatle do 1400 mm.

Vrednost osnovnih sredstev brez stavbe se je z nakupom novega stroja za proizvodnjo kartonske embalaže in z nakupom novega tiskarskega stroja za barvni tisk povečala za sto odstotkov. Za oba stroja so plačali 740.000 dinarjev.

Odslej lahko PAPIRKONFEKCIJA mnogo hitreje izpolnjuje naročila. Z izpopolnitvijo opreme so se povečale dolžnosti komercialne službe, ki se bo morala potruditi za pridobivanje širšega kroga odjemalcev. Za kartonsko embalažo so trenutno največji naročniki podjetja: Tovar

na pohištva - Brežice, KRKA - Novo mesto, Mizarska produktivna zadruga Sevnica in Tovarna verig - Lesce.

V PAPIRKONFEKCIJI so nekoliko v zadregi zaradi prepovedi uvoza lepenke, kakršno zahtevajo od brežiške tovarne pohištva ameriški kupci za prekomorski transport. Te vrste lepenko nameravajo izdelovati v Belišću, vendar še ni zagotovil, da bo enakovredna uvoženi.

J. T.

Dovolj goveda, malo prašičev

Na leto odkupijo 4.000 telet, 800 mladih goved, 600 volov in krav in komaj 300 prašičev

Krška občina je pomembno živinorejsko območje. Zlivično odkupuje AGROKOMBINAT Krško. Odkupne pogoje ima na Rakci, v Kostanjevici, na Velikem Kamnu, v Brestanici, v Starem gradu, na Zdolah, na Velikem Podlogu in v Podbočju.

Teleta za klanje plačuje po 6 do 6,80 din kg, teleta za pisanje po 6,50 do 7 din. Odkupna cena za vole se giblje med 4 in 4,30 din, za mlado govedo med 4 in 4,80 din, odkupna cena za krave pa med 1,50 in 4,50 din.

P. nudi živine je precej velika, manjka edinele prašičev. AGROKOMBINAT jih uvaža s Hrvaškega. V vsej občini odkupijo na leto komaj 300 prašičev, četravno bi jih lahko vzgojili več kot

telet. Večina kmetov odda že male pujske. Naprodaj jih vozijo na sejmišče v Brežicah, kamor prihajajo kupci tudi 300 kilometrov daleč.

V krški občini odkupi AGROKOMBINAT na leto po 4.000 telet, 800 mladih goved ter 600 volov in krav.

J. TEPPEY

Podrobneje o volilnem sistemu

Izvršni odbor občinske konference SZDL Krško namerava sklicati širši politični aktiv, na katerem bi obravnavali volilni sistem. Člani odbora so se pred kratkim seznanili s pravilnikom za volitve zveznih in republiških poslancev ter odbornikov.

S SEJE OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA KRŠKO

Manjše zaloge, večja produktivnost

V januarju skupna seja zbora delovnih skupnosti in Ob SS - Ustanoviti nameravajo sklad za odpiranje novih delovnih mest - Gostinstvu v družbenem sektorju priporočajo združevanje

Najbrž je še preuranjeno govoriti o dokončni oceni gospodarskega razvoja v letu 1968 vendar nam približno sliko lahko prikaže analiza devetmesečnih uspehov. Občinski sindikalni svet je o njej razpravljal na seji predsedstva 25. decembra. Podatki zbujaajo razveseljav vtis o tem, da so najhujše težave iz obdobja po gospodarski reformi prebrodene.

Načelnik oddelka za gospodarstvo in komunalne zadeve je članom predsedstva dokazal to s številkami. Tako se je letos celotni dohodek gospodarstva povečal za 22 odst.

Na tako ugodno stanje je vplival tudi kliring, ki je omogočil gospodarskim organizacijam izterjavo dolžnikov. Slabše rezultate kažejo v tem obdobju le družbene gostinske organizacije in še nekatere druge.

Napredek gospodarjenja se kaže tudi v razmerju med osebnimi dohodki in skladi. Podjetja so začela vlagati večji delež v sklade. Močno so se ta čas zmanjšale tudi zaloge. Upadli so krediti za osnovna sredstva (za 18 odstotkov), krediti za obratna sredstva pa so porasli za 37,8 odstotka.

Kliring je trenutno res odpravil neugodno stanje dolgov, vendar dolgovi ponovno naraščajo. Gospodarske organizacije v občini imajo po zadnjih podatkih za okoli 60 milijonov dinarjev terjatev.

Produktivnost narašča in v analizi za devet mesecev je prikazan porast za 16 odst. O napredku v gospodarjenju torej ni nobenega dvoma, če ne bi bilo podoba pa bo prikazala še celoletna analiza.

Glede gostinstva v družbenem sektorju je predsedstvo menilo, da bi kazalo razmišljati o postopni združitvi vseh družbenih organizacij, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo.

Sledila je razprava o zaposlovanju. Navzoči so kritično ocenili trenutni položaj in se zavzeli za čimprejšnjo ustanovitve sklada za odpiranje novih delovnih mest. Predlog je dobila tudi še občinska skupščina. Ta je seznanila vse delovne organizacije in prejele od večine pritrilne odgovore. Predsedstvo je predlagalo skupščini, naj bi se ta mesec sestala na skupni seji zbor delovnih skupnosti in občinski sindikalni svet ter sklepala o tem predlogu.

Iz brestaniške elektrarne. Nešteto kazalcev določa delovni utrip zaposlenih. (Foto: Jožica Teppey)

Navdušenje za pokrit bazen

Zamisel o zimskem plavalnem bazenu v Krškem ni nova. Pobudo za to je dal plavalni klub CELULOZAR, pri tem pa ga podpira Turistično društvo Krško. Za njeno čimprejšnjo uresničitev so lansko pomlad imenovali iniciativni odbor.

Pozneje naj bi odbor razširili s predstavniki občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij. Bilo je več variant. Nekateri so se ogrevali za gradnjo novega bazena v bližini sedanjega, drugi spet za to, da bi obstoječi bazen pokrili. Streho bi na poletje spet razdri.

Zataknilo se je pri denarju, ker ga trenutno ni ne za ta ne za oni načrt. Poraja se tudi vprašanje, kdo naj nastopa kot investitor, kar mora biti jasno predvsem v primeru, ko bi najemali kredit.

Pred kratkim je plavalni klub CELULOZAR prejel s

Svedskega idejni predprojekt za pokritje sedanjega bazena z montažno športno halo, ki bi jo poleti lahko odstranili. Celoten objekt bi veljal okoli 250.000 dinarjev, pri čemer niso upoštevani izdatki za carino in še nekateri drugi stroški.

Upravni odbor krškega turističnega društva je o tem že razpravljal in sklenil začetni uskladeni akcijo, v kateri naj bi sodelovali in jo podpirali vsi gospodarski in politični dejavniki v občini. Bazen bi po mnenju turističnih delavcev lahko veliko koristil razvoju zimskega turizma v Spodnjem Posavju.

Preživnine so zvišali

V občini Krško prejema kmečko preživnino 13 upravičencev. Temu so pred leti arondirali zemljo. Nekateri so oddali vso posest, drugi so si obdržali ohlišnico zato so preživnine različne.

V odloku o preživninah je med drugim tudi zapisano, da mora obč. skupščina vsako leto povečati preživnine v skladu z zvišanjem pokojnin, če se povečujejo življenjski stroški.

Lani je znašalo povečanje preživnin 7,8 odstotka. Razliko bodo prejeli upravičenci za vse leto nazaj. Po novem izračunu bo največja preživnina 495 dinarjev. Občinska skupščina redno spremlja

povečevanje življenjskih stroškov in povečuje tudi preživnine za ustrezen odstotek.

POPRAVEK

Občinska skupščina Krško je na zadnji skupni seji obeh zborov v soglasju z republiškim sekretarjem za notranje zadeve razrešila dosedanjega komandirja postaje milice v Krškem Mihaela Orehinija, za novega pomočnika komandirja pa imenovala Franca Bučinela, dosedanjšega vodjo obhodnega okoliša pri postaji milice Krško. Ko smo to poročali, je pri imenu Franca Bučinela pomotoma izostala beseda pomočnik, kar zdaj popravljamo.

KRŠKE NOVICE

■ BREZ HISNIH ŠTEVIK. Leto dni je že minilo, odkar so v mestu preimenovali ulice in oštevilčili posamezne zgradbe. Delo pa je opravljeno le polovično, saj do danes še niso izobesili tabel z napisi ulic in hišnih števil. Takšen nered povzroča težave predvsem pismonošem in vsem tistim, ki niso tako srečni, da bi bili doma v Krškem. Druge takšne malenkosti hitreje odpravijo.

■ LANSKOLETNI IZVOZ VEČJI OD PREDLANSKEGA. V tovarni papirja so v 11 mesecih preteklega leta izvozili za 2,5 milijona dolarjev celuloze in papirja. Ker so v letu 1967 izvozili le za 2,1 milijona dolarjev blaga, so že v lanskim enakih mesecih presorgili po vrednosti izvoz iz leta 1967 za 19 odst. Ker izvojni rezultati v mesecu decembru niso znani, ni mogoče reči, kakšen je bil celoletni izvoz in kako je bil realiziran letni plan.

■ DOSTAVA POSTE NI NAJBOLJŠA. Odkar je PTT iz Novega mesta uvedlo dostavo pošte s svojimi avtomobili, dostava ni najboljše in redna. Zaradi tega naslovniki prejemanjo pošto neredno oziroma s precejšnjo zamudo. PTT podjetje bi moralo tudi v zimskem času zagotoviti točno dostavo pošte in drugih pošilk.

■ ENODNEVNI ZASTOJ ZARA.

DI KRATKEGA STIKA. V tovarni papirja je prišlo 30. decembra zvečer do kratkega stika v transformatorju visoka napetosti. Zaradi tega so zastali vsi stroji v obratu celuloze. Zaradi okvare in manjšega požara škoda ni bila velika, zaradi enodnevnega zastoja naprav za proizvodnjo celuloze pa je delovna organizacija zelo oškodovana. Še večjo škodo so preprečili domači strokovnjaki, ki so razmeroma hitro odpravili okvare na transformatorju.

■ ZDRAVSTVENA SLUŽBA ZAKLJUČUJE CEPLJENJE PROTI GRIPI. Te dni zdravstveni dom opravlja tretje in hkrati zadnje cepljenje proti gripi. Največ odziva za cepljenje je bilo v posameznih delovnih organizacijah. Opatiti je, da je bil odziv tokrat precej slabši kot v preteklih letih. To je predvsem posledica slabe organizacije, neobveščenosti in slabe propagande o koristnosti cepljenja.

Z dobro voljo v novo leto

Prebivalci krške občine so se v veselem vzdušju poslovili od starega leta in dočakali novo. Ze nekaj dni pred prazniki so bili javni prostori, izložbe in gostinski lokali lepo okrašeni. Vse trgovine so bile polne kupcev in občutiti je bilo pravo novoletno mrlzico pri nakupih za praznične dni.

Vsi gostinski lokali družbenega sektorja so priredili v noči od 31. decembra na 1. januar novoletne zabave. Čeprav je bilo veliko javnih silvestrovanj v javnih lokalih, je velik del občanov preživel noč doma ob televizijskih in radijskih sprejemnikih. Prva dva januarska dneva sta nudila zlasti otrokom veliko zabave na snegu. Kdor je le mogel, si je privoščil vožnjo na sankah ali smučeh.

CELULOZA bo še vlagala v nasade

Z gozdnim gospodarstvom v Brežicah ima tovarna papirja v Krškem dolgoročno pogodbo za širjenje topoloških nasadov. Financirala bo 1200 hektarov, tako da bo vsako leto lahko posekala in izkoristila les s površine 12 hektarov.

Po polzevo

turizmu naproti

Kostanjevico imenujejo v krški občini rekreacijsko središče z veliko prihodnostjo. Toda ko so v Resi delali ribnik, so pozabili nanjo. Nič drugega ni bilo treba, kot z buldožerjem odkriti ribnike bivših menihov, pa bi dobilo mestece še eno privlačnost.

Sicer pa sprejema Kostanjevica le enodnevne izletnike. Za prenočevanje nima prostora. V 25 letih so uredili le štiri tujske sobe, pa še del teh zasedajo uslužbenci restavracije.

J. T.

Vodo bi si radi napeljali

V naseljih Drnovo, Gorica, Brege, Mrtvice in Vihre občutno primanjkuje vode. Prebivalci teh vasi se zavzemajo, da bi obstoječo vodovodno mrežo razširili tudi na njihovo območje. Po dosedanjih ocenah so možnosti, da bi napeljali v ta naselja vodo iz črpališča na Drnovem. To črpališče napaja zdaj Krško. Leskovec in Veniša. Občani bodo morali za napeljavo vodo vodovodni postaji milice Krško. Ko smo to poročali, je pri imenu Franca Bučinela pomotoma izostala beseda pomočnik, kar zdaj popravljamo.

Rdeči križ za novo leto

Krajevne organizacije Rdečega križa so za Novo leto izkazale precej pozornosti bolnim in socialno ogroženim občanom. Večini izmed njih so izročile denarne zneske, nekaterim pa praktična darila. Krajevna organizacija RK Krško—levi breg je ob tej priložnosti obdarila 18 bolnih, za delo nezmožnih občanov.

Obračun in načrti krajevne skupnosti

Za torek, 7. januarja, je bila v Krškem sklicana seja sveta krajevne skupnosti. Na dnevnem redu je bilo poročilo o poteku zborov občanov, poročilo o izpolnjevanju delovnega programa v lanskem letu, načrti za letos in sklepanje o financiranju v prvem četrtletju 1969.

Drog za elektriko na nepravem mestu. Postavljen je na križišču ob vstopu v Kostanjevico in lesena skulptura se s te strani vsa skriva za njim. (Foto: Jožica Teppey)

Nove možnosti za dvig kulture

Poslovalnica BOHOR je vsestranska pridobitev za občino in okolico

Kultura in trgovina, kaj takega je res skupaj že težko slišati, saj je znano, da si s prodajo kulturnih dobrin le redkokdaj kaj prisluži za časa življenja. Pa vendar je Prosvetni servis iz Ljubljane zadnje dni decembra v Sevnici odprl svojo poslovalnico in s tem napovedal boj kiču, hkrati pa omogočil, da bo bogatejša kulturno življenje v Sevnici in okolici lahko zaživel.

Vabilo na otvoritev in načrti Prosvetnega servisa obetajo zelo veliko. V trgovini bo mogoče kupiti izdelke najboljših slovenskih oblikovalcev, potrebščine za gledališke odre, različne publikacije, skladbe za vse vrste pevskih zborov. Vse to bo omogočilo, da bomo poživil tudi amatersko kulturno udejstvovanje in ne samo govorili o potrebah, kot je običaj na posvetovanjih.

Ob otvoritvi trgovine naj bi

bilo tudi posvetovanje o delu kulturno-prosvetnih organizacij, vendar je od vseh povabljenih kulturnih delavcev iz spodnjeposavskih in dolenskih občin prišel le tov. Baškovič iz Brežic, manjkali pa so tudi kulturniki iz domače občine. Hvaležni mora-

mo biti Prosvetnemu servisu, da je odprl trgovino in prevel tveganje, udeležba na posvetovanju pa je tudi znak, kako znano ceniti taka prizadevanja.

Če se povrnemo k trgovini, je treba dodati, da so napredaj tudi mnoge izdaje prosvetnega servisa, ki zadevajo dramatik, film in klubsko življenje, ter priročniki za pevovodje, vse mnogo pod ekonomskimi cenami. Prav to omogoča preusmerjanje amaterskih igralskih in pevskih skupin na kvalitetnejša in novejša dela.

Naloga poslovalnice je tudi oblikovati okus kupcev. Ti naj bi z nakupom v tej trgovini vnašali v svoje domove kulturo, resnično lepoto in ne kič, ki preplavlja druge trgovine.

Z dobro voljo in sodelovanjem bo v bližnji prihodnosti mogoče doseči še več. Prav s pomočjo take trgovine je mogoče vzpostaviti stik med kupci in domačo obrtjo iz Dolenske in Posavja, ki je bila obsojena na nadaljnje propadanje. Skratka: trgovina bo nudila velike možnosti, da bo v prihodnje več narejeno za resnični kulturni dvig naših ljudi.

A. ZELEDNIK

Tudi dom v Loki bodo modernizirali

Kot so zagotovili predstavniki občin zasavskega bazena, od koder je največ varovancev v Domu počitka v Loki pri Zidanem mostu, bodo te občine prispevale denar za preureditev doma. Pred nekaj dnevi so se v Loki mudili člani predsedstva sevniske občinske skupščine in se z vodstvom doma pogovarjali o modernizacijah in načrtih za bližnjo prihodnost.

Zasluzki so zaostajali

V minulem letu se povprečje osebnih dohodkov v sevniski občini ni povečalo tako, kot je bilo predvideno ob začetku leta. To še ugotavlja pri donodkih občinskega proračuna, natančnejših podatkov za vse leto pa še ni. V devetih mesecih so se povprečni zaslužki v gospodarstvu povečali za 5,7 odst. in so znašali 807 din. Najvišje povprečje je za čas imelo trgovsko podjetje Sevnica — 874 din. Najnižje pa kmetijski kombinat »ZASAVJE« — 726 din. V drugih domačih podjetjih so bili povprečni zaslužki naslednji: LISCA 138 din, KOPITARNA 753 din, METALNA Krmelj 855 din, JUTRANJKA 751 din, Gostinsko podjetje Sevnica 872 din, Kovinsko podjetje 823 din, MIZARSKA ZADRUGA 823 din, Komunalno obrtno podjetje 757 din in Komunalno stanovanjsko podjetje 769 din.

Borci - v miru in vojni

V sevniski občini so se 26. decembra končali občni zbori krajevnih organizacij Zveze borcev

26. decembra je imela krajevna organizacija ZB v Sevnici redni letni občni zbor, katerega so se razen mnogih članov udeležili tudi najvidnejši predstavniki družbenega življenja v občini. Predsednik krajevne organizacije, prvoborec in nekdanji komandant Belokranjskega odreda Rudi Malešič je v svojem poročilu spomnil na vse akcije minulega leta, posebno pa še na pripravljenost borcev po češkoslovaški krizi.

Krajevna organizacija seveda ni brez težav. Z organizacijo zelo uspešnih prireditev, posebno z odkritjem spomenika narodnemu heroju Alojzu Kolmanu — Maroku 4. julija 1968, je dokazala, da je še vedno sposobna za velike akcije, njeno vodstvo pa meni, da je upravičena zahtevati večjo družbeno pomoč.

Kot je dejal predsednik občinske skupščine in predsednik sveta za narodno obrambo Franc Molan, je najvažnejše to, da so borci vse akcije izvedli v sodelovanju z mladino, zato je tudi za naprej pričel poročal tovrstno sodelovanje. Dodal je, da bo občinska skupščina tudi vnaprej imela posluš za probleme borcev, ki so prav v letu 1968 dokazali, da so še vedno pomembni nosilci splošnega napredka in obrambne pripravljenosti.

Prav to je v sklepnem govoru zatrdil tudi predsednik Rudi Malešič. Zatem je sledila manjša pogostitev članov ZB in gostov, ki je prerasla v

prijetno kramljanje in petje partizanskih pesmi. Sevniski občni zbor je hkrati z občnim zborom ZB na Bianci zadnji izmed skupno 9 občnih zborov krajevnih organizacij ZB.

A. Železnik še naprej predsednik

Na občinski mladinski konferenci v Sevnici, katere so se udeležili predstavniki družbeno-političnih organizacij, občinske skupščine, občinskih zvez in društev so za predsednika novega mladinskega komiteja znova izvolili Alfreda Železnika. Študenta visoke šole za politične vede v Ljubljani. Po izbranih poročilih je v razpravi sodelovalo več kot 15 delegatov in vabljenih predstavnikov. Konferenca pa je topla pozdravila tudi predstavnika garnizije iz Cerklj, katere vojski z mladino Sevnice že nekaj let dobro sodelujejo.

V razpravi je volilni pravilnik

25. novembra je izvršni odbor občinske konference SZDL sprejel osnutek volilnega pravilnika, ki ga bodo obravnavale tudi druge družbeno-politične organizacije. Na seji so sklenili, naj bi letne konference krajevnih organizacij SZDL predstavili na pomlad, ko bodo volitve že mimo. Bolje je namreč, da volitve pripravljajo stari odbori krajevnih organizacij.

Priprave za občni zbor gasilske zveze

Predsedniki, tajniki in poveljniki vseh gasilskih društev sevniske občine se bodo v kratkem zbrali v Sevnici, da bodo pripravili občni zbor občinske gasilske zveze ter se pogovorili o nekaterih najpomembnejših zadevah. Letos bodo izbrali novo občinsko vodstvo gasilske organizacije, zato bo treba občni zbor posebno dobro pripraviti. Natančno bodo pregledali tudi delo gasilskih društev ter obravnavali vse pomanjkljivosti posredovanju pri požarih in drugih nesrečah, ki prizadejajo prebivalstvo.

Bučka: že 105 članov Rdečega križa

Na letnem občnem zboru krajevne organizacije Rdečega križa na Bučki, ki je ena najboljših v sevniski občini, so obravnavali delo v minulem letu. Znano je, da je bila prav ta organizacija prispevala razmeroma največ krvodajalcev, za kar gre zasluga tudi zelo požrtvovalnemu predsedniku tov. Hočevarju. RK na Bučki je razen tega izvedel tudi druge akcije: delitev oblek in obutve revnim prebivalcem, zbiranje prostovoljnih prispevkov ob tednu RK, pomoč pri fluorografiranju, novoletno obdaritev otrok. Velikega pomena pa je tudi povečanje števila članov krajevne organizacije, ki se je v nekaj letih podvojilo. Zaradi vsega tega ni čudno, da so na občnem zboru odločili, naj isti odbor vodi organizacijo tudi letos.

Bučka: zagotavljajo obisk dobrih kinopredstav

Člani mladinskega aktiva na Bučki želijo, da bi delavska univerza v zimskem času prirejala kinopredstave potujočega kina. S temi predstavami, je DU Sevnica prenehala, ker je sorazmerno zelo slab obisk, ki ne povrne stroškov. Tako pravijo pri delavski univerzi, mladinci pa menijo, da so za slab obisk krivi slabi, stari filmi. Mladinski aktiv na Bučki je zagotovil, da bi kino na Bučki obiskovalo 50 do 60, pa tudi več ljudi.

Načrti pionirjev na sevniski šoli

Močno razširjena pionirska in mladinska organizacija na osnovni šoli Sava Kladičnika v Sevnici ima pred seboj bogat program. Razen običajne prireditve ob novem letu imajo pionirji v januarju v načrtu smučarski tečaj, za dan žena bodo obiskali stare partizanske matere ter jim izročili darila, pozabili pa ne bodo tudi na obisk domov počitka na Impoljci in v Loki. Tekmovali bodo tudi za Kajuho vo bralno značko, sodelovali v kroških, pripravili šolsko razstavo, mladi planinci pa bodo šli v hribe. S. Sk.

Primož: mladinci — 504 ure prostovoljnega dela

Člani mladinskega aktiva na Primožu so tudi v tej sezoni pomagali krajevni skupnosti s prostovoljnimi delom. Pri gradnji ceste Kojnsko—Laze so opravili 504 ur prostovoljnega dela. Razen tega so sami zbrali denar za nov gramofon v času, ko mnogi drugi aktivni samo čakajo na pomoč. Prejšnjo nedeljo je temu prizadovnemu mladinskoemu aktivu samo slabo vreme preprečilo, da bi s prostovoljnimi delom uredil vas.

Prosvetni servis iz Ljubljane je odprl v Sevnici svojo poslovalnico BOHOR, kjer je mogoče kupiti različne izdelke umetne obrti. (Foto: Legan)

To in ono Manj izjem in oprostitev iz Loke

NOVO MLADINSKO VODSTVO. Zadnje nedeljo minulega leta je krajevna organizacija SZDL sklicala v gasilskem domu mladino. Na sestanku je bilo sklenjeno, da bodo poživilo delo mladinskega aktiva, mladinci pa so ob tej priložnosti izbrali novo vodstvo.

RADODARNI DEDEK MRAZ. Loka in Račica sta lepo proslavili novoletne praznike. V telovadnici osnovne šole so pripravili sprednjo in program za šolske in predšolske otroke, ki so se veselili ob uprizarjanju lutkovnih igr. Nato so odšli v spredu na trg pred novoletno jelko, kjer je šolske otroke dedek Mraz obdaril s radijskim sprejemnikom in gramofonom, predšolske pa z zavijki dobrot.

PREMAJHNA UDELEŽBA. — Pred kratkim je imel v Loki predavanje o vseljidski obrambi in uporabi sodobnega orožja Ivo Pinterič, načelnik oddelka za gospodarstvo v občinski upravi. Predaval je zelo zanimivo in je res škoda, da ga je prišlo poslušat razmeroma malo ljudi.

SANITARIE NE DELAJO ČASTI. Zelezniško postajališče v Loki ima take sanitarije, da jih ni mogoče uporabljati, ker jim manjkajo vrata. Tudi vhodna vrata v čakalnico so pokvarjena. Vse to ne dela časti glavni zelezniški progi, ki peje mimo.

IZLET V PREKMURJE. Na občnem zboru ZB so za predsednika odbora, tajnika in blagajnika izvolili tiste, ki so že doslej opravljali te funkcije. Na zboru so se dogovorili, da bodo letos priredili izlet v Prekmurje. V ta namen so imenovali poseben odbor, ki bo izlet pripravil. S. Sk.

Krmelj: nova jedilnica. Krmeljska METALNA je odprla 27. novembra v obratni menzi novo jedilnico za 120 oseb. Do novega leta bodo uredili tudi kuhinjo, v kateri bodo na dan pripravili 180 obrokov. Denar za kuhinjo so prispevali zaposleni. D. B.

SEVNIŠKI PABERKI

HRANE JE CELO ZMANJKALO. V Sevnici je običaj, da ljudje silvestrujejo ponavadi v istih krajih, večina v domačih restavracijah in gostilnah. Vsako leto je dobro obiskovano slavnje, ki ga priredi TVD Partizan. Tako je bilo tudi to pot. — Organizatorjem je zmanjkalo celo hrane, toliko je bilo obiskovalcev.

PLES NA SVETLEM IN V TEMI. Ob nedeljskih popoldnevih je v gasilskem domu plesni tečaj, za katerega se je prijavilo 78 mladih ljudi. Vodi ga plesni učitelj Jože Lavrin, ki skrbi tudi za red in dostojnost. Kot pravijo priče, pa je precej drugače na plesih ob sobotah, ko mladi plešejo celo v temi.

JE V PETJU KAJ PODČE- NJUJOČEGA? Število članov moškega pevskega zbora se je zadnje mesece vidno osulo. Zanimivo je, da so ga zapustili predvsem tak ljudje, ki bi lahko mnogo pripomogli k napredku zbora, ostali pa so delavci, trgovci. Kako naj amaterjem zaživi, če imajo vsi isti sloj tak odnos do sodelovanja?

NA VROCIH TLEH. Zoper novomeško podjetje PTT v Sevnici kar dežujejo pritožbe telefonskih naročnikov, ki težko dobijo zvezo

Novosti odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča — Razdelitev v tri skupine

Na zadnji seji je sevniska občinska skupščina sprejela odlok o prispevku za uporabo mestnega zemljišča, ki vsebuje precejšnje spremembe prejšnjega odloka. Zato je prav, da se ljudje z njim spoznajo.

Novost je v tem, da je zdaj prispevno območje precej večje in obsega vse ureditveno območje Sevnice, torej tudi Smarje, del Radne, del Dol. Boštanja in del Boštanja. Ko je na eni prejšnjih sej

NOVICI S STUDENCA

Zadnje dni decembra je bil na Studencu občni zbor gasilskega društva, na katerem so po izčrpnem poročilu o delovanju v lanskem letu sestavili tudi program za letos. Gasilci so sklenili postaviti novo mladinsko in pionirsko desetino, dograditi dvorano, ki ji manjkajo le še pod, oplotnik in notranja oprema, ter popraviti bazen, ki je začel puščati vodo.

Na območju krajevnega urada sta umrla Rozalija Povhe iz Osredka in Justina Javeršek iz Doma počitka na Impoljci, rodila pa je Terezija Divjak iz Dol. Orle — deklco.

SMENTANA KURJAVA. — V petek so delavci občinske uprave lahko kar nadaljevali z novoletnim praznovanjem, ker je odpravljena centralna kurjava in bodo izgubljeni dan nadomestili v eni prosti soboti. Zanimivo je, da je ta dan odpravljena centralna kurjava tudi v novi trgovski hiši.

KDO BO ODSTRANIL, NI ZNANO. Pri radijski delavnici je že dalj časa podrt železna ograja, ki sili na cesto, tako da si je nekaj žensk ob njej raztrgalo plašče. Kdo naj srčeče žice odstrani, zanekrat ni znano.

POGRUNTAVSCINA. Stanovanci ob cesti na Dobravo se pritožujejo, ker so ceste posute z ugasni in sajami, ki se prijemljejo čevljev. Sprašujejo se, kdo si je to izmislil, ko pa je v okolici dovolj primernega peska.

ZARADI NEKATERIH PONO- VEN SKLIC. Sredi decembra je bil predviden občni zbor sevniskega turističnega društva, vendar se tega ni posrečilo tudi urediti. Občni zbor bo ponovno sklican, verjetno še ta mesec.

MIRNO ZA MILIONIKE. Na postaji milice v Sevnici so nam povedali, da so imeli za novoletne praznike neobičajno malo del, saj intervencije kljub sodom poplitega vina niso bile potrebne.

Mokronog: završen predlog

Jožetu Zihleru, Helki Koželj in Henriku Bulcu ne bodo vrnila nacionaliziranih prostorov

Zavrne se predlog vseh treh nekdanjih lastnikov nacionaliziranih poslovnih prostorov v

Mirna: srečanje tudi finančno uspešno

Na Mirni se je zadnje dni decembra sestal odbor za proslavo dneva dolenjskih izseljencev in obravnaval končni obračun priveditve. Zanimivo je, da je srečanje tudi finančno dobro uspelo, saj so prav vsa dolenjska podjetja poravnala račune za oglase, ki so bili objavljeni v priložnostni brošuri. Ti oglasi so dali največji del dohodkov.

Zdenki v slovo

Danes teden se je proti večeru zgodila na cesti pri Krovnem huda nesreča, katere žrtev je bila tudi 39-letna Zdenka Šeruga, roj. Opara, doma iz Trebnjega, zaposlena v službi družbenega knjigovodstva v Krškem. V nedeljo popoldne se je na trebanjskem pokopališču od nje poslovila množica Trebnjcev, znanec in prijatelj.

Rodila se je v Draži vasi pri Slovenskih Konjicah, od koder se je družina preselila v Grosuplje, pred 30 leti pa v Trebnje. Zdenka je poznala težaven gostilničarski poklic in je hotela študirati. V Ljubljani je končal gimnazijo, vendar zaradi slabega zdravja študija ni mogla nadaljevati in se je zaposlila, kjer so jo vedno cenili kot vestno sodelavko.

Kot dekle in žena je delala tudi v družbeno-političnih organizacijah in društvi. Ljudje pa so jo imeli radi zaradi njenih vrčin in veselega značaja. Ko je v četrtek zadnjikrat prišla v Trebnje in svojem ter prijateljem začela srečno novo leto, si ni nihče mislil, da ji bo ob povratku namenjena tako kruta usoda.

Mokronogu, ker za vrnitev ni razlogov, je sklenila na zadnji seji občinska skupščina Trebnje, ki ima zelo pomembno besedo pri urejanju teh zadev.

V obrazložitvi je rečeno, da merijo nacionalizirani prostori Helke Koželj 86 kvadratnih metrov (torej precej nad spodnjo mejo), razen tega pa ima Koželjeva še 5 sob, kuhinjo, shrambo in vežo. V nacionaliziranih prostorih je zdaj prodajalna DOLENJKE.

Za vrnitev je zaprosil tudi Henrik Bulc in navedel, da prostori, kjer je bilo do leta 1963 podjetje »Mesoizdelki«, niso izkoriščeni, streho nad njimi pa je primoran vzdrževati sam. Ker se za te prostore zanimata KZ Trebnje in Mesno prehrabno podjetje Novo mesto, ki obetata Mokronogu novo prodajalno mesto, po mnenju skupščine ni razloga za denacionalizacijo.

Posebno dolgo se je skupščina zadržala pri primeru invalidskega upokojenca Jožeta Zihlerja, ki je tudi sam sodeloval v razpravi. Tudi v njegovi hiši je prodajalna DOLENJKE in je lokal za potrebe Mokronoga nujno potreben. Kot lastnik stavbe ima na voljo še 5 sob in nekatere druge prostore.

Tako rešitev vseh treh primerov je predlagal svet za družbeni plan in finance, dokončno pa bo o tem odločil zvezni sekretariat za finance.

TŠS Mirna: le 13 glasov „proti“

27. decembra je bil v Tovarni šivalnih strojev na Mirni referendum o pripojitvi tovarne k Industriji motornih vozil Novo mesto, kot je na predlog prisilnega upravitelja predlagala občinska skupščina. Ko so prešteli glasove, so ugotovili, da je bila pretežna večina zaposlenih za ta ukrep, le 13 jih je bilo proti pripojitvi. S tem ukrepom soglaša tudi IMV. Tovarna šivalnih strojev, v kateri delno preusmerjajo proizvodnjo, bo še naprej ohranila svoje ime, četudi bo poslovala kot obrat Industrije motornih vozil.

Lojze Slak v Trebnjem!

V nedeljo, 12. januarja, bo v kino dvorani v Trebnjem gostoval ansambel Lojzeta Slaka. Privedite se bo pričela ob 19.30.

Graditelji so obljubliali, da bodo kopalnišče na Temenici zgradili že do lanske kopalne sezone, vendar jih je zima zatekla, še preden so delo res dokončali. Zdaj služi kopalnišče mladini, ki se drsa na dokaj trdni ledeni ploskvi. Tako kot v Trebnjem je led prekril tudi ribnik in kopalnišče pod mirenjskim gradom, kjer bo domače TVD Partizan priredilo tekmovanje v drsanju in kegljanju na ledu. (Foto: Juvanc)

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE TREBNJE 26. DECEMBRA

Kmetje borci - očitno zapostavljeni

Za varstvo delavcev borcev sta poskrbeli republika in zveza, kmete borce pa sta prepustili že tako revnejšim kmetijskim občinam

Kmetje borci so tisti del borcev NOB, za katere je varstvo najmanj zagotovljeno, so znova ugotovili na zadnji seji občinske skupščine v Trebnjem, ko so bili odborniki seznanjeni s poročilom komisije za zadeve borcev in invalidov. Čeprav se je predsednik občinskega odbora ZVB skupščini zahvaljeval za razumevanje, je vendarle pomoč, ki jo je zmogla dati občina — razmeroma skromna. Tako je znašal lani povprečni odpis družbenih dajatev od kmetijstva le 314 din na enega upravičenca.

Da je potrebno enotno urejati borčevske zadeve v vsej Sloveniji, so znova opozarjali Karel Ribič, Franjo Bulc, Franc Jevnikar in Ivan Bon. Omenili so tudi dejstvo, da kmet borec, tako kot vsak drug kmetovalec, izgubi pravico do zdravstvenega zavarovanja, če ne poravnata prispevkov.

Predsednik občinskega odbora ZVB Janko Oven je pojasnil, da je občinski odbor enoten način urejanja borčevskih problemov že zahteval, vendar je dobil odgovor, da tako zdaj še ne gre. Predsednik komisije za zadeve borcev NOV in invalidov je tudi dejal, da mnogi borci ne vedo za vse svoje pravice in da jih je treba z njimi seznaniti.

Predsednik Obs Ciril Pevec je opozoril predvsem na to, da sta zveza in republika poskrbeli za zaščito delavcev borcev, kmete borce pa prepustili občinam, kot da so se borili le za občino. To razlikovanje jasno dokazuje dosedanja praksa, ko občina daje olajšave od svojega dela družbenih dajatev od kmetijstva, republika in federacija pa olajšav ne dajeta.

To privede do tega, da kmetijska občina, kakršna je na

log komunalne skupnosti za socialno zavarovanje delavcev Novo mesto, po katerem naj bi se osnovna prispevna stopnja zvišala na 5,2 odst., dodatna stopnja pa ostala enaka.

Odborniki so se šele po dolgotrajni razpravi in dvakratnem glasovanju odločili za tak predlog, dodali pa so, da je v prihodnje potrebno razen finančnih podatkov pripraviti tudi podatke o obsegu zdravstvenih storitev. Menili so tudi, naj bi bila prispevna stopnja od opravljanja popoldanske obriti nižja kot od honorarnega dela, z dodatnim prispevkom pa bi kazalo obremeniti vse enako.

M. L.

Evidentirati - najboljši!

Ta del priprav na volitve naj bo končan do srede februarja — Priprave volilnega programa

Na petkovi seji volilne komisije pri občinski konferenci SZDL v Trebnjem so člani menili, da je potrebno takoj začeti evidentiranje kandidatov za poslance in odbornike, čeravno še ni znan volilni zakon in nekatere zadeve še niso jasne.

Evidentiranje naj bi bilo končano do sredine februarja, za poslance ter za vodilna mesta v občinski skupščini pa že prej. Vse organizacije bodo dobile tudi pismena navodila, naj evidentiranje opravijo na svojih sestankih, ki so posvečeni tudi drugim zadevam.

Volilna komisija je sklenila, naj izvršni odbor občinske konference SZDL pripravi skupaj s strokovnjaki s posameznih področij volilni program, ki naj bo jasn, kratek in vsem razumljiv.

Oblikovala je tudi kriterije, ki naj veljajo pri izbiri kandidatov za odbornike in poslance, in pri tem poudarjala zlasti čut odgovornosti in smisel za družbeno-politično delovanje.

Po mnenju komisije je v predvolilni akciji posebno važno sodelovanje sindikatov, pri čemer se je treba tudi prizadevati, da bo sestava občinske skupščine v prihodnje res odraz razmer v občini. Doslej so imeli v občinskem zboru večino kmetovalci, v prihodnje pa je treba razmerja pravilno upoštevati.

Na seji so obravnavali nekatere predloge za poslance, s tem pa evidentiranje še zdaleč ni končano. Ko bodo znana vsa imena kandidatov, jih bomo objavili tudi v našem glasilu.

TREBANJSKE IVERI

■ VELIK DEL — DOMA. Mnogo Trebnjcev je letos silvestrovalo kar doma, saj gostišča niso bila prepolna. Tako je bilo v Grnadi razmeroma malo gostov, motel pa so napolnili predvsem gostje iz Zagreba in Ljubljane. V tem lokalnu so v novoletni noči izžrili čez pol milijona starih dinarjev.

■ NOBENIH POSREDOVANJ. Na mlinci v Trebnjem v prazničnih dneh niso imeli posebnega dela. Nikjer ni bilo treba posredovati, na srečo pa ni bilo niti prometnih nesreč.

■ ZAVIJANJE KRUHA IN PEČIVA. Občinska skupščina je na zadnji seji dopolnila pravilnik o kakovosti žitarc, mlevskih izdelkov, kruha in pečiva z odlokom o zavijanju pekovskih proizvodov. V njem je rečeno, da mora biti papir tolikšen, da zaščiti tisti del kruha, ki ga kupec prime z roko.

■ 16 NOVIH GARAZ. Komunal-

Prošnje in pritožbe — mimo občine

Vse kaže, da ne zaleže nobeno opozorilo: poročilo o delu komisije za prošnje in pritožbe za letošnje leto znova potrjuje, da so ljudje prepričani, da se spleča pritoževati samo na višja pritožbena mesta, čeravno od tam pošiljajo prošnje in pritožbe nazaj na občino. Letos so prebivalci trebanjske občine vložili 22 prošenj in pritožb, od tega le 3 občinski komisiji in kar 17 na urad izvršnega sveta skupščine SRS; večina pa je bila vrnjena občini. Značilno je tudi to, da število prošenj in pritožb ne narašča in da polovica vseh obravnava davčne zadeve.

Letos bo zadostovalo 7 odstotkov

Znano je, da se stanarina švedno sestoji iz dveh delov — iz tistega, ki ga prispeva stanovalec, in tistega, ki ga plačujejo delovne organizacije kot družbeno subvencijo. V trebanjski občini je lani znašala ta subvencija 12 odst. od denarja, ki ga delovne organizacije izločajo za stanovanjsko izgradnjo, letos pa bo zadostovalo le še 7 odst., ker se bodo kot vsako leto povečale dajatve stanovalec. Računi kažejo, da se bo letos nabralo 67.270 din subvencije.

Od motornih vozil — 4 odstotke

Ker morajo občine po novem republiškem zakonu predpisati vsaj 4 odst. prometnega davka od prodaje ali uvoza motornih vozil, je morala tudi trebanjska občinska skupščina povečati prometni davek od dosedanjih dveh odstotkov na štiri odstotke. Na predlog trebanjske Mercatorjeve enote GRADISČE je delno spremenila tudi odlok o prometnem davku od alkoholnih pijač. Po novem je prometni davek od nekaterih pijač spet različen, če pijačo prodajajo v trgovini ali v gostilni. V trgovini je stopnja prometnega davka nižja.

Šentrupert: seminar za mlade člane ZK

Decembra je bil v Šentrupertu ustanovljen aktiv mladih komunistov, ki so bili v zvezo sprejeti v zadnjih mesecih preteklega leta. Da bi mlade ljudi kar najbolje seznanili z zgodovinsko vlogo partije, problemi sodobnega delavskega gibanja in z razmerami, v katerih deluje krajevna organizacija ZK v Šentrupertu, bodo za člane aktiva priredili poseben seminar. Ki bo občasen in bo trajal do začetka aprila.

Veliki Gaber: začetek kmetijske šole

V Velikem Gabru se je ta teden začela večerna kmetijska šola, za katero se je delavski univerzi, ki je šola organizirala, prijavilo čez 20 kmetovalcev iz Velikega Gabra in okolice. Pouk bo trikrat po štiri ure na teden, trajal pa bo nekako do sredine marca. Značilno je, da je velik del prijavljencev pridelovalcev semenskega krompirja, manjkalo pa predvsem tisti kmetovalci, ki jim kmetijsko znanje najbolj manjka. Kasneje namerava delavska univerza prirediti še tečaj za traktoriste, kjer si bodo kmetički fantje in možje pridobili tudi izpite. Ta tečaj nameravajo organizirati v sodelovanju z AMD Trebnje.

ZA ZACETEK KAR USPEŠNO. V nedeljo je bil v šolski telodavnici v Trebnjem prvi del turnirja zimskega prvenstva Dolenjske v košarki. Čeprav je ta športna panoga v Trebnjem še malo razširjena, so se domačini kar dobro držali: premagali so ekipo TVD Partizana Straža in moštvo grmske kmetijske šole, razmeroma hudo pa so izgubili z Novim mestom in Metliko. Na sliki je prizor iz tekme Trebnje — Metlika. (Foto: Legan)

V Gribljah želijo industrijski tok

Občani iz Gribelj so na nedavni krajevni konferenci SZDL ocenili napeljavo industrijskega toka kot največji krajevni problem. Drogove imajo že dve leti pripravljene, zdaj pa so sklenili pomagati tudi s prostovoljnimi delom, če bo podjetje ELEKTRO pristalo na napeljavo toka. Na sestanku so ugotovili, da krajevna organizacija SZDL uspešno dela. Za lanskoro letošnje leto je članarina v celoti pobrana, v zadnjem času pa je organizacija pridobila tudi 15 novih članov. Nekaj pripomb je bilo izrečenih na račun KZ Črnomelj v zvezi s prodajo umetnih gnojil in organizacijo odkupa. Zeleli so, da bi te stvari uredili na podobni način kot v sosednji metliški zadrugi sicer pa so ljudje z novo zadržno trgovino zelo zadovoljni.

Pisatelj France Bevk spet v Dragatušu

Sredi decembra je obiskal učence osnovne šole v Dragatušu pisatelj France Bevk. Prvič je bil na šoli maja lani, ko so podeljevali bralne značke. Tedaj so ga mladi Dragatušani navdušeno sprejeli in ga prosili, naj še pride. Res je obljubo izpolnil. Ob zadnjem obisku v Dragatušu je pisatelj prebral nekaj odlomkov iz svojih del, odgovarjal je na vprašanja in si ogledal razstavo, posvečeno Ivanu Cankarju. Tudi tokrat so mladinskega pisatelja zelo lepo sprejeli. Po razgovoru z učenci pa se je France Bevk nekaj časa zadržal še v prijetnem pomenku z učiteljskim zborom.

K. W.

Mladina iz Butoraja med najboljšimi

Na nedavnem občnem zboru butorajske mladine so ugotovili, da je bil aktiv v preteklem letu zelo delaven. Organizirali so več kulturno-zabavnih prireditev, pomagali so graditi gasilski dom, sodelovali so v natečaju za Zupancičovo nagrado, za novo leto pa so priredili veselice večer. Mladi v Butoraju pa si letos želijo nekaj predavanj, ki bi jim koristila pri še širše zastavljenem delu.

K. W.

Odbor se dve leti ni sestajal

Pred dnevi je bila v Streljevcu pri Semicu sklicana krajevna konferenca SZDL, vendar je zaradi slabe udeležbe ni bilo. Da je med občani tako malo zanimanja za delo v organizaciji, ni nič čudnega, saj se najbrž zledujejo po odboru, ki se v zadnjih dveh letih ni niti enkrat sestajal. Vnovič je konferenca na Streljevcu sklicana za nedeljo, 12. januarja, ob 14. uri. Tokrat jo sklicuje občinska konferenca SZDL. Bo zdaj udeležba boljša?

K. W.

Za tuje jezike raste zanimanje

Za tečaje nemščine in angleščine po svidovizualni metodi je v črnomaljski občini vse več zanimanja. Tako da organizator tečajev Zavod za kulturno prosvetno dejavnost še težko dobi predavatelje. Dogovarjajo se z nekaterimi strokovnjaki in upajo, da bodo že januarja lahko začeli z novimi tečaji.

Se in še se otroci veselijo snega! Tudi med prazniki je bilo na vsakem gričku v mestu dosti sankalcev, smučarji pa so si našli prikladne terene izven mesta. (Foto: R. Bačar)

Ko bo imel Črnomelj 10.000 prebivalcev...

Sprejeti urbanistični program predvideva v naslednjih 30 letih v Črnomlju 7.000 do 10.000 prebivalcev - Domača industrija bo v tem času tako napredovala, da bo zaposlila vso odvečno delovno silo, ki se je doslej izseljevala drugam ali v tujino

Urbanistični program za črnomaljsko občino je bil sprejet na zadnji občinski seji, še pred potrditvijo pa ga je odbornikom pojasnjeval in odgovarjal na vprašanja eden izmed načrtovalcev inž. Mržek iz Ljubljane.

Program vsebuje elemente regionalnega plana republike in razvoj občine Črnomelj v naslednjih 20 do 30 letih. Tako so načrtovalci programa predvideli, da bo imela občina Črnomelj čez 20 let 24.500 prebivalcev in da bo Črnomelj s predmestnimi vasi imel 7.000 do 10.000 ljudi. Razvoj industrije je predviden predvsem v Črnomlju in v Semicu. Računajo, da bo tedaj domača industrija tako napredovala, da bo lahko zaposlila vso odvečno delovno silo, ki se zdaj izseljuje bodisi v druga industrijska središča doma ali v tujino.

Zanimiv je tudi planirani razvoj turizma, ki ima po programu bodočnost vse od Gribelj do Starega trga. Načrti za regulacijo Kolpe niso še narejeni, ker obstaja več predlogov za ureditev reke, vendar pa urbanistični program neglede na to predvideva rekreacijski center na Vinici, počitniška naselja pa v okolici Gribelj, Adlešič in Starega trga ob Kolpi. Za te kraje bo potrebno izdelati še zazidalne načrte. Bodočnost imajo tudi vinorodne gorice od Dobličke gore do Mihelje vasi, prav tako pa zimskošportno središče v Črmošnjicah.

Vsa ostala naselja bodo urejevali po sprejetem urbanističnem redu. Predvideno je, da bo občina posej omejevala gradnje zasebnih delavskih hiš v oddaljenih hiš v oddaljenih hribovitih krajih ter jih usmerjala v okolice Črnomlja ali Semicu, kjer so ljudje zaposleni.

V osnovnih smernicah urbanističnega programa so zajete tudi osnove za vodnogospodarsko ureditev, kanalizacijsko mrežo, osnove prometnega omrežja, trase daljnovodov in telefonsko omrežje, površine za razvoj naselij, poljedelske in gozdne površine, zaščitena in zavarovana območja ter območja, določena za posebne ureditve, predvidene po regionalnem republiškem planu ali po posebnih predpisih.

V skladu s smernicami tega programa je potrebno izdelati še urbanistični načrt za zazidalnimi načrti za ureditevno območje Črnomlja s predmestnimi naselji, kot so Do-

lenja vas, Kanižarica, Kočevje, Loka, Svibnik in Vojna vas, nadalje zazidalni načrt naselja Semič z zazidalnimi načrti obronkih naselij Sela, Trata, Vavpča vas, Vrtača in Kašča ter zazidalni načrt ožjega območja Vinice s Sečjim selom in Ogulinom, posebej pa še zazidalni načrt za rekreacijski center oz. mednarodni mladinski kamp na Vinici.

NA SEJI OBČINSKE SKUPŠČINE ČRNO MELJ

Slabi obeti ob vstopu v leto 1969

Osnovna urbanistična dokumentacija za občino Črnomelj vendarle sprejeta - V 9 mesecih leta 1968 slabši gospodarski uspehi kot leto dni prej - V občinskem proračunu manjka, še slabše pa bo v 1969

26. decembra sta se v Črnomlju sestala dva zborna občinske skupščine ter razpravljala o urbanistični dokumentaciji na področju občine, ki predvideva razvoj v naslednjih 20 letih. Sprejeti urbanistični program predvideva še izdelavo urbanističnega načrta za mesto Črnomelj z okolico. Usmerjevalne načrte za območje Semicu in Vinice ter zazidalne načrte za rekreacijsko področje v Gribljah, Adlešičih, Starem trgu, v območju vinorodnih goric ter v zimskošportnem središču v Črmošnjicah. Vsa druga naselja bodo urejevali na osnovi sprejetega urbanističnega reda.

V drugem delu seje je bila na dnevnem redu razprava o 9-mesečnih uspehih v gospodarstvu ter informacija o stanju občinskega proračuna. Podatki o 9-mesečnih periodičnih obračunih kažejo, da so ustvarile gospodarske organizacije v občini za 125,861.000 din fakturirane re-

alizacije, kar je za 3,6 odst. več kot v tem času lani. Ta uspeh pa močno zmanjšuje dejstvo, da so letos narasle zaloge izdelkov in trgovskega blaga, razen tega imajo podjetja več dolžnikov. Celotni ustvarjeni dohodek ni na lanski ravni, upajo pa, da se bodo podatki v zadnjih 3 mesecih nekoliko popravili.

V občinskem proračunu se je v 9 mesecih letos zbralo le okoli 80 odst. planiranih dohodkov, temu primerni pa so tudi izdatki. Težave se proti koncu leta še stopnjujejo, ker bo manjkalo okoli 300.000 za plačilo anuitet za posojila ter še okoli 100.000 din za druge neparvane obveznosti. Kakor so na seji obvestili

Delovni dogovor petih vasi

Semiški odbornik Franc Kapš je sklical sestaneke za pet vasi, kjer so se dogovorili za gradnjo vodovoda v dveh etapah. Malo takih!

Decembra so se zbrali v Nestopli vasi pri Semicu vaščani te vasi, prišli pa so še s Trebnjega vrha, Starihovega vrha, Lipovca iz Brezja ter s Pugheda. Sestanek je sklical semiški odbornik Franc Kapš, da bi se vaščani petih vasi dogovorili za gradnjo vodovoda v dveh etapah. Sklenjeno je bilo, da bodo najprej glavno cev potegnili od Sadinje vasi do roške cerkve, v drugem delu gradnje pa bo vsaka vas naredila

svoj odcep in napeljavo v hiše. Navzoči so sklenili, da bo vsako gospodinjstvo za prvi del gradnje prispevalo 1.000 din ter okoli 80 m izkopa in zasutja glavne cevi. Odbornik pa je obljubil, da bo skušal pri krajevni skupnosti izposlovati strojnika in vrtalni stroj, morda še razstrelivo. Vsaka vas pa bo posebej določila, kaj bo s starejšimi občani, ki prispevka ne bodo mogli plačati. Kdor pa bi se sodelovanju v tej skupni akciji povsem odrekel, bo moral podpisati, da ne bo imel ne on ne njegovi nasledniki pravice do vodovodnega priključka, dokler ne plačajo dvojnega prispevka.

Gradbena dela bo vodil poseben odbor, v katerem so predstavniki vseh petih vasi; predsednik odbora je Franc Kapš. Vodovod bo zgrajen predvidoma do leta 1970.

JOZE HUTAR

Pri Skubicu zaprto

Zaradi neplačanih davčnih obveznosti in slabega vodenja materialnega knjigovodstva so tako po novem letu v Črnomlju zaprti gostilno Skubic. Komisija, ki je ugotovila več nepravilnosti in utajo davščin, je lokal zaprla za 13 mesecev oziroma dotlej, dokler ne bodo obveznosti plačane.

vsak četrtek

BBBBBBBBBBBBBB

ZA MLADE PO SRCU

BBBBBBBBBBBBBB

Mladini iz Gradca

Vsem mladinkam in mladincem iz Gradca, kakor tudi bračcem Došenjskega lista in svojcem voščil srečno in veselo leto 1969 vojsak Branko Pezdirc iz Dobrinje pri Banjaluki.

Koliko šol bo v Poljanski dolini?

V Poljanski dolini so tri osnovne šole, otrok pa je le za eno - Začeli so se prvi resni razgovori o reorganizaciji šolstva

Na nedavnem sestanku v Starem trgu ob Kolpi so predstavniki občinskih skupščin Kočevje in Črnomelj ter predstavniki ustanov s področja šolstva razpravljali o reorganizaciji šolstva v Poljanski dolini. Na tem območju so namreč 3 osnovne šole, v vseh treh pa je komaj toliko učencev, da bi z njimi lahko napolnili eno popolno osemletko.

Po enem izmed predlogov naj bi vse tri šole (v Starem trgu, Predgradu in Vimolju) združili v eno, ki naj bi imela sedež v Starem trgu. Tu naj bi združili tudi učne pripomočke in šolski inventar. Šola naj bi dobila manjši avtobus. Hišnik, ki bi bil hkrati sofer, pa bi vozil otroke iz oddaljenih krajev v šolo in domov. Če bi to zamisel uresničili, bi bil pouk boljši, šola bi imela več učil in popolnejšo knjižnico, učitelji bi delali manj nadur, razlik v znanju učencev ne bi bilo, izboljšalo bi se samoupravljanje na šoli itd.

Vendar vsa zadeva le ni tako preprosta. Med temi krajji, predvsem med Starim trgov in Predgradom, so stara trenja, ki bi jih bilo treba v korist otrok in vseh prebivalcev Poljanske doline pozabiti. Tukega mnenja so bili skoraj vsi prisotni na tem sestanku.

Sklenili so tudi, naj o reorganizaciji šolstva razpravljajo občani prizadetih vasi na sestankih krajevnih organizacij SZDL. Na teh sestankih naj bi prebivalce Poljanske doline seznanili s sedanjim stanjem šolstva in nakazali, kako naj bi šolstvo na tem območju postopoma izboljšali.

V naslednjih nekaj mesecih bo izdelan tudi idejni program o adaptaciji šole v Starem trgu in o gradnji nove šole ter ureditvi primernih stanovanj za učitelje. O vsem tem bodo obveščeni tudi odborniki obeh občinskih skupščin.

Tako se bo v naslednjem obdobju le začelo resno razpravljati, kako bi uredili šolstvo na tem območju tako, da bo najbolj v korist učencem. Predvidenih je več sestankov na raznih ravneh, ker vsi, ki so bili na sestanku, menijo, da bo delo opravljeno dobro le, če ga bodo opravili temeljito. V sporazumu z vsemi prebivalci Poljanske doline - vse to pa zahteva precej časa. Po nekaterih mnenjih, ki so najbolj optimistična, bo to delo opravljeno kvečjemu do prihodnjega šolskega leta.

Za Darinko: nova darila

V zadnjih 14 dneh je blagajna našega lista dobila naslednje nove darove za slepo Darinko v Suhi krajini, ki si želi gramofon oziroma transistorski sprejemnik; poslali so ji:

Anica Bevk iz Metlike 20 din, Fanika Štrum iz Ljubljane 15 din, Josipina Delatut iz Slovenske Bistrice 50 din, Anton Zevnik iz Čadraž št. 6 20 din, Pepec Rangus iz Čadraž št. 5 10 din, Marija Rosina iz Dobove 20 din in Ljubo Nenadič iz Novega mesta 5 dinarjev. Skupno na novo zbrano 140 dinarjev, ki smo jih medtem že poslali Darinki.

Vsem plemenitim darovalcem: ISKRENA HVALA!

Uredništvo
Dol. lista

Janez Vipotnik v Novem mestu

Predsednik republiške konference SZDL Janez Vipotnik in sekretar republiške konference SZDL Lado Beznik sta 7. januarja obiskala Novo mesto. S predstavniki družbeno-političnih organizacij in ObS Novo mesto sta razpravljala o pripravah na bližnje volitve v skupščine, nato pa obiskala še Industrijo motornih vozil.

Mleko pod Trško goro!

Inšpekcije zahtevajo izselitev zbiralnice mleka iz stare novomeške pošte - Rok: do 1. maja!

Novomeški inšpektorji so že večkrat opozorili »Ljubljanske mlekarn«, naj uredijo svojo zbiralnico mleka v prostorih stare novomeške pošte. Ker opozorila niso zalegla, so inšpektorji izdali ljubljanskemu podjetju odločbo, da mora zbiralnico urediti do 1. maja 1969, sicer bodo prepovedali zbiranje mleka. »Ljubljanske mlekarn« so odločbo razumele tudi tako, da morajo zbiralnico iz neprimernih prostorov stare novomeške pošte izseliti.

Z odločbo z dne 17. oktobra 1968 so inšpektorji naložili »Ljubljanskim mlekarnam« vrsto del, ki jih morajo opraviti do 1. maja 1969, da jim bo še dovoljeno imeti zbiralnico na območju Novega mesta.

Odločba zahteva od ljubljanskega podjetja, da mora urediti primeren prostor za prevzem mleka z napravo za pranje mlekarskih vrčev, zagotoviti hlajenje mleka, imeti priložen laboratorij za kontrolo (če bo mleko še nadalje samo kontroliralo), skladišče, garderobo in sanitarije.

»Ljubljanske mlekarn« so poskušale prej rešiti vprašanje zbiralnice. Tako so se dogovarjale z novomeškim mešarskim podjetjem, da bi kupile njegovo hladilnico, kasneje pa so načrt spremenile in se odločile, da bodo v Ločni postavile novo zbiralnico. Ko pa je ljubljansko podjetje ugotovilo, da z novo gradnjo zbiralnice ne bo moglo urediti do roka, določenega z odločbo inšpekcije, se je dogovorilo z novomeško kmetijsko zadruzo, da bo uredilo zbiralnico v njeni bivši silnici pod Trško goro. Bivšo silnico pod Trško go-

ro bodo »Ljubljanske mlekarn«, kot je ugotovila komisija, ki si je prostore ogledala, lahko preuredile v zbiralnico in tudi do roka, navedenega z odločbo.

Kmetijski inštitut Slovenije je medtem že naredil načrte za preureditev stavbe, v kateri bo nova zbiralnica. Načrt predvideva med drugim napeljavo močnejšega vodovoda iz Mačkovca, »Ljubljanske mlekarn« pa bodo razširile tudi dovozno cesto.

Odkod in koliko denarja za družbene potrebe

Kolikšne so zahteve in dejanske najnujnejše potrebe v novomeški občini, ki jih bo potreba kriti s proračunskimi dohodki, je znano. Niso pa bili do seje občinske skupščine 27. decembra še znani viri dohodkov proračuna niti njihova višina. Na seji so razpravljali o dohodkih in kritju potreb splošne prostornje v občini Novo mesto v letu 1969.

Če bi upoštevali izračune in priporočila republike, bi imel proračun občine en odstotek manj dohodkov kot letos. Potrebe pa so se brez dvoma povečale, npr. glede vzgoje in izobraževanja, na-

Tudi na Posebni šoli v Šmihelu se je ustavil dedek Mraz, ki je prišel iz »KRKE«. Bogato je obdaril učence. Če ga ne bi poslal delovni kolektiv tovarne zdravil s polnim košem, verjetno tudi Čiganček Marjan (na sliki) ne bi bil tako nasmejan.

rojima sedaj tudi gradnjo šole v Bršlinu. Pomemben je sklep, sprejet na tej seji, o gradnji nove šole v Šmarjeti. Če bo mogoče dobiti k lastnim sredstvom razliko v posojilih, bi pričeli graditi vse tri šole v letu 1969. Vsekakor bodo priprave za gradnjo šol opravljene.

V nedeljo o uveljavljanju mladih

V nedeljo, 12. januarja ob 8.30, se bo v novomeški sindikalni dvorani pričela redna letna konferenca mladine iz novomeške občine. Razpravljali bodo predvsem o tem, ali se mladi lahko uveljavijo in kako. Sprejeti bodo tudi pravila občinske mladinske organizacije.

Zemljišča za šolo!

Okoli 880.000 din bodo odsteli lastnikom zemljišč, na katerih bodo predvidoma že letos pričeli graditi grmsko šolo. Zadnje sporazumne odkupe so napravili ob koncu prejšnjega leta. Odkupljenih zemljišč je nekaj več kot 1,5 ha.

Presenečenje na Prevolah

Učitelji, starši in drugi občani na Prevolah se iskreno zahvaljujejo novomeškemu podjetju VODOVOD, ker je obdarilo za novo leto vse učence, ki obiskujejo prevolsko šolo. Za izkazano pozornost so hvaležni zlasti učenci, ki jim dedek Mraz še nikoli ni bil tako naklonjen.

„Daj-dam“ samoupravljanje

Svet za finance je konec decembra 1968 kot samoupravni organ samoupravno odločal o denarju za kulturne zavode v občini. Po predlogu sveta za kulturo naj bi odobrili iz proračuna naslednjo pomoč:

Dolenjskemu muzeju 25 tisoč din, Studijski knjižnici 20.000 din, Zavodu za kulturno prosvetno dejavnost 40.000 din in Zavodu za spomeniško varstvo 25 tisoč dinarjev. Ti zneski so pogoj, ki ga je treba izpolniti, da bo republiški sklad za kulturo nakazal naštetim organizacijam skupno 130.000 din pomoči.

Ker v proračunu ni dovolj denarja (v občinskem sevedu!), je svet za finan-

ce odobrili manj denarja, kot je bilo zahtevano. Dolenjskemu muzeju 20.000 din, Studijski knjižnici 13.500 din, Zavodu za kulturno prosvetno dejavnost 20.000 din in Zavodu za spomeniško varstvo 12.500 din.

Pogoji, ki jih je postavil republiški sklad za kulturo, niso izpolnjeni s pomočjo, ki jo je lahko dodelil občinski proračun. Prizadete kulturne organizacije in zavodi iz novomeške občine so morali s svojo prizadevnostjo poskušati manjkajočo sredstva, da jim ne bi ušla republiška dotacija. Kljub vsemu pa lahko ugotovimo, da je takšno »daj-dam« samoupravljanje bliže bančni poslovnosti kot pa samoupravljanju.

Se bo kdo zavzel za Ismeta?

V torek, 7. januarja, so v Novem mestu srečali slabo občenega dedka, ki je kupoval hlače. Ko so ga ljudje, ki jim je vzbudil pozornost, vprašali, odkod in čigav je, je povedal, da se je pripeljal iz Semiča, kjer stane pri Čiganu Ivanu, piše se pa Ismet Mustić. Ismet je povedal, da je brez matere, oče pa prestopa kazen. Za 9-letnega Ismeta se je začel zanimati novomeški center za socialno delo.

Trinajste podpore

Novomeški center za socialno delo je podelil pred novim letom nekaterim socialno ogroženim družinam v občini izredno (trinajsto) socialno pomoč. Denar so izročili obdarovancem delavci centra, ko so obiskali socialne podpirance.

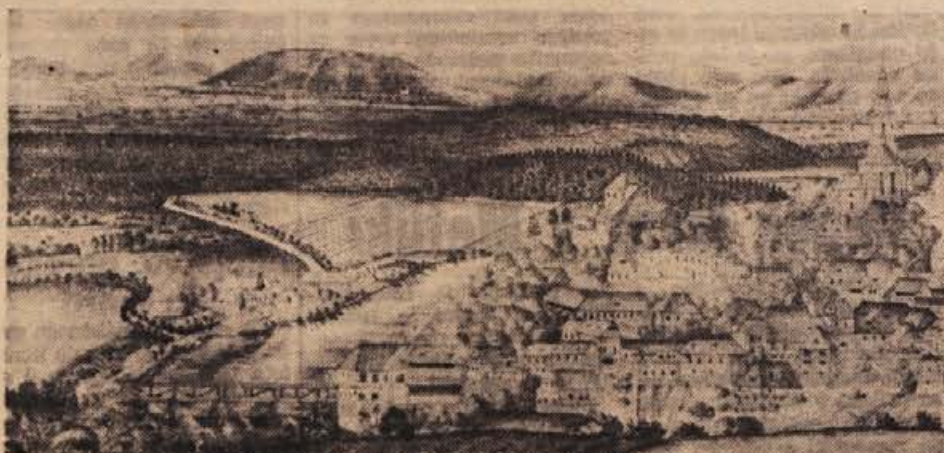
Področna posvetovanja

Po 15. januarju organizira občinska konferenca SZDL Novo mesto sestanke vodstev krajevnih konferenc SZDL in zastopnikov drugih množičnih organizacij. Na teh posvetih bodo analizirali dejavnost krajevnih družbeno-političnih organizacij, razpravljali bodo še o pripravah na skupščinske volitve in delu odbornikov.

V teh dneh bodo stekla tudi običajna področna posvetovanja v večjih občinskih središčih Novem mestu, Šentjerneju, Straži, Dolenjskih Toplicah in Žužemberku.

NOVO MESTO V PODOBI

Oton Škola: NOVO MESTO 1836

Med nastankom Kochove podobe Novega mesta ki smo jo objavili v novostni številki, in Skolove akvarelne risbe, ki jo danes objavljamo, je preteklo skoraj 150 let. Iz tega časa nam do sedaj ni znana nobena upodobitev našega mesta. Prav v tem področju pa je Novo mesto doživljalo nekaj sprememb v svoji podobi in v svoji vlogi na takratnem Dolenjskem. Da so požari in kušne bolezni bili skoraj stalni gosti, je znano. Mesto je takrat izgubilo tri svoje podružne cerkvice: Jurjevo, ki so jo prezidali v šanovanjsko hišo (danes oddelek muzeja NOB), Martinovo pri mestnem spitalu, kjer so 1779 sezidali poslopje Kresije (danes Studijska knjižnica) in Katarinino, ki je z okoliščino vred pogorela 1794 in je niso več obnovili (danes Kidričev trg). Mestno obeldje so začeli deloma podirati, ostali so le nekateri stolpi in del obaldja na Šancah. Nekateri sledovi so vidni tudi še ob Solski ulici nad mestnim malinom. Na Glavnem trgu je bila obnovljena mestna hiša s stolpovcem, na zahodnem koncu mesta pa so nad Krko sezidali novo vojašnico za garnizijo, ki jo je Novo mesto imelo od 1749.

Z upravnimi reformami Marije Terezije je bilo 1749 osnovano okrajno glavarstvo, ki je obsegalo

vso pokrajino od Save do Krase in od Ljubljanske barje do Kolpe ter Gorjanec, tj. vso Dolenjsko. Novo mesto je bilo njeno upravno in s ustanovitvijo gimnazije 1746 tudi kulturno središče.

Na prvi sliki vidimo jugovzhodno polovico mesta med Kapitljem in Krko s pogledom na Kandijo in gradico Kamen ter Novi dvor in s hišami, ki se stiskajo od mostu proti franciškanskemu samostanu. V sredni sliki je dobro vidna v hišo prezidana Jurjeva cerkev, višje levo od nje hiša, ki je bila tisti čas v lasti družine Škola (Zdravstveni dom Meji vrti) in za njim mestni stolp, danes Fajdičova hiša med Bregom in Šancaми. V ozadju se vije cesta proti Straži.

Druga slika kaže severovzhodni del mesta med Kapitljem in vojašnico, današnjim sodiščem. Nad franciškanskim samostanom levo je vidna še Florjanova cerkev, desno od cerkvenega stolpa pa trg na kraju nekdanje Katarinine cerkve s pogledom proti Vratom in na kapucinški samostan, dograjen leta 1672, danes Potovalno-prometni urad Gorjanec. Desno od tega trga je dobro vidno poslopje današnje Studijske knjižnice s prislonjenim stolpom ob Vratih. V ozadju se vije cesta čez Marof proti Ljubljani.

VLADO DIJAK:

MLADO MESTO

Ce prideš v majhno mesto, dobro premisli, kako se boš obnašal. Predvsem bodi oprezen pri pijačih! Če že zahreješ po kakšnem kozarčku, stori to doma, v hotelski sobi ali pri točilni mizi! Na mizi imej steklenico rogaške matine, najbolje pa je, če ljudem kar precej poveš, da imaš čir na želodcu ali (še bolj imenitno) raka! Tako boš postal ljudem nad vse simpatičen.

Ce si šel dva dni zapored v eno in isto kavarno, nikar ne zavij vanjo še tretji dan! To javnemu mnenju ne bi ostalo neznano. Brž bi te ostalci v kategorijo kavarniških posedačev, ki so po rangu enaki razvratnežem.

»Ah, pustite ga,« bodo govorili o tebi, »to je kavarniški pridanič.« In četudi bi se po treh dneh za vedno umaxnil iz kavarne, bi še po desetih letih govorili: »Ah, nekaj časa je venomer svetil po kavarnah!«

Ce si najdeš prijeto družbo, bodo govorili, da se rad pajdašiš. Ce pa je ne najdeš, boš na vsem lepem postal čudak, mestni problem.

Ce si mlad in si najdeš de-

— Ali vam je res vedno toplo, kadar ste v mojem naročju?

kle, te bodo razglasili za babjeka. Ce pa ne, boš mrka oseba s kompleksi, asocialen in problematičen tip!

Ce boš na kakršni koli konferenci zaprosil za besedo, boš vsiljivec, ki ne pozna problematike mesta, a bi se kljub temu rad uveljavil.

Ce ne prideš na konferenco, te bodo opravljali, da si sumljiv, apolitičen, današnjemu času celo sovražen tip

Ce boš starejšemu človeku pomagal obleči plašč, bodo govorili, da si komolčar. Ce na, boš neljubezniv in primitiven.

Ce po končan prireditvi kulturno-umetniškega društva »Pila« odideš iz dvorane prvi, si človek, ki zanika in podcenjuje kulturne dosežke majhnega mesta. Ce odideš med zadnjimi, bodo namigovali, da zasleduješ neko ga v dvorani.

Ce si oženjen, boš moral ljudem pojasniti, ali si se oženil iz ljubezni ali iz materialnih vzrokov.

Ce nisi, boš moral pojasniti, zakaj še čakaš, in razložiti svoj odnos do legalizacije umetnega splava

Ej, ko prideš v majhno mesto, boš čudak ali pa pridanič.

Lojze Jakopič:

14

AKCIJA "rdeča gos"

Baje je bil doma varnostnik, nato v neki akciji ujet, zaprt in poslan v taborišče. Tu se je dobro obnašal in bil precej pripravljen sodelovati v naših akcijah.

»Gregor iz Ljubljane?« sem ponavljal podatke na glas. »In praviš, da si preveril njegov primer?« Tiger je počakal z jedjo.

»Tega nisem trdil. Tudi ga nisem jaz povezal v trojko niti ne določil za akcijo proti Plevniku.« — Tako na videz nepomembno dejstvo me je malce vznemirila. Zaskrbel me je Tigrova organizacija. Varnostne trojke bi morale biti temeljito pregledane in preizkušene. Tako je bilo pravilo doma. Podobne bojne trojke v domovini so opravljale najpomembnejše in najodločnejše naloge. Pokaral sem Tigra.

»To je propust. Lahko zelo usoden za nas vse in našo organizacijo v taborišču!« — Tokrat se je Tiger razjezil.

»Kaj to tebi mar, če jo kaniš v kratkem pobrisati!« Menažka mi je skoraj padla iz rok od presenečenja in ogorčenja. Zagledal sem se v Tigra, v njegove oči, v katerih sem hotel takoj, v tem trenutku dognati in ugotoviti, ali mi je sovražnik ali prijatelj. Tvegati sem vse in priznal.

»Kako si to izvedel?« — Tiger se je zmagozlasno nasmehnil. Njegov smeh je bil prijateljski, toda s kancem užaljenosti. Nikakor nevošljivosti.

»Mi zvemo vse. Naša šola!« — Postal je trd, hladen in preteč. Z nami se nihče ne bo šalil ali celo igral. Zdaj jaz sprašujem tebe. Po kakšnem nalogu odhajaš in kdo ti bo dal to možnost?« — Zapičil je vame svoje ostre svetlo modre oči. Opazil sem njegovo napetost. Bil je pripravljen vreči se name in me zadaviti z golimi rokami, samo da bi preprečil nevarnost, za katero je smatral, da prihaja od mene. Hotel sem ga pomiriti.

»Mi ne zaupaš?« — Ni odmaknil oči.

»Ne popolnoma!«

»Zakaj?«

»Povej sam, v čem si sumljiv. Opažoval sem te ves čas, zaupal sem ti, ti pa si medtem pripravil pobeg iz taborišča. Pripravil in drugi ti pri tem pomagajo.

»Kaj te moti, Tiger? Poznaš naše delo. Nikomur ne smemo povedati vsega.« Tiger je odmaknil oči. Zajel je iz menažke, da mu ni bilo treba odgovoriti. Nadaljeval sem. »Moraš mi zaupati, kot si mi doslej. In taborišča odhajam po našem nalogu in z našo pomočjo. Gestapo bi me uničil že na prvem pragu, če bi vedel za moje namere in možnosti.«

»Ni čisto tako. Tisto, da si bil kot

parizan v Ljubljani, tam prijet in poslan v taborišče, mi še danes ne gre v glavo. Pa še nekaterim drugim v našem odboru, čeprav jim tvojega posebnega primera nisem pravil. Zelo se nekateri zanimajo zate. Nekaterim si sumljiv, drugim zanimiv.«

Posebna nevarnost, o kateri je govoril Tiger, mi je vrnila odločnost. Nisem imel več namena prepričati ga o svoji nedolžnosti, ampak mu kot predpostavljeni ukazati.

»Da boš ugotovil mojo nedolžnost in pomembnost, boš imel čas po vojni, če jo le preživiva. V danem položaju prejemaš od mene ukaze in izpolni jih boš, če mi osebno zaupaš ali ne. To je tvoj notranji problem. Naš skupni je pomembnejši. Zahtevam, da mi pri priči poveš, kje, od koga in v kakšnem okolju si zvedel, da nameram pobegniti iz taborišča. Povem ti resnico, da sta do sedaj za moj načrt vedela samo dva: jaz sam in še nekdo iz vodstva taboriščne tajne organizacije. Silno pomembno je, da odkrijemo, kdo je to novico sprožil. To nalogo prevzameš.« Tiger je popolnoma spreminil svoj uporni ton. Zgrbil se je in postal poslušen. Discipliniran.

»O tem da boš verjetno pobegnil iz taborišča, mi je povedal Gregor.«

»Je to isti Gregor, ki ga oče Sebastijan ni hotel sprejeti v transport iz naše trojke, ki je šla za Plevnikom?«

»Da, isti Gregor!«

»Povej vse, kaj ve Gregor o meni in v kakšni zvezi je omenil moj nameravni pobeg.«

Tiger je nekoliko pomislil. Skušal je v sebi obnoviti pogovor z Gregorjem, da bi mu ne ušla kakšna odločujoča malenkost. Spoznal je, da z Gregorjem nekaj ni v redu, če je v redu z mano. Ali pa je nekaj narobe z očetom Sebastijanom. Potrdil se je obnoviti razgovor.

»Ko smo delali načrt za Plevnikovo likvidacijo, je Gregor nenadoma vprašal: Je to isti Plevnik iz Ljubljane, s katerim je prišel v taborišče tisti Italijan Copecio? Ko smo mu pritrdili, je izjavil: Nevaren človek tisti Italijan k. je v resnici Slovenec. samo da nihče ne ve za koga dela. Baje dela v taborišču celo za gestapo, v Ljubljani je delal pa za Italijane. Angieže in za partizane Plevnika bomo ubili, lažni Copecio nam bo pa ušel. Baje pripravljajo pobeg iz taborišča, s pomočjo gestapa. Smo organizirali trojko tudi zanj? — Ne, sem mu odvrnil Italijan je in za Ljubljano, za naše ljudi v domovini ni nevaren. Ga bomo že prijeli po vojni. Od kod veš toliko o tem Italijanu, sem vprašal Gregorja. Ta je odgovoril: Od Plevnika, saj ste mi sami naročili, naj se Plevniku čim bolj približam. O Italijanu Copeciu mi je vse povedal, celo to, da ga gestapo sumi, da je specialni angleški vohun ki je prišel v Nemčijo s posebno nalogo. Zato menijo, da bo pobegnil iz taborišča. Mora pobegniti ali pa umreti. S svojo nalogo in skrivnostjo v taborišču ne sme ostati. Predlagam, da ga likvidiramo, — je zaključil svoje poročilo Gregor, jaz pa sem mu odgovoril, da bo o tem odločilo vodstvo.«

MIODRAG STOJANOVIČ:

LISICA IN VRAN

Mea potjo je lisica opazila vrana, ki je sedel na veji. V kljuno je imel čudovit košček polnomastnega sira. Lisica pa je bila lačna in je sklenila vrana opehariti.

»Hej, vran, ali veš, da te žena vara?«

»Vem,« je mirno rekel vran, potem ko je varno spravil sir pod perut.

»Vara me z mojim šefom, pa kaj potlej?« Lisica je kar pozelenela od jeze.

Kmalu zatem je lisica spet začela:

»Veš, poznam nekega pisatelja, ki živi samo od pisateljevanja,« je zviho rekla lisica.

»Tudi jaz poznam enega. Toda ta živi od prepsovanjanja,« ji je odgovoril vran.

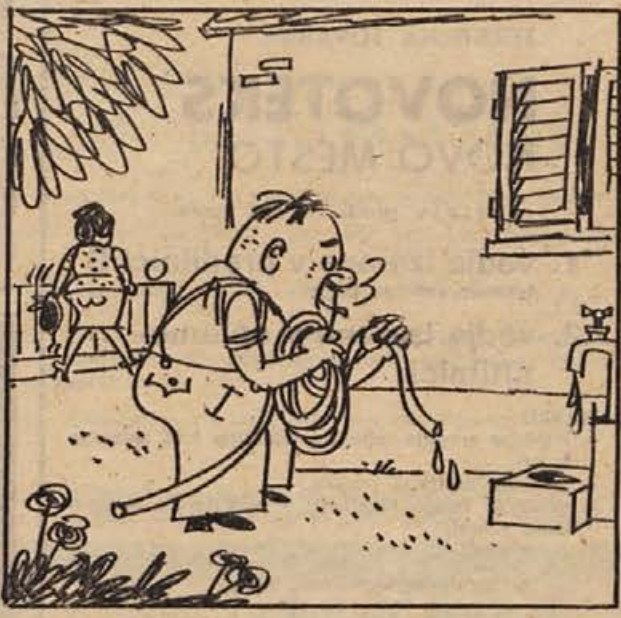
Potem je lisica zaprosila za 14 dni neplačanega dopusta, da bi se domislila učinkovite prevare. Potem je spet prišla k vranu.

»Hej, vran, že veš, da je nogometaš Džajič podpisal pogodbo z nekim klubom za komaj 700.000 starih dinarjev!« je rekla lisica.

Vran je zmiril od začudenja in izpustil sir.

NAUK: Džajič ne sme podpisati pogodbe za tako majhno vsoto!

PARADIŽNIK ZA VOLANOM

10. Paradižnik je obesil cev na okno avtomobila, tako da je molela v kabino in skočil za hišo k pipi gledat, kako, da je voda prenehala teči. Vzrok je bil brž odkrit. Na cevi je stala gospa Ribizljeva, ki je prišla po ščepec soli in se pri tem zaklenetala s Klaro! — »Oh, oprostite!« je

zažgolela in odskočila s cevi. »Sem slišala, da potujete! se je zgovorno lotila Paradižnika.

Tudi Paradižnik ni bil nedostopen za kramljanje. Zgrabil je za besedo. Premleli so še enkrat ves načrt potovanja: Ljubljana, Gorenjska, morie... — »No, naj grem!« je končno za-

ključila Ribizljeva. Udarilo je že poldan, njeno kosilo pa je bilo še v mreži! — Paradižnik je zdaj stopil k pipi in jo privil, potem je potegnil k sebi cev in jo zvil v kolobar. Obesil jo je na garažo. — Pol ure zatem sta stala Paradižnikova s kovčki v rokah pred avtomobilom, ki je bil še poln rosnih kapljic.

DVA DNI

še čakamo
na rešitev
vaše novoletne
križanke

**ČE V VAŠEM
DELOVNEM
KOLEKTIVU NI
POVERJENIKA
PREŠERNOVE
DRUŽBE,
POSTANITE
TO VI.**

Vlagajte pri

**DOLENJSKI BANKI
IN HRANILNICI**

v Novem mestu

ter pri njenih poslov-
nih enotah v Krškem,
Metliki in Trebnjem!

PRODAMO

zidno in strešno
opeko

in nekaj raznega gradbe-
nega materiala.

Vprašajte v hotelu ME-
TROPOL v Novem mestu!

MALI OGLAS

Ki ga objavite v Dolenjskem
listu — zanesljiv uspeh! Pre-
bere ga 130 tisoč gospodinj,
vdovcev, smetovalec, dijakov,
uslužbenk in vojakov doma in
po svetu! — Poskusite!

OBVESTILO

Sporočam cenjenim strankam, da sem
ODPRL

krojaško delavnico

v Dalmatinovi ulici (bivši materinski dom)

SE PRIPOROCAM!

»KROJAŠTVO«

JOŽE MAJERLE — NOVO MESTO

TEKSTILNA TOVARNA

NOVOTEKS NOVO MESTO

razglašča prosta delovna mesta:

1. vodja izmene v predilnici II
(česane volnene preje)

**2. vodja izmene v opleme-
nilnici**

POGOJI:

- končana srednja tehniška tekstilna šola ustrezne smeri,
- zaželena ustrezna praksa,
- prednost imajo kandidati z odsluženim kadrovskim rokom.

K sodelovanju vabimo tudi

mlajše delavce s končano osemletko

Prednost imajo kandidati z odsluženim kadrovskim rokom.

Prijave sprejema kadrovski oddelček podjetja do
vključno 15. januarja 1969.

POZIV DAVČNE UPRAVE V TREBNJEM

Občinska skupščina Trebnje — davčna uprava poziva vse prispevne in davčne zavezance, katerim se predpisujejo prispevki oziroma davki glede na lohodek, ki so ga dosegli v letu 1968, da v smislu 148. člena zakona o prispevkih in davkih občanov (Uradni list SRS št. 7/67 in 40/68)

**predložijo napoved o celotnem do-
hodku, doseženem v preteklem letu**

Enako morajo vložiti napovedi tudi vsi lastniki zgradb, ki dajejo stanovanjske in ostale prostore v najem, bodisi gospodarskim organizacijam ali zasebnikom proti plačilu v gotovini ali uslugam.

Razen navedenih zavezancev morajo vložiti napovedi vsi zavezanci, katerih osebni prejemki so v letu 1968 presegli 20.000 din.

Zavezanci, ki imajo hibridno trto, naj prijavijo morebitne spremembe na sedežu KU ali na davčni upravi občinske skupščine Trebnje.

Napovedi morajo biti vložene najpozneje do 31. 1. 1969.

Tiskovine za vložitev napovedi bodo na razpolago pri davčni upravi občinske skupščine Trebnje, soba št. 3/1.

Stevilka: 422-01/67-3

Datum: 6. 1. 1969

DAVČNA UPRAVA
OBCINSKE SKUPSCINE TREBNJE

LJUBITELJI NARAVE,

Mnogi iščejo v svetu, ki jih obdaja, razvedrilo in počitek po delu. Prav tako pa jim njihovo ljubiteljsstvo hkrati prinaša tudi koristi. Na mnoga vprašanja do-
stoj tudi vrtničarji in rejci malih živali niso mogli najti odgovorov, ker niso imeli pri roki tovrstne li-
terature, zlasti ne praktičnih nasvetov. Nova me-
sečna revija, ki bo pričela izhajati s 1. januarjem
1969, bo nekakšen domači obzornik, nekakšen pri-
ročnik, v katerem bodo prijatelji rastlin, živali in
narave našli tisto, kar potrebujejo. Naj naštejemo
samo nekatere področja iz vsebine nove revije: so-
lenjadni, sadni in cvetlični vrtni, živali v domu in
sunaž doma, čebele, sobni akvariji, zdravilna zelišča,
ureditev okolice doma in naselij itd

naročite na naslov ČP »Kmečki glas«, Ljubljana, Miklošičeva 4, p. p. 47

1. 2. ? 3.!

Res 1. februarja — 3. DNP!

Komisija za delovna razmerja pri
Gospodarski zbornici SR Slovenije

objavlja prosto delovno mesto

**strokovnega sodelavca za strokovni
odbor za gostinstvo in turizem in
strokovni odbor za obrt v Krškem**

Pogoji: višja izobrazba ekonomske ali upravne
smeri, 5 let ustreznih delovnih izkušenj.

Za delovno mesto se zahteva poskusno delo do
dveh mesecev.

Osebni dohodek po pravilniku. Objava velja 30 dni.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe z dokazili
in podrobnim opisom dosedanjega dela tajništvu
Gospodarske zbornice SR Slovenije, Ljubljana, Ti-
tova 19.

Poziv k

vložitvi davčnih prijav

ZA ODMERO PRISPEVKA IN DAVKA ZA L. 1968
TER DAVKA IN PRISTOJBIN ZA LETO 1969

OAS ZA VLOŽITEV PRIJAV JE DO VKLJUCNO
31. JANUARJA 1969

I. PRISPEVEK IZ DOHODKA IN DAVEK

Davčne prijave za odmero prispevka in davka
za leto 1968 morajo vložiti:

1. zavezanci prispevka iz osebnega dohodka od samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, katerim se odmerjajo prispevki in davki po preteku leta (nepavšalisti);
2. zavezanci prispevka iz skupnih dohodkov občanov;
3. zavezanci davka od stavb (od dohodkov najemnin, lokalov in inventarja).

Davčne prijave je treba vložiti osebno ali po pošti pri upravi za dohodke občinske skupščine, kjer ima davčni zavezanec svoje stalno prebivališče. Predpisane tiskovine za vložitev davčnih napovedi dobijo zavezanci lahko v pisarni uprave za dohodke občinske skupščine.

Na podlagi tega poziva niso dolžni vložiti davčne prijave:

1. kmetijska gospodarstva, ki imajo dohodke izključno od kmetijstva;
2. zavezanci prispevka iz osebnega dohodka od samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti ter intelektualnih storitev, katerim se odmerjajo prispevki in davki na podlagi letnih pavšalnih osnov ali v letnem pavšalnem znesku.

II. DAVEK IN PRISTOJBINE

Občani, ki imajo določene velike mehanične priprave za kmetijstvo in gozdarsko proizvodnjo, kot so traktorji, velike mlatiline in motorne žage, ali imajo posajeno samorodno trto, na katere je predpisan občinski davek, so dolžni prijaviti morebitne spremembe lastništva davku oziroma pristojbini zavezanih predmetov.

Prijave oziroma spremembe se lahko vložijo pri upravi za dohodke občinske skupščine ali pri samostojnih krajevnih uradih.

Kdor ne vloži davčne prijave v določenem roku, plača kazen 5 odst. predpisanega zneska, če pa prijave ne vloži na pismeni opomin, pa 10 odst. od odmerjenega zneska.

Kdor dosežene dohodke, davku ali pristojbini zavezane predmete utaji oziroma prijavi neresnične podatke z namenom, da bi se izognil plačilu prispevkov, davkov in pristojbin, bo kaznovan z denarno kaznijo, ki je določena za davčno utajo.

Davčne zavezance opozarjamo, da rok za vlaganje davčnih prijav ne bo podaljšan.

OBCINSKA SKUPSCINA NOVO MESTO

PODJETJE

»OBRNIK« LJUBLJANA
delovna enota Novo mesto

razpisuje
prosta delovna mesta

več kvalificiranih krojačev in krojačic

Pogoj: kvalificirani krojači ali krojačice.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Osebni dohodek po pravilniku podjetja.

Pismene ponudbe pošljite na naslov: »Obrnika« — delovna enota Novo mesto. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

»METALNA« — obrat v Krmelju

razpisuje
prosti delovni mesti:

- a) VODJE tehnične kontrole obrata
- b) KNJIGOVODJE

Pogoji:

- pod a) za delovno mesto se zahteva — višja šolska izobrazba strojne stroke s 4-letno prakso
- srednja šolska izobrazba strojne stroke z 8-letno prakso,
- pod b) ekonomska srednja šola s 3-letno prakso.

Osebni dohodek po pravilniku. — Stanovanje ni zagotovljeno.

Pismene ponudbe, kolkovane z 0,50 din, sprejema »METALNA«, Krmelj. Razpis velja 8 dni po objavi v časopisu.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila od 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00

PETEK, 10. JANUARJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.25 »Morda vam bo všeče. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Veterina. 12.40 Čez polja in potoke. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Turistični napotki za tuje goste.

18.15 Pravkar prispelo. 18.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Bredo Kodela. 20.00 Novi ansambli — nove melodije. 21.30 Iz fonoteke radia Koper. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 12. JANUARJA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Miroslav Košuta: »Zgodba o vojaku«. 9.05 Koncert iz naših krajev — »Trbovlje vabi Gorenjskos«. 10.05 Še pomnite, tovariši... Antonij Prizgonski: Varšavska vstaja. 10.30 Pesmi borbe in dela. 10.45—13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 11.50 Pogovor s poslušalci. 13.30 Nedeljska reportaža. 14.30 Humoreska tega tedna — J. K. Jerome: Nes pametno je ubogati nasvete. 14.45 Z novimi ansambli narodno zabavne glasbe. 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.30 Radijska igra — Georg Büchner: Leonce in Lena. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 »V nedeljo zvečer«. 22.15 Serenadni večer.

PONEDELJEK, 13. JANUARJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.10 »Cicibanov svet« in »Pesmica za najmlajše«. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Stanko Mateković: Izbor podlag za vinsko trto. 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestrrov. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 14.05 Lepe melodije. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsa dan za vas. 18.15 »Signal«. 18.35 Mladinska oddaja: »Interna 469«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Metko Štok. 20.00 Skupni program JRT — studio. 22.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 14. JANUARJA: 8.08 Opera matineja. 9.25 »Morda vam bo všeče. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Slavko Gilha: Zakaž nam je potrebna zloba zemlje. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsa dan za vas. 17.05 Cetrtkov simfonični koncert. 18.15 Iz naših studiov. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Berto Ambrož. 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 21.40 Glasbeni nokturno.

tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Dušan Modic: Rezultati dosedanje obnove sadovnjakov. 12.40 Slovenske narodne pesmi. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Glasbeno udejstvovanje mladih. 15.20 Glasbeni intermezzo. 18.15 V terek na svidenje! 18.45 Svet tehnike — Prof. dr. Franc Dominko: Kdaj bo človek stopil na Luno. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Eldo Viler. 20.00 Radijska igra — Mario Tratti: »Molče. 21.15 Deset melodij — deset pevcev. 22.15 Skupni program JRT — studio.

SREDA, 15. JANUARJA: 8.08 Glasbena matineja. 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Slavko Gilha: Zakaž nam je potrebna zloba zemlje. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Naš podlistek — M. Horniček: Dobro skrivite gosli. 16.00 Vsa dan za vas. 17.05 Mladina sebi in vam. 18.15 Odskočna deska. 18.40 Naš razgovor. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 »Ti in operas. 22.15 S festivalov jazz.

CETRTEK, 16. JANUARJA: 8.08 Opera matineja. 9.55 Radijska šola za višjo stopnjo — Car ritma. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Vukadin Šišaković: Prvo posvetovanje o pesticidih. 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 »Mladina poje«. 14.45 »Mehurčiki«. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsa dan za vas. 17.05 Cetrtkov simfonični koncert. 18.15 Iz naših studiov. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Berto Ambrož. 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 21.40 Glasbeni nokturno.

Naročite svoj list na domaći naslov!

stična oddaja. 18.00 Vsa dan za vas. 17.05 Človek in zdravje. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Alenko Pinterič. 20.00 Naši zbori tekmujejo. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 11. JANUARJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.25 Čez travnike zelene. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar — Vrt v januarju. 12.40 Pesmi in pesni narodnih manjšin iz Vojvodine. 13.30 Priporočajo vam... 15.20 Glasbeni intermezzo. 15.40 Naš podlistek — K. Gyula: Junaško dejanje. 16.00 Vsa dan za vas. 17.05 Gremo v

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 12. JANUARJA

- 9.00 Madžarski TV pregled (Beograd)
- 9.25 Poročila (Ljubljana)
- 9.30 Po domače z ansambлом Borisa Franka (Ljubljana)
- 11.55 Wengen: Tekmovanja v slalomu — prenos (EVR)
- 11.00 Kmetijska oddaja (Zagreb)
- 11.45 Propagandna oddaja (Ljubljana)
- 9.55 Wengen: Tekmovanja v slalomu — prenos (EVR)
- 13.00 Doktorji — ponovitev (Ljubljana)
- 13.50 TV knjižnica (do 14.10) — (Ljubljana)
- 15.10 Saga o Forsythih — serijski film (Ljubljana)
- 16.00 Prenos športnega dogodka — (Zarib)
- 17.45 Novi ansambli — nove melodije (Ljubljana)
- 18.55 TV film (Ljubljana)
- 19.45 Cikcak (Ljubljana)
- 20.00 TV dnevnik (Beograd)
- 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
- 20.35 Humoriistična oddaja R. L. Djukića (Beograd)
- 21.35 Malo za šalo, malo za res — II. (Ljubljana)
- 22.00 Športni pregled (JRT)
- 22.25 TV dnevnik (Beograd)

PONEDELJEK, 13. JAN.

- 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plesivec) (Beograd)
- 17.45 Tiktak: Izvolite na razstavo (Ljubljana)
- 18.00 Po Sloveniji (Ljubljana)
- 18.25 Ekonomska šola na malih zaslonih (Ljubljana)
- 18.50 Zabavna glasba (Beograd)
- 19.20 Reportaža (APR) (Ljubljana)
- 19.45 Cikcak (Ljubljana)
- 20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
- 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
- 20.35 Alojz Majetič: Zur v Magdeburgu — TV drama TV Zagreb (Ljubljana)
- 21.55 Glasbena oddaja (Ljubljana)
- 22.05 Zunanje politična kronika — (Ljubljana)
- 22.20 Poročila (Ljubljana)

TOREK, 14. JANUARJA

- 17.45 Risanka (Ljubljana)
- 18.00 Kurir Greec — lutkovna serija (Ljubljana)
- 18.20 Obrežje — oddaja za italijansko narodno skupino — (Ljubljana)
- 18.40 Torkov večer z ljudskimi godci (Ljubljana)
- 19.10 Skrivnosti narave — serijski film (Ljubljana)
- 19.50 Cikcak (Ljubljana)
- 20.00 TV dnevnik (Ljubljana)

- 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
- 20.35 Celovečerni film (Ljubljana)
- Trije dueti in ena solo — (Ljubljana)
- Poročila (Ljubljana)

SREDA, 15. JANUARJA

- 17.45 Danes sem koznonavt — I. oddaja iz cikla Primožev dnevnik (Ljubljana)
- 18.30 Pisani trak (Ljubljana)
- 18.45 Sodobna prehrana (Ljubljana)
- 19.05 Sodobni pripomočki (Ljubljana)
- 19.15 Niso samo rože rdeče (Ljubljana)
- 19.45 TV prospekt (Zagreb)
- 20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
- 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
- 20.35 Sofokles: Kralj Oidip — predstava SG Celje (Ljubljana)
- 22.00 Ekran na ekranu — oddaja TV Zagreb (Ljubljana)
- 23.15 Poročila (Ljubljana)

CETRTEK, 16. JANUARJA

- 17.45 Tiktak: Muca copatarica — (Ljubljana)
- 18.00 Zapojte z nami: Bach in predkaski (Ljubljana)
- 18.15 Po Sloveniji (Ljubljana)
- 18.45 Zabavna glasba: Shirley Bassey (Zagreb)
- 19.45 Cikcak (Ljubljana)
- 20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
- 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
- 20.35 Saga o Forsythih — serijski film (Ljubljana)
- 21.25 Kulturne diagonale (Ljubljana)
- 22.10 Poročila (Ljubljana)

PETEK, 17. JANUARJA

- 16.45 Madžarski TV pregled (Beograd)
- 17.25 Doktorji — serijski film — (Ljubljana)
- 18.15 Glasbena oddaja (Skopje)
- 19.00 Svet na zaslonu — mali — (Ljubljana)
- 19.30 Naš globus (Ljubljana)
- 19.50 Cikcak (Ljubljana)
- 20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
- 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
- 20.35 Cleo od 5-7 ure — francoski film (Ljubljana)
- 22.10 Popularna glasba — (Ljubljana)
- 22.30 Poročila (Ljubljana)

SOBOTA, 18. JANUARJA

- 14.25 Tekmovanje v smuku — posnetek iz Kitzbühla — (Zagreb)
- 15.30 Prenos športnega dogodka — (Zagreb)
- 17.45 Po domače s pevskim kvintetom Savski val in Triom Franca Sušnika (Ljubljana)
- 18.15 Mladinska igra (Beograd)
- 19.15 S kameru po svetu (Ljubljana)
- 19.40 Pet minut za boljši jezik — (Ljubljana)
- 19.45 Cikcak (Ljubljana)
- 20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
- 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
- 20.35 Dobrodolna romantika — zabavno glasbena oddaja (Zagreb)
- 21.35 Burleska (Ljubljana)
- 22.05 Sherlock Holmes — serijski film (Ljubljana)
- 22.55 TV knjižnica (Ljubljana)
- 23.15 Poročila (Ljubljana)
- 23.25 Smučarska tekmovalna na Pohorju in Jelovici (Ljubljana)

SVELOVNA
PETOVIA PTUJ
KVALITETA

Polarni raziskovalec Robert Scott se je zatekel po denarno podporo za svoja znanstvena potovanja k Lloyd Georgeu. Ta ga je poslal k bogatemu konservativnemu tovarnarju, češ naj mu on pomaga, ker se zelo zanima za taka raziskovanja. Scott je moža res obiskal in se naslednjega dne vrnil k državniku.

»Nos, ga je vprašal stari lisjak, ali vam je bila sreča mila?«

»Tisoč junov mi je že dal,« se je namuzal polarni mož, »a petdeset tisoč jih še dobim, če vas pogovorim, da greste z menoj na južni tečaj. Če pa uređim tako, da ostanete tam dobi za zmeraj, mi bo z veseljem izplačal cel milijon.«

Pisatelj Somerset Maugham se je sprehajal v Hyde parku s svojim desetletnim vnukom. Deček je bil zelo nemiren in Maugham je neprenehoma tiho govoril:

»Bodi pameten, Somerset! Bodi miren, Somerset! Ne počni neumnosti, Somerset!«

»Ali je tudi vašemu vnuku ime Somerset?« ga vpraša znanec, ki je šel mimo in slišal njegovo prigovarjanje.

»Nea, odgovori Maugham, »njemu je ime Herbert. Toda meni je ime Somerset.«

ZA BOLJSE GOSPODARJENJE V KMETIJSTVU IN OBRTNISTVU, ZA VSAKO VAŠKO GOSPODARSTVO — POMENI VELIKO PRIDOBITEV

NOVI TRIFAZNI MOTOR „ELEKTROKOVINE“

Uporabljate ga lahko za pogon kmetijskih, gospodinskih in obrtniških strojev. Zaradi odličnih lastnosti, kakor tudi zaradi nizke cene, je izdelek za nabavo najbolj smotrna naložba v gospodarstvu

Njegova nabavna cena, ki je odvisna od moči motorja (od 1/4 do 10 konjskih moči), je minimalna v primerjavi s številnimi prednostmi, katere daje vsakemu gospodarstvu, ki ga uporablja.

Jamčimo za kvalitetno izdelavo, za pravilno delovanje pa dajemo enoletno garancijo!

Vsa pojasnila dobite v krajevnih trgovinah s tehničkim materialom, pri našem predstavništvu v Ljubljani, Titova 38, telefon (061) 315-824 in v tovarni

ELEKTROKOVINA MARIBOR

V pralni stroj

Superdetergent

mixal
za avtomatsko strojno pranje

ker vsebuje **OXYLAN**

